

УНІВЕРСИТЕТ «КРОК»

Кафедра національної економіки та фінансів

Мельник Тетяна Петрівна

УДК 336.5: 369 (447)

Дипломна робота
«Фінансовий механізм соціального страхування
в Україні»

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Дипломна робота містить результати власних доробок. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Т. П. Мельник

Науковий керівник

**Грушко Віктор Іванович,
доктор економічних наук,
професор**

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ	
1.1 Розвиток соціального страхування у світі та в Україні.....	7
1.2 Соціальне страхування як основа системи соціального захисту.....	11
1.3 Сутність поняття «фінансовий механізм» та його складові.....	15
1.4 Організаційні засади фінансового механізму соціального страхування в Україні.....	18
Висновки до 1-го розділу.....	26
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ	
2.1 Організаційні підвалини функціонування та аналіз діяльності Фонду соціального страхування України.....	29
2.2 Загальна характеристика та аналіз функціонування управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України у Київській області	41
2.3 Оцінка роботи Фонду загальнообов’язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.....	57
2.4 Тенденції формування та використання фінансових ресурсів Пенсійного фонду України.....	62
2.5 Напрями удосконалення фінансового механізму соціального страхування в Україні.....	70
Висновки до 2-го розділу.....	78
ВИСНОВКИ.....	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	84
ДОДАТКИ.....	95

ВСТУП

Актуальність теми. Одними із пріоритетних для вивчення є питання соціального характеру та проблеми, що з ними пов'язані.

Питання соціального забезпечення громадян через механізм соціального страхування є досить важливими та актуальними. Соціальне страхування є одним із значимих інструментів соціальної політики держави, фундаментальною засадою державної системи соціального захисту населення.

Оскільки соціальне страхування в Україні є вагомим елементом соціального захисту населення, питання його дослідження та поліпшення потребують посиленої уваги. Незважаючи на постійне реформування системи соціального страхування України, вона потребує вдосконалення. Крім того, постійно змінюються підходи до сутності та ефективності використання фінансових джерел соціального страхування. Значна частина коштів на потреби соціального страхування в Україні спрямовується з Державного бюджету, що змінює сутність державних соціальних фондів. До того ж виклики сьогодення, пов'язані із масштабними збитками внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України.

Вивченням питань, пов'язаних із розвитком теоретико-методологічних основ соціального страхування, а також дослідженням практичних аспектів проблематики фінансового механізму соціального страхування присвячені роботи науковців, зокрема В. Базилевича [61], В. Безуглої [63], Л. Васечко [60, 68, 69], Н. Внукової [109], М. Горної [72], В. Грушка [73, 97, 112], Ю. Конопліної [85], Б. Надточія [93], С. Плетенецької [99, 100], І. Румика [103], І. Серватинської [104] та інших.

Метою дипломної роботи є аналіз функціонування фінансового механізму соціального страхування в Україні, а також визначення напрямів його удосконалення та підвищення ефективності. Для досягнення поставленої мети були вирішені наступні завдання:

- охарактеризоване соціальне страхування, основні його принципи, види, форми та функції;
- розкрита сутність, основні принципи та механізми функціонування системи соціального страхування в Україні;
- проведений аналіз діяльності державних цільових фондів соціального страхування України;
- проведений аналіз діяльності управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України у Київській області;
- запропоновано шляхи удосконалення фінансового механізму соціального страхування, що сприятимуть підвищенню якості функціонування системи соціального страхування в Україні.

Об'єктом дослідження є фінансовий механізм соціального страхування в Україні.

Предметом дослідження є фінансові відносини, що виникають у системі соціального страхування в процесі акумулювання та використання коштів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретичному обґрунтуванні та практичному вирішенні завдань щодо фінансового механізму забезпечення діяльності цільових державних фондів соціального страхування.

Основні наукові результати, які характеризують новизну виконаного дослідження, полягають в удосконаленні:

- моделі фінансового забезпечення фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, що ґрунтується на досвіді європейських країн;
- регулятивного механізму забезпечення фінансовими ресурсами цільових фондів на принципах наближення страхових нормативів до сучасних стандартів;
- стратегічних напрямів функціонування страхових фондів, розроблених із застосуванням системного методу, врахуванням ієрархії у суспільній системі, та взаємозв'язках між зазначеними напрямами через удосконалення нормативно-правової бази та організаційної структури фондів соціального страхування України.

Практичне значення здобутих результатів полягає у підготовці рекомендацій щодо покращення ефективності акумулювання та використання фінансових ресурсів цільових державних страхових фондів, які можна застосувати для вдосконалення діючого законодавства та розробки законопроектів.

Апробація результатів дослідження – результати дослідження доповідалися на III Міжнародній конференції «Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку», яка проходила 2 грудня 2021 року в ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК» (м. Київ) та на II Всеукраїнській студентській науковій конференції «Цифровізація суспільства та бізнесу: виклики та можливості для молоді», яка проходила 24 травня 2022 року на базі Національної академії статистики, обліку та аудиту (м. Київ).

Інформаційною базою дипломної роботи послужили Конституція України, закони України, що регулюють діяльність системи соціального страхування, дані Міністерства соціальної політики та Міністерства фінансів України, звіти Пенсійного фонду України, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, Фонду соціального страхування України, управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України у Київській області, монографії, наукові роботи вчених, у яких відображені питання функціонування системи соціального страхування.

Методами дослідження дипломної роботи є: метод історичного та логічного порівняльного аналізу та синтезу (при дослідженні генезису соціального страхування, етимологічної сутності понять і термінів, теоретичних основ функціонування соціального страхування); горизонтальний та вертикальний методи аналізу, синтезу, групування, узагальнення, методи збору та обробки інформації (під час аналізу формування та використання коштів страхових фондів); графічний (для дослідження динаміки та структури

соціальних виплат, тенденцій розподілу доходів і видатків); аналогії, індукції та дедукції.

Структура дипломної роботи складається з титульного листа, змісту, вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг магістерської роботи становить 94 сторінки, список використаних джерел – 115 найменувань, додатків – 5. У роботі створено 39 графічних об'єктів, що включають 18 таблиць та 21 рисунок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

1.1 Розвиток соціального страхування у світі та в Україні

При розгляді генезису соціального страхування варто відзначити історію його становлення та розвиток у світі та в Україні зокрема.

I. М. Серватинська [104, с. 14] запропонувала наступну класифікацію етапів формування системи соціального страхування у зарубіжних країнах:

I. Античний (800 р. до н. е. – 600 р. н. е.).

II. Середньовіччя (VII ст. н.е. – кінець XV – початок XVI ст.).

III. Становлення інституцій соціального страхування (XVI – XVII ст.).

IV. Розповсюдження інституцій соціального страхування (XVIII – початок XX ст.).

V. Поява нових форм і видів соціального страхування (середина XX ст. по теперішній час).

Зародження соціального страхування відмічено в період близько III тис. до н. е. – IX ст. н. е. Так, перші історичні згадки щодо його становлення можна відзначити спираючись на записи про те, як ще у шумерів торгівцям надавались грошові позики із створеної каси, якщо вантаж було втрачено.

Страховання вважають однією із найдавніших категорій економічних стосунків між людьми, які є важливою частиною виробничих відносин. Термін «страхування» є похідним від слова «страх» та свідчить про побоювання можливості виникнення якихось непередбачуваних негативних подій та явищ. З метою збереження майна з'являється задум започаткування колективного спільного рівномірного відшкодування матеріальної шкоди групою власників. У часи розпаду первісносуспільного ладу була започаткована натуральна форма першого примітивного виду страхування. Так, сім'ї, у яких були надлишки

продукції, допомагали іншим сім'ям, які потерпали від несприятливих ситуацій, з розрахунком на відповідну допомогу у разі потреби [66, с. 8-9].

Процеси, що властиві соціальному страхуванню, вже виявлялися у законах вавилонського царя Хаммурапі (1792-1750 рр. до н. е.). Якими передбачалось укладення угоди щодо спільного відшкодування шкоди учасниками торговельного каравану у разі негативних подій.

Під час будівництва пірамід у Єгипті (970-931 рр. до н. е.) каменярами були започатковані своєрідні каси підтримки колег та їх сімей у разі травмування на будівництві або смерті. На острові Родос у 916 р. до н. е. був прийнятий ордонанс – документ, в якому описаний порядок розподілу збитків у разі загальної морської аварії. Так, зазначені у ордонансі принципи, застосовуються станом на сьогодні.

Система страхування від пошкоджень внаслідок дії вогню вперше створена у Німеччині (900 р. н. е.) гільдіями пожежників [109, с. 8-9].

Таким чином, ще у I тисячолітті зародився прототип загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання і сучасного страхування.

Перші історичні об'єднання громадян, які керувались особистими інтересами, були недержавними та необов'язковими. В подальшому, у зв'язку із виникненням потреби щодо права на соціально-матеріальну безпеку на загальнодержавному рівні, державою була створена загальнообов'язкова система соціальних фондів із запровадженням постійних грошових внесків працівниками з послідуочим солідарним їх розподілом у випадку настання соціальних ризиків [67, с. 79].

Вагомий вклад у становленні системи соціального страхування канцлера Німеччини Отто фон Бісмарка, що вперше на законодавчому рівні у 1883-1889 рр. започаткував систему соціального страхування.

Запровадження обов'язкового соціального страхування Бісмарком стало одним із пріоритетних напрямків соціальної політики Німеччини. Завершена система соціального страхування була створена Бісмарком менше ніж за

10 років. У Німеччині були прийняті наступні соціальні закони: закон про страхування у випадку захворювання (1883 р.), закон про страхування від нещасних випадків на виробництві (1884 р.), закон про страхування на випадок старості та інвалідності (1889 р.).

На рубежі XIX–XX ст. обов'язкове державне страхування працівників у разі нещасних випадків, старості та інвалідності було запроваджене в Австрії, Англії, Бельгії, Норвегії, Новій Зеландії, США та Франції.

Заснування всеосяжної системи соціального страхування було здійснене у 1919 році, коли відповідно до Версальської угоди утворена Міжнародна організація праці (далі – МОП). Підвищення рівня захисту економічно активного населення від соціальних ризиків – основне завдання МОП.

Так, документами МОП: Європейською конвенцією про захист прав людини та основних свобод (1950 р.), Конвенцією про мінімальні норми соціального забезпечення (Конвенція 102, 1952 р.), Європейською соціальною хартією (1961 р.), Європейським кодексом соціального забезпечення (1964 р.) започатковані міжнародні основи соціальної стандартизації, універсальні системи соціального захисту і соціального страхування. Саме Конвенцією про мінімальні норми соціального забезпечення (Конвенція 102) задекларовані найпоширеніші соціальні ризики для працюючих, які є основою для надання соціальних виплат через системи соціального страхування, а саме: захворювання, вагітність і пологи, безробіття, трудове каліцтво або професійне захворювання, інвалідність, втрата годувальника, старість.

Щодо розвитку соціального страхування в Україні варто зазначити, що Конституцією 1977 р. ще у бувшому Союзі Радянських Соціалістичних Республік утверджено чинність в країні державної системи соціального забезпечення [73, с. 24]. Але на той час рівень соціального забезпечення залишався низьким та спостерігалась нерівність щодо гарантій страхування робітників (службовців) та колгоспників. Державне соціальне страхування було однією із складових радянської державної системи соціального забезпечення із витратами близько 80 % коштів, передбачених на зазначені цілі. Бюджет

державного соціального страхування був частиною державного бюджету Радянського Союзу. Він наповнювався за рахунок внесків організацій і підприємств, які сплачувались за працівників. Кошти з бюджету спрямовувались на виплати пенсій та інших видів соціального забезпечення. Керування соціальним страхуванням здійснювалось профспілковими організаціями та державними органами соціального забезпечення.

Після проголошення незалежності України почалось створення законодавчої бази для функціонування соціального страхування у країні.

Так, із значними копіюваннями законодавства СРСР щодо державного забезпечення пенсіонерів, 05.11.1991 був прийнятий Закон України «Про пенсійне забезпечення». Стара система соціального захисту зазнала руйнування і розпочався стихійний процес розвитку соціального страхування. Частина соціальних виплат покривалась бюджетними коштами.

Концепцією соціального забезпечення населення України, схваленою Верховною Радою у грудні 1993 р., передбачено наступне: «система конкретних форм соціального забезпечення населення включає: матеріальне забезпечення шляхом соціального страхування у разі безробіття, тимчасової або постійної непрацездатності та соціальну допомогу непрацездатним і малозабезпеченим громадянам».

Прийняття 28 червня 1996 року Конституції України суттєво вплинуло на подальший розвиток системи соціального страхування в країні. Так, 46, 48 та 49 статтями Конституції було визначене право громадян на належний життєвий рівень, охорону здоров'я, медичну допомогу, соціальний захист за віком, у разі хвороби, інвалідності та втрати годувальника, медичне страхування. Отже, Основним Законом України був передбачений обов'язок держави щодо реалізації зазначеного вище права. У першій частині 46 статті Конституції України зазначені умови, у разі настання яких здійснюється забезпечення громадян, це: окремі вікові періоди життя (дитинство, старість), стан здоров'я, втрата працездатності або втрата годувальника.

У січні 1998 р. Верховною Радою України був прийнятий закон про запровадження в Україні загальнообов'язкового державного соціального страхування (далі – ЗДСС), а також Основи законодавства України про ЗДСС, якими були визначені загальні принципи, правові, фінансові та організаційні засади державного соціального страхування в Україні.

В подальшому, відповідно до Основ законодавства України про ЗДСС Верховною Радою України були прийняті наступні закони:

- Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання від 23.09.1999 № 1105-ХІІ;

- Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття від 02.03.2000 № 2213-ІІІ;

- Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням від 18.01.2001 № 2240-ІІІ;

- Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування від 09.07.2003 № 1058-ІV;

- Про недержавне пенсійне забезпечення від 09.07.2003 № 1057.

Також були прийняті законодавчі акти, які регулюють порядок нарахування і сплати страхових зборів, розміри страхових виплат, пенсійне забезпечення окремих категорій громадян тощо.

З 01.01.2011 в Україні запроваджений обов'язковий платіж до системи ЗДСС – єдиний внесок на ЗДСС (далі – ЄСВ), що справляється з метою забезпечення страхових виплат за видами обов'язкового державного соціального страхування.

1.2 Соціальне страхування як основа системи соціального захисту

Соціальний захист є комплексом законодавчо закріплених державних та суспільних заходів, які використовуються задля перерозподілення суспільних

здобутків і достатків на допомогу громадянам, що в окремих економічних умовах потребують підтримки для задоволення основних соціальних прав.

Відповідно до державної соціальної політики створювались певні моделі соціального захисту. Виділяють чотири наступних моделі соціального захисту:

1. Скандинавську (соціально-демократична модель скандинавських країн) модель. В зазначеній моделі значну частку відповідальності за соціальний захист населення бере на себе держава, вона характерна для Данії, Швеції, Норвегії, Фінляндії.

2. Неоконсервативну модель. Поширена у Німеччині, Австрії, Швейцарії, ґрунтується на змішаному державно-приватному вирішенні соціальних проблем.

3. Неоліберальну модель. Характерна для США, вирішення проблем соціального захисту між підприємцями та найманими працівниками здійснюється за участю професійних спілок.

4. Англосаксонську (модель Вільяма Бевериджа). Основним завданням держави у цій моделі є захист мінімальних доходів громадян, вона поширена в Англії та Ірландії [98].

В Україні станом на сьогодні система соціального захисту населення здебільшого відповідає неоконсервативній моделі.

Система соціального захисту налічує наступні основні складові:

- визначення допустимих для життя параметрів (розмірів прожиткового мінімуму, мінімальної пенсії тощо);
- розв'язання питань безробіття та ефективної зайнятості, перепідготовки кадрів;
- охорона громадян від підвищення цін та дефіциту товарів з метою забезпечення їх прожиткового мінімуму;
- надання медичної допомоги;
- утримання інтернатів, дитячих будинків і будинків для людей похилого віку;
- забезпечення людей похилого віку, осіб з інвалідністю, сімей, що втратили годувальника пенсіями;

- соціальні трансферти (надання допомоги з безробіття, одноразових або щомісячних виплат на дітей, житлових субсидій тощо);

- надання соціальних послуг окремим категоріям громадян тощо [75].

Соціальний захист є складною багаторівневою системою, що представлена соціальним забезпеченням, соціальною допомогою та соціальним страхуванням.

Соціальне забезпечення – це накопичення та розподілення коштів соціального захисту через спеціальні цільові страхові фонди та державний бюджет для надання матеріального забезпечення певним категоріям громадян у випадку настання визначених обставин.

Соціальна допомога – це одна із гарантій держави. Соціальна допомога надається у разі настання певних соціальних ризиків найбільш уразливим верствам населення незалежно від їх трудової діяльності та наявності страхового стажу. Її завдання – полегшення матеріального становища громадян, що опинилися у скруті і потребують підтримки.

«Соціальне страхування» як поняття було вжито вперше представниками країн Західної Європи та в подальшому його застосування поширилось на інші країни світу [79, с. 256].

Поняття «соціальне страхування» є складним, адже воно відображає сукупність соціальних, економічних, фінансових та правових відносин, які виникають в результаті соціального захисту населення у разі настання страхових випадків.

Соціальне страхування є активною формою забезпечення громадян, яка передбачає фінансове відшкодування через системи страхових фондів, які формуються за рахунок страхових внесків, у разі настання страхового випадку. Основною його відмінністю від державної соціальної допомоги є незалежність від матеріального становища застрахованої особи.

Функції соціального страхування можна об'єднати у наступні групи: соціальні, економічні, фінансові та правові, їх характеристика наведена у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Функції соціального страхування

Вид функції	Характеристика функції
Соціальні	
соціальна	скорочення розриву в рівнях матеріального забезпечення непрацюючих та працюючих громадян, сприяння вирівнюванню життєвого рівня різних соціальних груп населення, що не залучені до трудової діяльності
профілактична	проведення комплексу організаційно-технічних медичних заходів, які дають змогу захистити здоров'я та працездатність людей
стабілізуюча	узгодження інтересів соціальних суб'єктів щодо принципів для життєдіяльності найманих робітників питань
реабілітаційна	здійснення комплексу медичної, професійної та соціальної реабілітації працівників з метою відновлення втраченого здоров'я і працездатності
Економічні	
відтворювальна	забезпечення застрахованим особам (членам їх сімей) покриття витрат, необхідних для нормальної життєдіяльності людини, у випадку хвороби, вагітності та пологів, безробіття, інвалідності, старості
захисна	підтримка матеріального стану застрахованої особи, якщо звичайне джерело доходу стає для нього недоступним з різних причин, відповідно до страхових випадків
компенсаційна	відшкодування збитку внаслідок втрати працівником працездатності або здоров'я, оплата послуг лікування чи реабілітації
структурна	вплив системи соціального захисту на структуру трудових ресурсів
Фінансові	
розподільча	перерозподіл частини ВВП, вираженої в грошовій формі між різними суб'єктами соціальних страхових відносин: працівниками, роботодавцями та державою
заощаджувальна	працівники можуть заощаджувати свої кошти у різного роду фондах соціального страхування
ризикова	передача за певну плату страховикові матеріальної допомоги за наслідками ризику, зумовленого подіями або договором страхування
резервна	реалізується через систему фондів соціального страхування, які забезпечують стабільність системи соціального захисту населення та гарантують виплату збитків в разі настання страхових випадків
превентивна	використання частини страхових премій на фінансування превентивних заходів
Правові	
контролююча	нагляд за діяльністю цільових фондів
превентивна	передбачена чинним законодавством або договорами страхування, згідно з якими страхувальник повністю або частково позбавляється страхових відшкодувань
політична	формування і підтримка ефективних інститутів та механізмів соціального захисту з метою забезпечення гарантованих Конституцією та законодавством країни соціальних, правових норм захисту, підтримки соціальної стабільності та безпеки країни

Джерело: складено автором на основі [106]

Соціальним страхуванням передбачені вагомі види фінансової підтримки населення такі, як компенсації, відшкодування витрат лікування та реабілітації, грошові виплати, витрати на перепідготовку і перекваліфікацію тощо. Воно сприяє створенню умов для відновлення робочої сили та захисту громадян у разі виникнення соціальних ризиків: безробіття, непрацездатності, вагітності та пологів, догляду за дитиною, нещасного випадку на виробництві, втрати годувальника тощо.

Отже, соціальне страхування є невід'ємною складовою системи соціального захисту.

1.3 Сутність поняття «фінансовий механізм» та його складові

Вивченням питань розвитку системи соціального страхування та її фінансово-економічних засад займались вчені: Н. Внукова [109], В. Грушко [73, 97, 112], Ю. Конопліна [85], Б. Надточій [93]. Роботи науковців Л. Васечко [60, 68, 69], В. Базилевича [61], Г. Кірейцева [84], О. Романенко [113] та інших присвячені дослідженню проблем фінансового механізму.

Сутність поняття «фінансовий механізм» досить широко визначено у працях багатьох науковців, але погляди щодо його визначення та його складових різняться.

Як «сукупність форм та методів створення й використання фондів фінансових ресурсів з метою забезпечення різних державних структур, господарських суб'єктів та населення» розглядає фінансовий механізм О. Василик [70, с. 104]. До того ж, він зазначає, що фінансовий механізм – «це специфічна складова, яка значною мірою визначає характер не лише господарського механізму зокрема, а й економічної системи в цілому [70, с. 102]».

В. Опарін розглядає фінансовий механізм як «сукупність фінансових методів і форм, інструментів та важелів впливу на соціально-економічний розвиток суспільства [94, с. 55]».

Л. Васечко фінансовий механізм розкрито як системну сукупність фінансових регуляторів та інструментів розподілу й перерозподілу фінансових ресурсів для матеріального забезпечення населення та соціально-економічного розвитку суспільства [69, с. 104].

Так, термін «фінансовий механізм» у «Фінансовому словнику» визначений як «сукупність форм і методів створення та використання фондів фінансових ресурсів з метою забезпечення різноманітних потреб державних структур, господарських суб'єктів і населення». Його складовими є фінансове планування та прогнозування, фінансові показники, нормативи, ліміти та резерви, система управління фінансами [77, с. 274].

Л. Баластрик та В. Базилевич запропонували наступне визначення: «Фінансовий механізм – це сукупність економіко-організаційних та правових форм і методів управління фінансовою діяльністю держави в процесі створення й використання фондів фінансових ресурсів з метою забезпечення різноманітних потреб державних структур, господарських суб'єктів і населення [61]».

Структура фінансового механізму представлена наступними взаємозалежними елементами: фінансовими методами, фінансовими важелями, фінансовими стимулами, фінансовими санкціями та нормативно-правовим забезпеченням.

Усі складові фінансового механізму мають бути направлені на виконання головних функцій управління: прогнозування, планування, оперативне управління, регулювання, контроль і нагляд.

На рис. 1.1 зображені основні складові фінансового механізму регулювання соціального страхування.

Рис. 1.1. Фінансовий механізм регулювання соціального страхування

Джерело: побудовано автором за даними [73]

Отже, фінансовий механізм – це комплекс форм та методів організації фінансових відносин, що використовуються суспільством з метою створення сприятливих умов задля економічного та соціального розвитку [88].

Фінансовий механізм має визначальне значення у сфері фінансового регулювання та забезпечення економічних і соціальних процесів у державі. За його участю відбувається розподіл та перерозподіл валового внутрішнього продукту. Так, на макроекономічному рівні фінансовий механізм є провідною складовою фінансової системи, способом взаємодії багатьох учасників

фінансових відносин: економічних агентів та різноманітних фінансових інституцій.

Свої завдання у суспільстві фінансовий механізм реалізує через сукупність спеціально розроблених і законодавчо закріплених форм та методів накопичення та використання фінансових ресурсів на ґрунті методологічних, організаційних та правових положень та спеціальних заходів, якими визначена система функціонування фінансів в економіці на мікро- та макроекономічному рівнях [62, с. 7].

Фінансовий механізм соціального страхування полягає у регулюванні обігу фінансових ресурсів, накопичених на рахунках фондів соціального страхування, шляхом їх руху від страхувальників до страховиків (у вигляді страхових внесків) та від страховиків до страхувальників (у формі страхових виплат).

1.4 Організаційні засади фінансового механізму соціального страхування в Україні

Найбільшого розвитку в Україні набуло загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування є системою прав, обов'язків та гарантій, якою передбачено надання громадянам соціального захисту, а саме: матеріального забезпечення у разі безробіття з незалежних від них обставин, хвороби, втрати працездатності, втрати годувальника, у старості та в інших випадках, передбачених законом, за рахунок цільових фондів, сформованих шляхом сплати страхових внесків власником або уповноваженим ним органом, громадянами, а також бюджетних та інших джерел, передбачених законом [2].

Право на соціальний захист, який гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, передбачено 46 статтею Конституції України.

Підвалинами правового регулювання обов'язкового державного соціального страхування є Основи законодавства України про ЗДСС, Закони України Про ЗДСС на випадок безробіття, Про ЗДСС, Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.

Основою державного соціального страхування є цільові державні фонди, кошти яких є джерелами фінансування відповідних соціальних виплат.

Типовими ознаками та особливостями ЗДСС є:

- законодавче визначення порядку та умов його здійснення;
- залежність від соціальних видів ризику;
- невід'ємність від трудової діяльності людини;
- обов'язковість сплати застрахованими особами внеску на ЗДСС;
- виплати надаються застрахованим в системі державного соціального страхування;
- конкретизація – охоплення конкретної сфери суспільства (окремих категорій працівників, які внаслідок настання соціального ризику перебувають у небезпечному для життя стані);
- фінансування передбачених виплат та соціальних послуг за рахунок коштів відповідних страхових фондів;
- поворотність коштів, акумульованих за рахунок страхових платежів;
- цільове використання коштів;
- загальнонаціональні пріоритети: забезпечення належного рівня життя та здоров'я людини;
- відновлення соціально-економічної безпеки;
- імперативність – обов'язковість здійснення соціального страхування відповідно до порядку, який передбачений законом, відсутність можливості зміни умов правовідносин за вільною згодою сторін;
- ознака імовірності полягає у тому, що попередньо немає можливості достеменно визначити страховика та момент настання страхового випадку;
- періодичність – визначені часові періоди соціального страхування [110, с. 340].

Статтею 4 Основ законодавства України про ЗДСС в Україні передбачені наступні види ЗДСС: на випадок безробіття; у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності; від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності; пенсійне та медичне страхування, а також інші види страхування, передбачені законами України.

Право на забезпечення ЗДСС мають застраховані громадяни України, особи без громадянства, іноземні громадяни та члени їх сімей, які проживають в Україні.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування реалізується за наступними принципами:

- 1) законодавчого визначення порядку та умов його здійснення;
- 2) обов'язковості страхування осіб, що працюють на умовах трудового договору (контракту); осіб, які забезпечують роботою себе самостійно, та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності;
- 3) надання права отримання виплат особам, що зайняті підприємницькою та творчою діяльністю тощо;
- 4) формування та використання коштів ЗДСС на засадах солідарності та субсидування;
- 5) обов'язковості фінансування фондами страхових виплат у обсягах, передбачених законодавством про ЗДСС;
- 7) цільового використання коштів ЗДСС;
- б) державних гарантій реалізації застрахованими особами своїх прав;
- 8) забезпечення рівня життя, не нижчого за прожитковий мінімум;
- 9) паритетності представників усіх суб'єктів ЗДСС в управлінні ЗДСС [2].

Статтею 6 Основ законодавства України про ЗДСС визначені суб'єкти та об'єкти державного соціального страхування.

Так, суб'єкти – це застраховані громадяни, члени їх сімей, страхувальники та страховики.

Об'єктом соціального страхування є страховий випадок, у разі настання якого застрахована особа має право на соціальні послуги та матеріальне забезпечення.

Застрахована особа – це фізична особа, на благо якої здійснюється загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Страховальниками є застраховані особи та роботодавці.

Страховиками є цільові фонди із страхування на випадок безробіття, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасних випадків на виробництві та профзахворювань, пенсійного страхування.

Страхові цільові фонди гарантують надання застрахованим особам соціальних послуг та матеріального забезпечення у разі настання страхових випадків, вони є некомерційними самоврядними організаціями.

Об'єкт державного соціального страхування – це страховий випадок, у разі настання якого у застрахованої особи та/або члена її сім'ї чи іншої особи виникає право щодо отримання соціальних послуг та матеріального забезпечення.

Обставини, внаслідок яких застраховані особи (члени їх сімей) можуть втратити засоби для існування та потребують матеріальної підтримки/соціальних послуг за ЗДСС є страховим ризиком.

Страховий випадок – це подія, у разі настання якої виникає право застрахованої особи на отримання соціальних послуг та/або матеріального забезпечення за відповідним видом соціального страхування, що передбачені чинним законодавством України.

Страховими випадками за ЗДСС є:

- безробіття;
- вагітність та пологи;
- тимчасова непрацездатність;
- хвороба;
- нещасний випадок на виробництві;
- професійне захворювання;

- інвалідність;
- смерть годувальника;
- досягнення пенсійного віку;
- соціальні послуги та інші матеріальні витрати, пов'язані з певними обставинами.

Страховий стаж – це строк, протягом якого особа підлягає ЗДСС, та роботодавцем або нею сплачуються внески на страхування.

Внески застрахованих осіб та роботодавців є основними джерелами коштів ЗДСС, вони не залучаються до складу Державного бюджету України.

За ЗДСС надаються наступні види матеріального забезпечення та соціальних послуг:

1) за страхуванням від безробіття:

- допомога по безробіттю;
- відшкодування витрат, які пов'язані з професійною підготовкою, перепідготовкою та профорієнтацією;
- дотації роботодавцям для працевлаштування безробітних, молоді на перше робоче місце;
- профілактичні заходи, спрямовані на запобігання настанню страхових випадків;

- допомога на поховання безробітного;

2) за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності:

- допомога по тимчасовій втраті працездатності;
- допомога по вагітності та пологах;
- оплата реабілітаційного лікування у відділеннях санаторних закладів;
- допомога на поховання;

3) за страхуванням від нещасного випадку на виробництві та профзахворювання:

- заходи щодо попередження нещасних випадків на виробництві та профзахворювань;

- допомога по тимчасовій втраті працездатності внаслідок нещасного випадку на виробництві/профзахворювання;
- відновлення здоров'я та працездатності потерпілих;
- відшкодування шкоди, що заподіяна працівникові каліцтвом;
- допомога на поховання осіб, що померли внаслідок профзахворювання або нещасного випадку на виробництві;

4) за пенсійним страхуванням:

- пенсії за віком, по інвалідності внаслідок загального захворювання;
- пенсії по інвалідності внаслідок трудового каліцтва;
- пенсії у зв'язку із втратою годувальника;
- допомога на поховання пенсіонерів;
- медичні профілактично-реабілітаційні заходи.

ЄСВ є основним джерелом фінансових ресурсів для формування страхових фондів, до системи оподаткування єдиний внесок не входить. Його було запроваджено з метою спрощення відносин у сфері соціального страхування з 1 січня 2011 року.

ЄСВ є консолідованим страховим внеском, обов'язковим та регулярним платежем до системи ЗДСС, що справляється в Україні з метою забезпечення страхових виплат за діючими видами ЗДСС.

Верховною Радою України визначається розмір ЄСВ, пропорції його розподілу за видами державного соціального страхування затверджуються Кабінетом Міністрів України.

ЄСВ повинен забезпечувати надання застрахованим особам соціальних послуг та виплат, що передбачені законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування; фінансування заходів щодо профілактики страхових випадків; резервування коштів та компенсацію адміністративних витрат щодо забезпечення функціонування системи обов'язкового державного соціального страхування.

Правові та організаційні засади забезпечення збору та обліку ЄСВ, умови, порядок його нарахування та сплати тощо визначені Законом України

від 08.07.2010 № 2464-VI (із змінами) «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – ЗУ «Про збір та облік ЄСВ»).

Статтею 4 ЗУ «Про збір та облік ЄСВ» визначені платники ЄСВ:

- юридичні особи;
- фізичні особи – підприємці;
- дипломатичні представництва, консульські установи іноземних держав та їх відокремлені підрозділи, що розміщені на території України;
- інвестори;
- особи, що провадять незалежну професійну діяльність (наукову, літературну, художню, артистичну, викладацьку, освітню), нотаріальну, адвокатську, релігійну (місіонерську) діяльність, медичну, юридичну практику, іншу подібну діяльність та отримують від неї дохід;
- члени фермерського господарства;
- особи, які добровільно беруть участь у системі ЗДСС тощо.

Базою для нарахування ЄСВ є основна та додаткова заробітна плата застрахованих осіб, інші виплати, у тому числі в натуральній формі, винагороди за виконані роботи (надані послуги) за цивільно-правовими договорами, а також грошові забезпечення, оплата тимчасової непрацездатності за рахунок коштів роботодавця, допомоги по тимчасовій втраті працездатності, вагітності та пологах; інші допомоги, надбавки чи компенсації відповідно до законодавства.

ЄСВ не нараховується на виплати згідно з Переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України, та виплати, які компенсуються з бюджету в межах середнього заробітку працівників, що призвані на строкову військову службу, військову службу за призовом під час мобілізації тощо.

У таблиці 1.2 наведені розміри ЄСВ для окремих категорій платників страхового внеску.

Таблиця 1.2

Розміри ЄСВ для окремих категорій платників страхового внеску

Категорія платника ЄСВ	Доходи працівників	Розмір ЄСВ
Юридичні особи (установи, підприємства, організації) (крім зазначених нижче)	працівників без ознак інвалідності	22 %
	працівників, що є особами з інвалідністю	8,41 %
Підприємства та організації всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю (УТОГ та УТОС), в яких кількість осіб з інвалідністю не менше 50 % від загальної чисельності працюючих, та, якщо фонд оплати праці зазначених осіб з інвалідністю становить не менше 25 % від суми витрат на оплату праці	усіх працівників	5,3 %
Підприємства та організації громадських організацій осіб з інвалідністю, у яких кількість осіб з інвалідністю налічує не менш 50 % від загальної чисельності працюючих, та за умови, що фонд оплати праці осіб з інвалідністю становить не менше 25 % від суми витрат на оплату праці	працівників, що є особами з інвалідністю	5,5 %

Джерело: складено автором на основі [11]

Варто зазначити, що ЗУ «Про збір та облік ЄСВ» передбачені максимальна та мінімальна межі баз нарахування ЄСВ.

Так, максимальною величиною бази нарахування ЄСВ є максимальна сума доходу застрахованої особи на місяць, що відповідає п'ятнадцяти розмірам мінімальної заробітної плати, що встановлюється законом, на яку нараховується ЄСВ.

Водночас, база нарахування ЄСВ не може бути меншою за розмір мінімальної заробітної плати, що встановлюється законом на місяць, за який нараховується дохід, та є мінімальною межею бази нарахування ЄСВ.

Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 26.11.2014 № 675 (із змінами) затверджені пропорції розподілу єдиного внеску на ЗДСС.

Недержавне соціальне страхування може здійснюватись суб'єктами підприємницької діяльності: недержавними пенсійними фондами, страховими товариствами тощо. Законом України «Про страхування» від 07.03.1996 № 85/96-ВР (із змінами) регулюються відносини у сфері страхування, створенні ринку страхових послуг тощо.

Так, існуючою в Україні структурою системи соціального страхування передбачено, що функції, покладені на відповідний вид соціального страхування, реалізуються спеціальними фондами, які є некомерційними організаціями та здійснюють керівництво видами ЗДСС, забезпечують фінансування при настанні страхових випадків, контролюють формування та використання ресурсів [98, с. 15].

Станом на сьогодні система соціального страхування України розмежовує свої функції між державою, що є страховиком і відповідає за створення та функціонування фондів соціального страхування, а також недержавними фінансовими інститутами. Так, державні установи: Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, Пенсійний фонд України та Фонд соціального страхування України, – є представниками держави, а недержавні пенсійні фонди та страхові компанії є недержавними фінансовими організаціями [88, с. 11].

Висновки до 1-го розділу

Таким чином, система соціального страхування охоплює соціальні, економічні, фінансові та правові площини.

Зміст соціальної площини полягає у створенні системи захисту всіх прошарків населення від численних факторів нестабільності.

В економічному аспекті соціальне страхування є одним із важелів перерозподілу грошових коштів у суспільстві та пов'язане із розвитком і зміцненням економіки, що в свою чергу сприяє збільшенню доходів підприємств та відповідно зростанню розмірів страхових внесків.

Крім того, виплати соціальних допомог у зв'язку із втратою працездатності внаслідок загального захворювання, нещасного випадку на виробництві чи/або професійного захворювання дають можливість для працездатної частини населення продовжувати бути активними учасниками трудових процесів.

Соціальне страхування покликане до виконання наступних функцій:

- створення цільових фондів, які фінансують витрати передбачених законодавством видів страхових випадків, які пов'язані з утриманням непрацездатних громадян та осіб, що не беруть участі у трудовому процесі;
- підтримання чисельності та структури працюючого населення країни;
- вирівнювання життєвого рівня соціальних груп непрацюючого населення;
- зменшення розриву в рівнях матеріальних достатків працюючих та непрацюючих осіб.

Всі процеси, що виражають зміст соціального страхування, закріплені законодавчо та мають правове підґрунтя.

ЗДСС є опорним елементом сучасної системи соціального захисту населення в Україні. Право на соціальний захист, який гарантується ЗДСС, передбачено Конституцією України.

ЗДСС здійснюється на наступних засадах:

- 1) обов'язковість страхування усіх найманих працівників;
- 2) забезпечення осіб, що працюють самостійно, лише тими видами страхування, у фінансуванні яких вони беруть участь;
- 3) можливість добровільного страхування;
- 4) рівноправність усіх застрахованих осіб щодо зобов'язань по фінансуванню витрат та одержуваних у результаті цього прав і гарантій;
- 5) гарантованість виплат державою [2].

Державне соціальне страхування тісно пов'язане з державними цільовими фондами та державним бюджетом, кошти яких є джерелами фінансування соціальних виплат.

Недержавне соціальне страхування може проводитися суб'єктами підприємницької діяльності (страховими товариствами, недержавними пенсійними фондами тощо). Окремі суб'єкти розподілу взаємодіють між собою, і ці відносини опосередковуються рухом фінансових ресурсів.

Управління коштами соціального страхування здійснюють фонди, створені за окремими видами страхування.

Фінансовий механізм соціального страхування є сукупністю фінансових форм, методів та важелів управління фінансовими ресурсами, що призначені задля матеріального забезпечення громадян при настанні страхових випадків.

Визначальним завданням фінансового механізму соціального страхування є фінансове забезпечення застрахованих осіб у разі настання страхових ризиків.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

2.1 Організаційні підвалини функціонування та аналіз діяльності Фонду соціального страхування України

Фонд соціального страхування України (далі – Фонд) утворений відповідно до Закону України «Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 № 1105-XIV (із змінами) (далі – Закон України № 1105), він є правонаступником Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

Фонд – це некомерційна самоврядна організація, що здійснює свою діяльність на підставі статуту, який затверджується його правлінням.

Фонд здійснює керівництво та управління ЗДСС від нещасного випадку та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності, медичним страхуванням, провадить акумуляцію страхових внесків, контроль за використанням коштів, забезпечує фінансування виплат за вказаними видами ЗДСС, а також здійснює інші функції, передбачені Статутом Фонду [3].

Фонд у своїй роботі керується:

- Конституцією України;
- Основами законодавства України про ЗДСС;
- Законом України № 1105;
- Кодексом законів про працю України;
- іншими законодавчими актами, прийнятими відповідно до вищезазначеного.

Статтею 5 Закону України № 1105 визначено, що управління Фондом здійснюється державою, представниками роботодавців та застрахованих осіб на паритетній основі. Виконавча дирекція Фонду та його правління проводять безпосереднє управління Фондом.

До складу правління Фонду входять по сім представників держави, застрахованих осіб та роботодавців, що виконують свої обов'язки на громадських засадах. Кабінетом Міністрів України призначаються представники держави, представники роботодавців делегуються всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців репрезентативними на національному рівні, представники застрахованих осіб – репрезентативними на національному рівні всеукраїнськими об'єднаннями профспілок. Обраний із членів правління голова очолює правління Фонду.

Виконавча дирекція Фонду – це постійно діючий виконавчий орган правління Фонду, що провадить свою діяльність в межах і в порядку, які визначені статутом Фонду та положенням про виконавчу дирекцію Фонду, забезпечує виконання рішень правління Фонду. Очолює виконавчу дирекцію директор, який входить до складу правління Фонду з правом дорадчого голосу.

Робочі органи виконавчої дирекції Фонду – це її управління в областях та м. Києві, які створюються рішенням правління Фонду на підставі затвердженої правлінням структури. Управління є юридичними особами, які мають відокремлені підрозділи без статусу юридичної особи – відділення в районах та містах обласного значення.

Статтею 9 Закону України № 1105 визначені наступні основні завдання Фонду та його робочих органів:

- реалізація державної політики у сферах соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, медичного страхування;

- надання матеріального забезпечення, соціальних послуг та страхових виплат, передбачених Законом України № 1105;

- перевірка обґрунтованості видачі (продовження) листків непрацездатності;

- профілактика нещасних випадків;

- контроль за використанням застрахованими особами та роботодавцями коштів Фонду;

- аналіз і прогнозування надходження коштів від сплати ЄСВ.

Функціями Фонду та його робочих органів є:

- здійснення управління та оперативного розпорядження фінансовими ресурсами Фонду в межах затвердженого бюджету Фонду, управління майном;

- здійснення заходів щодо профілактики страхових випадків;

- проведення розслідувань страхових випадків, обґрунтованості виплати матеріального забезпечення та страхових виплат;

- забезпечення функціонування інформаційно-аналітичних систем;

- здійснення обміну інформацією з центральними органами виконавчої влади;

- контроль за використанням коштів Фонду, достовірністю, веденням обліку та звітності щодо їх надходження та використання, застосування фінансових санкцій та накладання адміністративних штрафів в установленому законодавством порядку;

- участь у наукових дослідженнях, замовлення наукових робіт, досліджень та методичного забезпечення;

- інші функції, що передбачені Статутом Фонду.

Статтею 11 Закону України № 1105 визначені наступні джерела формування коштів Фонду:

1. Страхові внески застрахованих осіб та страхувальників.

2. Суми фінансових санкцій, які застосовані до установ, підприємств, організацій та фізичних осіб – підприємців у разі порушення встановленого порядку використання коштів Фонду та сплати страхових внесків, штрафів за недотримання законодавства про соціальне страхування, суми адміністративних штрафів.

3. Суми витрат страхувальника за соціальним страхуванням, що не прийняті до зарахування.

4. Доходи від розміщення тимчасово вільних коштів, резерву коштів Фонду.

5. Капіталізовані платежі, які надходять у разі ліквідації страхувальників.

6. Доходи від реалізації майна, що придбане за рахунок коштів Фонду.

7. Добровільні внески.

8. Дивіденди, що отримані від діяльності юридичних осіб, засновником яких є Фонд.

9. Інші надходження, передбачені законодавством.

Законом України № 1105 передбачено використання коштів Фонду на:

- виплати матеріального забезпечення, страхові виплати, надання соціальних послуг, фінансування заходів щодо профілактики страхових випадків;

- створення резерву коштів Фонду;

- утримання, забезпечення діяльності Фонду та його робочих органів;

- розвиток і функціонування інформаційно-аналітичних систем Фонду.

Кошти Фонду не входять до складу Державного бюджету України та використовуються лише за цільовим призначенням, їх обслуговування здійснюється за казначейською формою.

Бюджет Фонду затверджує Кабінет Міністрів України.

Кошти, які надходять до Фонду від сплати ЄСВ мають забезпечувати:

1) надання соціальних послуг та виплати матеріального забезпечення застрахованим особам, а також здійснення інших функцій, передбачених Законом України № 1105;

2) утворення резерву коштів;

3) фінансування витрат на утримання діяльності Фонду та його робочих органів, функціонування інформаційно-аналітичних систем;

4) фінансування заходів щодо профілактики страхових випадків.

Доходи, що отримуються Фондом, використовуються виключно для фінансування видатків на забезпечення діяльності Фонду, реалізації завдань і напрямів діяльності відповідно до чинного законодавства [3].

Контроль за діяльністю Фонду здійснюється Громадською радою Фонду.

Аналіз діяльності Фонду соціального страхування України

Аналіз роботи Фонду за 2021 рік проведений на підставі показників бюджету Фонду на 2021 рік, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження бюджету Фонду соціального страхування України на 2021 рік» від 22.03.2021 № 261 (із змінами від 18.06.2021, 02.12.2021, 20.12.2021), тому що Звіт про виконання бюджету Фонду соціального страхування України за 2021 рік не оприлюднений.

Зведена інформація про доходи Фонду соціального страхування України представлена у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Доходи Фонду соціального страхування України за 2018-2021 роки (млн. грн)

Показник	2018	2019	2020	2021 (затверджено)	Темп росту (спаду)	
					абс.	%
Залишок коштів на початок року	2 383,5	504,9	460,9	721,7	-1 661,8	-30,3
Доходи:						
Страхові внески страховальників та застрахованих осіб	19 592,5	24 950,4	26 167,5	30 793,6	11 201,1	157,2
Кошти державного бюджету для виплат допомоги громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	29,6	36,4	35,4	38,1	8,5	128,7
Кошти державного бюджету для виплати матеріального забезпечення (далі - МЗ) застрахованим особам	0,0	0,0	0,0	2 550,0	2 550,0	

Продовження таблиці 2.1

Показник	2018	2019	2020	2021 (затверджено)	Темп росту (спаду)	
					абс.	%
Фінансова допомога, виділена із фонду боротьби з COVID-19:						
- для виплати МЗ та страхових виплат на безповоротній основі	0,0	0,0	92,7	0,0	0,0	
- для виплати МЗ та страхових виплат на поворотній основі	0,0	0,0	1 807,7	0,0	0,0	
- для страхових виплат медичним працівникам (членам сімей) на безповоротній основі	0,0	0,0	62,8	356,5	356,5	
Інші надходження відповідно до закону	51,3	82,2	81,4	126,0	74,7	245,6
Усього доходів	19 673,4	25 069,0	28 247,5	33 864,2	14 190,8	172,1
Разом коштів з урахуванням залишку коштів на початок року	22 056,9	25 573,9	28 708,4	34 585,9	12 529,0	156,8

Джерело: побудовано автором за даними [24-29]

Відповідно до показників, наведених у таблиці 2.1, на 2021 рік заплановано доходи Фонду (з урахуванням залишку коштів на початок року) у розмірі 34 585,9 млн грн, в тому числі страхові внески страхувальників та застрахованих осіб – 30 793,6 млн грн, що становить 89,0 % від загальної суми доходів Фонду. Порівняно з 2018 роком надходження до бюджету Фонду збільшились на 12 529,0 млн. грн (156,8 %), страхові внески – на 11 201,1 млн. грн (157,2 %), інші надходження – на 74,7 млн гривень (145,6 %). Залишок коштів скоротився на 1 661,8 млн. грн (-69,7 %) порівняно з 2018 роком. Динаміку доходів Фонду зображено на рис. 2.1.

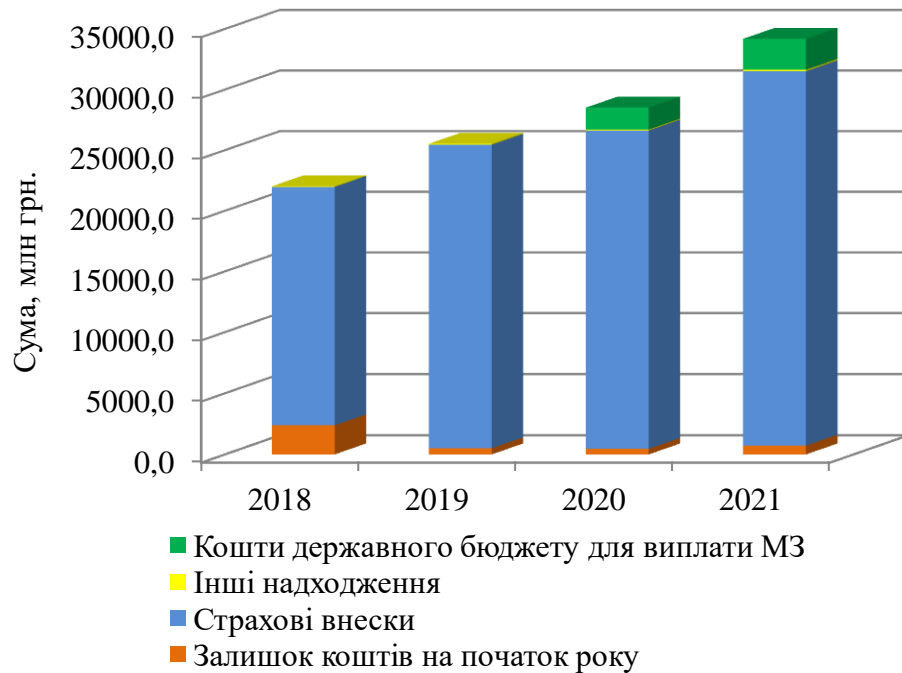

Рис. 2.1. Динаміка доходів Фонду соціального страхування України за 2018-2021 роки

Джерело: побудовано автором за даними [24-29]

На 2021 рік заплановані видатки Фонду у розмірі 34 585,9 млн грн, що порівняно з 2018 роком більше на 13 033,8 гривень (160,5 %). Показники видатків за статтями наведені у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Видатки Фонду соціального страхування України за 2018 - 2021 роки (млн грн)

Показник	2018	2019	2020	2021 (затверджено)	Темп росту (спаду)	
					абс.	%
Видатки:						
матеріальне забезпечення та соціальні послуги	11 990,3	14 897,5	16 675,7	21 333,0	9 342,7	177,9
страхові виплати	7 832,3	8 490,2	9 437,4	10 830,0	2 997,7	138,3
страхові витрати на медичну та соціальну допомогу	495,5	501,2	321,2	553,7	58,1	111,7
профілактика страхових випадків	0,0	0,0	0,0	0,0		
видатки, пов'язані з виконанням обов'язків страховика	36,0	33,6	25,5	41,2	5,2	114,4
витрати на функціонування інформаційно-аналітичних систем	33,5	33,5	44,4	47,2	13,7	140,9

Продовження таблиці 2.2

Показник	2018	2019	2020	2021 (затверджено)	Темп росту (спаду)	
					абс.	%
адміністративно-господарські витрати	1 164,4	1 157,0	1 327,1	1 424,3	259,9	122,3
виплата МЗ (крім допомоги по вагітності та пологах) та страхових виплат за рахунок коштів фонду боротьби з COVID-19 на безповоротній основі	0,0	0,0	92,7	0,0		
страхові виплати у разі захворювання або смерті медичних працівників за рахунок коштів фонду боротьби з COVID-19 на безповоротній основі	0,0	0,0	62,8	356,5	356,5	
Усього видатків	21 552,1	25 112,9	27 986,8	34 585,9	13 033,8	160,5
Залишок коштів на кінець року, в тому числі:	504,8	460,9	721,6	0,0	-504,8	
резерв коштів Фонду	0,0	0,0	0,0	0,0		

Джерело: побудовано автором за даними [24-29]

Динаміку видатків Фонду соціального страхування України за 2018 – 2021 роки зображено на рис. 2.2.

Рис. 2.2. Динаміка видатків Фонду за 2018 – 2021 роки

Джерело: побудовано автором на основі [24-29]

У структурі видатків (рис. 2.3) на 2021 рік видатки на виплати матеріального забезпечення та соціальних послуг становлять 62 % та у порівнянні з 2018 роком збільшилися на 9 342,7 млн грн (77,9 %); на страхові виплати 31 % та збільшилися на 2 997,7 млн грн (38,3 %); страхові витрати на медичну та соціальну допомогу – 2 % та збільшилися на 58,1 млн грн (11,7 %), 4 % адміністративно-господарські витрати, які збільшилися на 259,9 млн. гривень (22,3 %).

Рис. 2.3. Структура видатків Фонду соціального страхування України за 2021 рік
Джерело: побудовано автором на основі [29]

Протягом 2021 року Фондом профінансовані витрати на матеріальне забезпечення для 3,2 млн застрахованих осіб на суму 20,6 млрд грн, що на 3,25 млрд грн (18,7 %) більше в порівнянні з 2020 роком. У тому числі на:

- допомогу по тимчасовій непрацездатності – 15 510,6 млн грн (75,2 % суми витрат на матеріальне забезпечення);
- допомогу по вагітності та пологах – 5 064,2 млн грн (24,5 %);
- допомогу на поховання – 54,2 млн гривень (0,3 %).

Витрати на допомогу по тимчасовій непрацездатності у 2021 році порівняно з 2020 роком збільшилися на 3,1 млрд гривень (24,7 %). У 2021 році

збільшилась на 564,2 тис. (22,7 %) чисельність застрахованих осіб, загальна кількість днів тимчасової непрацездатності зросла на 13,2 % та склала 41,3 млн днів. Середньоденний розмір допомоги з тимчасової непрацездатності збільшився на 10,1 % та склав 375,18 гривні.

Однією з основних причин зростання витрат на допомогу по тимчасовій непрацездатності у 2021 році є захворювання на гостру респіраторну хворобу COVID-19.

Сума витрат на виплату допомоги по вагітності та пологах для 125,1 тис. жінок за 2021 рік у порівнянні з виплатами для 142,1 тис. жінок у 2020 році зросла на 173,4 млн грн (3,5 %), кількість днів по вагітності та пологах зменшилась на 12,6 % та склала близько 15,1 млн днів. Середньоденний розмір допомоги по вагітності та пологах станом на 01.01.2022 склав 335,38 грн проти 283,15 грн за 2020 рік, тобто зріс на 18,4 %.

Сума витрат на виплату допомоги на поховання у 2021 році збільшилась на 5,9 млн грн (12,2 %) у порівнянні з попереднім роком. Згідно з постановою правління Фонду від 08.02.2017 № 17 «Про встановлення розміру допомоги на поховання» розмір допомоги на поховання встановлено на рівні 4 100,0 гривень.

Динаміку видатків на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за 2018–2021 роки наведено на рис. 2.4.

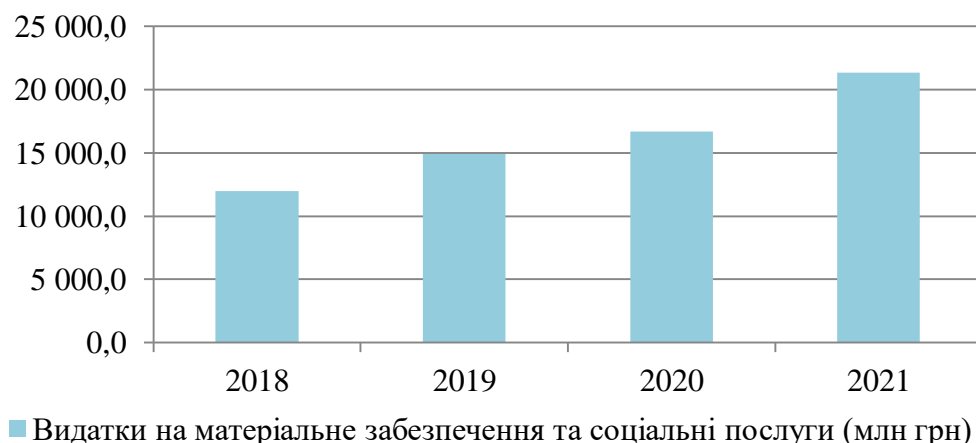

Рис. 2.4. Динаміка видатків на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за 2018–2021 роки

Джерело: побудовано автором за даними [24-29]

За 2021 рік витрати на страхові виплати 195,3 тисячам потерпілих (членів їх сімей) склали близько 10 784 млн грн, що на 1 339 млн грн (14,2 %) більше у порівнянні з 2020 роком.

У структурі страхових виплат, здійснених у 2021 році, основна їх частина припадає на:

- щомісячні страхові виплати – 10 443,7 млн грн, що складає 96,8 % усіх витрат на страхові виплати;

- допомогу по тимчасовій непрацездатності внаслідок нещасного випадку на виробництві – 174,5 млн грн (1,6 %);

- одноразову допомогу – 165,6 млн гривень (1,5 %).

У 2021 році щомісячну страхову виплату в разі часткової чи повної втрати працездатності, що компенсує відповідну частину втраченого заробітку потерпілого, отримали 186,2 тис. осіб, що порівняно з 2020 роком менше на 2,9 %. Одночасно сума витрачених коштів за 2021 рік на цей вид виплати становила 10 072,8 млн грн, що на 1 236,3 млн грн (14 %) більше порівняно з 2020 роком. Середньомісячний розмір виплати за 2021 рік склав 4 487,88 грн, що на 606,76 грн (15,6 %) вище в порівнянні з 2020 роком.

Чисельність отримувачів щомісячної страхової виплати особам, які мають на це право в разі втрати годувальника, у 2021 році порівняно 2020 роком зменшилась на 3,8 % та склала близько 9,1 тис. осіб, сума витрат для цих осіб за 2021 рік склала 370,9 млн грн, що на 36,9 млн грн (11,1 %) більше в порівнянні з 2020 роком. Середньомісячний розмір виплати за 2021 рік становить 3 419,06 грн, що на 415,31 грн (13,8 %) більше в порівнянні з 2020 роком.

Витрати на індексацію страхових виплат у 2021 році склали 698,6 тис. гривень.

Протягом 2021 року одноразову допомогу в разі стійкої втрати професійної працездатності потерпілому призначено 4 355 потерпілим, що на 672 особи (18,2 %) більше в порівнянні з 2020 роком, загальна сума цих виплат становила 74,8 млн грн, середній розмір допомоги на одного потерпілого – 17,2 тис. грн, що на 1,5 тис. грн (9,7 %) більше, ніж у 2020 році.

У 2021 році здійснені виплати 46,2 тис. потерпілим – внутрішньо переміщеним особам у сумі 2,7 млрд грн, що на 365,3 млн грн (15,8 %) більше, ніж за 2020 рік.

У 2021 році порівняно з 2018 роком кількість страхових нещасних випадків збільшилась на 156,1 % (з 4 805 до 12 315), кількість смертельно травмованих осіб збільшилась на 53,4 % (з 350 до 537). Значне зростання кількості страхових нещасних випадків зумовлено випадками інфікування медичних та інших працівників COVID-19, роботи яких пов'язані з виконанням професійних обов'язків в умовах підвищеного ризику зараження, та які розслідуються як випадки гострого професійного захворювання (далі – ГПЗ COVID-19). Так, за 2021 рік зареєстровано 8 659 (з них 223 - смертельно) потерпілих від випадків ГПЗ COVID-19, що складає 70,3 % загальної кількості потерпілих за рік. У порівнянні з 2020 роком за 2021 рік кількість випадків ГПЗ COVID-19 збільшилась у 2,8 разів (з 3 054 до 8 659), кількість смертельно травмованих осіб збільшилась у 3,4 рази (з 66 до 223).

Найбільше у 2021 році травмувалися робітники наступних професій: сестра медична (брат медичний) (2 378), лікар загальної практики – сімейної медицини (713), молодша медична сестра (молодший медичний брат) з догляду за хворими (692), молодша медична сестра (583), сестра медична (брат медичний) стаціонару (481), лікар-терапевт (300), водій автотранспортних засобів (290).

Найвищий рівень виробничого травматизму у 2021 році спостерігався серед працівників віком від 50 до 59 років (3 378 осіб, що складає 27,4 % від загальної кількості травмованих по Україні за 2021 рік).

Серед причин страхових нещасних випадків переважають техногенні, екологічні, природні та соціальні причини – 43,8 % (5 392 нещасні випадки). Через організаційні причини трапилося 40,4 % (4 973 нещасні випадки), психофізіологічні причини – 12,6 % (1 556 нещасних випадків), технічні причини – 3,2 % (394 нещасні випадки).

За 2021 рік порівняно з 2018 роком кількість професійних захворювань збільшилась на 55,5 %, або на 1 042 захворювання (з 1 879 до 2 921).

Протягом 2021 року страховими експертами з охорони праці надано допомогу в опрацюванні та впровадженні системи управління охороною праці на 5 022 підприємствах, взято участь у проведенні 3 576 семінарів, засідань круглих столів, конкурсів [96].

На 2021 рік заплановані видатки Фонду по виконанню обов'язків страховика у розмірі 41,2 млн грн, що у порівнянні з 2018 роком на 5,2 млн грн (14,4 %) більше; витрати на розвиток та функціонування інформаційно-аналітичних систем Фонду у сумі 47,2 млн грн, що на 13,7 млн грн (40,9 %) менше, ніж у 2018 році; адміністративно-господарські витрати у розмірі 1 424,3 млн грн, що на 252,9 млн грн (22,3 %) більше витрат 2018 року.

2.2 Загальна характеристика та аналіз функціонування управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України у Київській області

Управління виконавчої дирекції Фонду у Київській області (далі – управління) є робочим органом виконавчої дирекції Фонду, юридичною особою з відділеннями у районах та містах обласного значення. Воно утворене рішенням правління Фонду відповідно до затвердженої структури органів Фонду, є неприбутковою організацією.

Управління підпорядковане та підзвітне виконавчій дирекції Фонду.

Місцезнаходження управління: м. Київ, вул. Сім'ї Стешенків, 2.

Очолює управління начальник, який має двох заступників.

Відділи управління: відділ по роботі з персоналом, бухгалтерського обліку та звітності, фінансово-економічний, юридичний, профілактики страхових випадків, страхових виплат та матеріального забезпечення, медичних та соціальних послуг, перевірки обґрунтованості видачі листків непрацездатності, внутрішнього аудиту, організаційної роботи та документообігу, аналізу та

контролю за використанням роботодавцями коштів Фонду, адміністративно-господарського забезпечення, інформаційного забезпечення.

Відділення управління: Білоцерківське, Богуславське, Бориспільське, Броварське, Васильківське, Вишгородське, відділення у місті Біла Церква, відділення у місті Славутич, Іванківське, Ірпінське, Києво-Святошинське, Обухівське, Ставищенське, Фастівське, Яготинське.

Управлінням здійснюється реалізація повноважень виконавчої дирекції Фонду на території Київської області.

Аналіз функціонування управління виконавчої дирекції Фонду у Київській області

Станом на 01.01.2022 на обліку в управлінні перебувало 187,88 тис. страхувальників, з яких: 77,59 тис. (41,30%) є юридичними особами, 110,24 тис. (58,67 %) – фізичні особи – підприємці та 0,05 тис. (0,03 %) є членами фермерського господарства.

Інформація щодо структури та кількості страхувальників управління за період з 01.01.2019 по 01.07.2022 наведена у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Динаміка кількості та структури страхувальників управління

Категорія страхувальників	Кількість страхувальників, тис. осіб				
	Станом на 01.01.2019	Станом на 01.01.2020	Станом на 01.01.2021	Станом на 01.01.2022	Станом на 01.07.2022
Юридичні особи	70,20	71,50	74,80	77,59	78,32
Фізичні особи – підприємці	100,10	99,35	102,13	110,24	110,83
Члени фермерського господарства	0,00	0,05	0,05	0,05	0,05
Всього:	170,30	170,90	176,98	187,88	189,20

Джерело: складено автором на основі [96]

Як видно з даних таблиці 2.3, кількість страхувальників, зареєстрованих на території Київської області, у динаміці зростає. Так, у порівнянні з чисельністю страхувальників на кінець 2018 року, загальна кількість страхувальників управління станом на 01.07.2022 збільшилась на 11,1 %.

Основним джерелом коштів Фонду є страхові внески страхувальників та застрахованих осіб у вигляді відповідної частки ЄСВ, спрямованої до Фонду.

Показники надходжень частки ЄСВ Фонду, що сплачені застрахованими особами та страхувальниками Київської області, а також графічне зображення тенденцій змін зазначених надходжень за 2019-2021 роки та 10 місяців 2022 року наведені у таблицях 2.4, 2.5, 2.6 та на рис. 2.5, 2.6, 2.7.

Таблиця 2.4

Показники щомісячних надходжень частки ЄСВ Фонду, що сплачені страхувальниками Київської області, за 2019-2020 роки

Місяць року	Сума надходжень частки ЄСВ Фонду, грн		Відхилення частки ЄСВ Фонду у 2020/2019 роках	
	2019 рік	2020 рік	відносне, %	абсолютне, грн.
Січень	68 648 240,52	78 509 270,92	14,36	9 861 030,40
Лютий	73 185 554,26	84 493 634,67	15,45	11 308 080,41
Березень	76 118 008,37	83 530 033,30	9,74	7 412 024,93
Квітень	85 845 573,35	81 438 032,09	-5,13	-4 407 541,26
Травень	77 498 537,81	72 099 285,71	-6,97	-5 399 252,11
Червень	88 985 553,67	89 579 508,05	0,67	593 954,38
Липень	82 708 682,47	84 653 589,99	2,35	1 944 907,53
Серпень	116 359 985,96	77 589 493,06	-33,32	-38 770 492,90
Вересень	78 240 492,86	85 753 750,78	9,60	7 513 257,92
Жовтень	87 444 720,67	97 744 368,18	11,78	10 299 647,50
Листопад	82 819 782,56	90 572 097,13	9,36	7 752 314,57
Грудень	99 419 920,04	114 124 972,37	14,79	14 705 052,33
Всього:	1 017 275 052,54	1 040 088 036,24	2,24	22 812 983,70

Джерело: складено автором на основі [95]

Відповідно до інформації, зазначеної в таблиці 2.4, у квітні та травні 2020 року спостерігалась негативна динаміка надходжень страхових внесків, а

саме: «-» 5,13 % та «-» 6,97 % у порівнянні з 2019 роком. Незначне збільшення надходжень частки ЄСВ на 0,67 % відмічалось з червня 2020 року з максимальним збільшенням на 14,79 % у грудні 2020 року. Крім того, у серпні 2020 року спостерігається різке зменшення суми внесків на 33,32 %, що пов'язано з різницею частки ЄСВ, що спрямовувалась Фонду тимчасово у серпні 2019 року – 14,2464 відсотка на противагу 9,5727 відсотка у 2020 році.

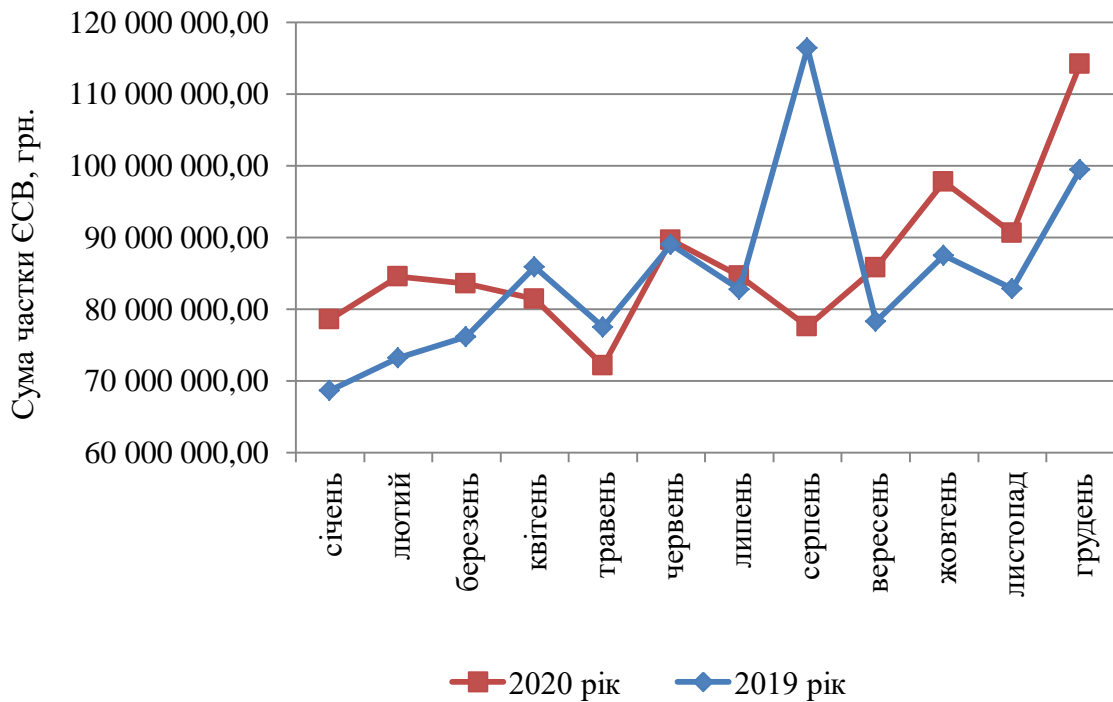

Рис. 2.5. Динаміка щомісячних надходжень частки ЄСВ Фонду по управлінню у Київській області за 2019-2020 роки

Джерело: побудовано автором на основі [95]

Таким чином, у порівнянні з 2019 роком загальна сума надходжень частки ЄСВ Фонду, сплаченого страхувальниками Київської області, у 2020 році збільшилась на 22 812 983,70 гривні (2,24%). Такі показники надходжень ЄСВ пов'язані із здійсненням у 2020 році обмежувальних протиепідемічних заходів, що запроваджувались задля попередження поширення на території України COVID-19, викликаного коронавірусом SARS-CoV-2.

Таблиця 2.5

Показники щомісячних надходжень частки ЄСВ Фонду, що сплачені страховальниками Київської області, за 2020-2021 роки

Місяць року	Сума надходжень частки ЄСВ, грн		Відхилення частки ЄСВ Фонду у 2021/2020 роках	
	2020 рік	2021 рік	відносне, %	абсолютне, грн.
Лютий	84 493 634,67	96 142 794,09	13,79	11 649 159,42
Березень	83 530 033,30	97 891 285,24	17,19	14 361 251,93
Квітень	81 438 032,09	111 447 176,07	36,85	30 009 143,98
Травень	72 099 285,71	93 583 131,09	29,80	21 483 845,39
Червень	89 579 508,05	117 169 479,69	30,80	27 589 971,65
Липень	84 653 589,99	106 633 564,01	25,96	21 979 974,02
Серпень	77 589 493,06	97 006 438,03	25,03	19 416 944,97
Вересень	85 753 750,78	104 511 699,57	21,87	18 757 948,79
Жовтень	97 744 368,18	114 264 330,09	16,90	16 519 961,91
Листопад	90 572 097,13	108 266 835,58	19,54	17 694 738,45
Грудень	114 124 972,37	138 848 605,92	21,66	24 723 633,55
Всього:	1 040 088 036,24	1 265 898 600,05	21,71	225 810 563,81

Джерело: складено автором на основі [95]

За даними таблиці 2.5 та графічного зображення рис. 2.6, у порівнянні з 2020 роком у 2021 році прослідковується тенденція щодо збільшення щомісячних сум надходжень частки ЄСВ Фонду.

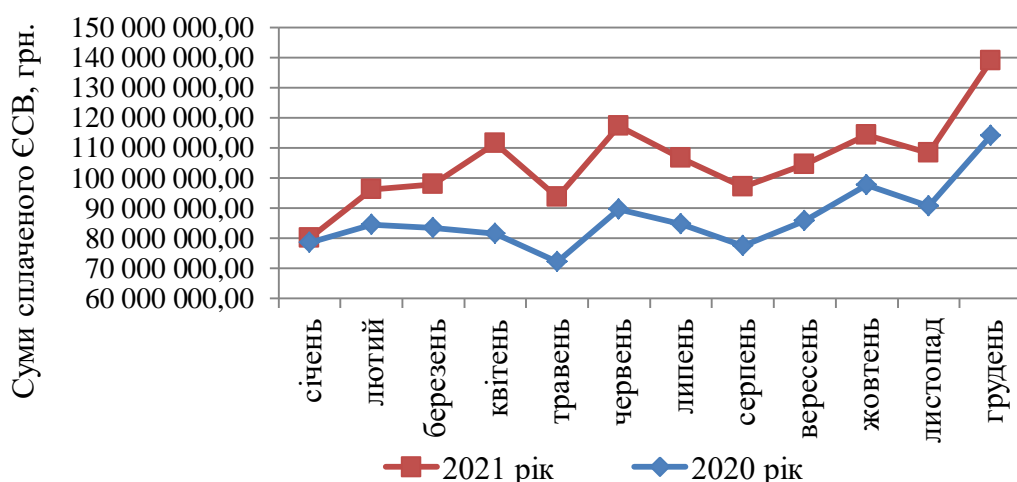

Рис.2.6. Динаміка щомісячних надходжень частки ЄСВ Фонду по управлінню у Київській області за 2020-2021 роки

Джерело: побудовано автором на основі [95]

Загальна річна сума внесків у 2021 році збільшилась на 225 810 563,81 грн (21,71 %), що пов'язано зі стабілізацією ситуації щодо поширення COVID-19 в країні та послабленням обмежувальних протиепідемічних заходів.

Таблиця 2.6

Показники щомісячних надходжень частки ЄСВ Фонду, що сплачені страхувальниками Київської області, за 2021 рік та 10 місяців 2022 року

Місяць року	Сума надходжень частки ЄСВ, грн		Відхилення частки ЄСВ Фонду у 2022/2021 роках	
	2021 рік	2022 рік		
			відносне, %	абсолютне, грн.
Січень	80 133 260,67	100 126 059,80	24,95	19 992 799,12
Лютий	96 142 794,09	111 243 635,11	15,71	15 100 841,02
Березень	97 891 285,24	79 601 600,37	-18,68	-18 289 684,87
Квітень	111 447 176,07	103 713 599,20	-6,94	-7 733 576,87
Травень	93 583 131,09	108 655 437,33	16,11	15 072 306,24
Червень	117 169 479,69	126 650 138,57	8,09	9 480 658,88
Липень	106 633 564,01	116 357 562,98	9,12	9 723 998,97
Серпень	97 006 438,03	145 141 840,69	49,62	48 135 402,66
Вересень	104 511 699,57	137 614 868,35	31,67	33 103 168,78
Жовтень	114 264 330,09	142 163 850,38	24,42	27 899 520,29
Листопад	108 266 835,58	н. д.		
Грудень	138 848 605,92	н. д.		
Всього:	1 265 898 600,05	1 171 268 592,78	-7,48	-94 630 007,27

Джерело: складено автором на основі [95]

У зв'язку із збройною агресією Росії проти України та запровадженням із 24 лютого 2022 року воєнного стану в Україні, тимчасовою окупацією частини Київської області у період з 24.02.2022 по 02.04.2022, процес надходження ЄСВ зазнав негативного впливу.

Відповідно до інформації, наведеної в таблиці 2.6 та зображеної на рис. 2.7, відмічається різке зменшення надходжень частки ЄСВ у березні 2022 року на 18,68 % у порівнянні з аналогічним місяцем 2021 року. У квітні 2022 року відхилення частки ЄСВ становило «-» 6,94 % та, починаючи з травня 2022 року спостерігається позитивна динаміка щодо збільшення сум внесків.

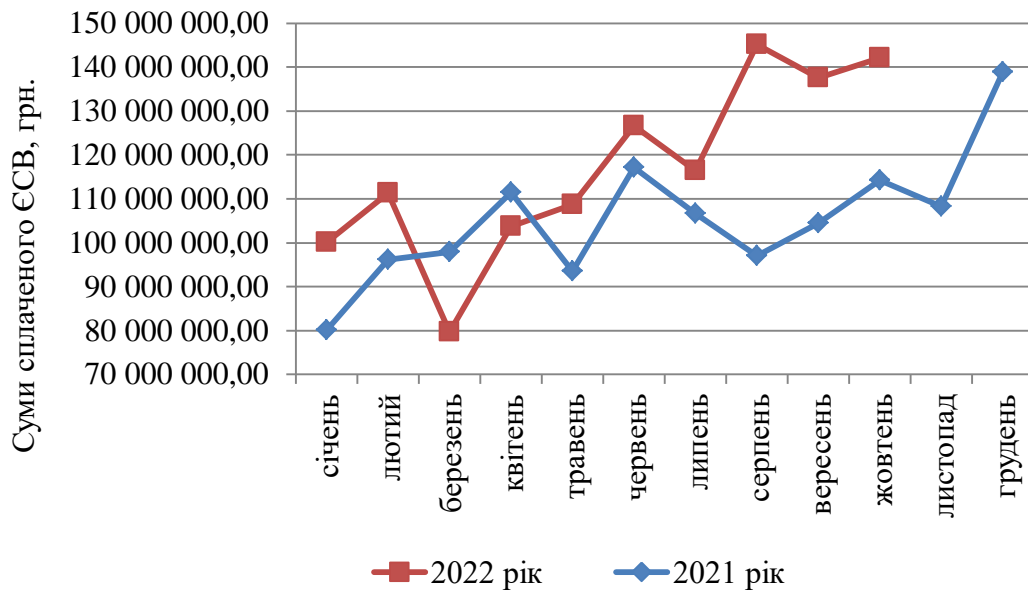

Рис. 2.7. Динаміка щомісячних надходжень частки ЄСВ Фонду по управлінню у Київській області за 2021 рік та 10 місяців 2022 року

Джерело: побудовано автором на основі [95]

Окрім частки ЄСВ Фонду, доходи управління формуються також за рахунок інших надходжень, передбачених Законом України № 1105. Інформація щодо формування фактичних доходів управління за рахунок інших надходжень у 2018-2021 роках наведена у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Динаміка формування доходів управління за рахунок інших надходжень, передбачених Законом України № 1105

Вид доходів	Сума доходів, тис. грн			
	2018	2019	2020	2021
Інші надходження відповідно до Закону України № 1105, в т. ч.:				
суми фінансових санкцій, адміністративних штрафів за порушення законодавства	102,3	1 112,5	1 136,1	1 165,5
суми не прийнятих до заліку витрат страхувальників	191,5	2 072,8	2 017,6	2 987,9
капіталізовані платежі	7,1	270,7	635,0	13 014,1
добровільні внески та інші надходження	34,7	185,2	60,1	62,6

Джерело: складено автором на основі [53-57]

Станом на 01.01.2022 на обліку у відділеннях управління перебувало 4 229 потерпілих внаслідок нещасного випадку на виробництві та/або професійного захворювання (далі – потерпілі), членів їх сімей, в т. ч. 1 280 внутрішньо переміщених осіб: 720 осіб з Донецької області та 560 осіб з Луганської області. Інформація щодо обліку потерпілих (членів їх сімей) та динаміка змін за період з 01.01.2019 по 01.07.2022 наведена у таблиці 2.8 та зображена на рис. 2.8.

Таблиця 2.8

Інформація щодо обліку потерпілих

Категорія потерпілих, членів їх сімей	Кількість потерпілих та членів їх сімей, взятих на облік, осіб (%)				
	Станом на 01.01.2019	Станом на 01.01.2020	Станом на 01.01.2021	Станом на 01.01.2022	Станом на 01.07.2022
Особи з інвалідністю внаслідок трудового каліцтва, пов'язаного з нещасним випадком на виробництві або професійним захворюванням, а саме:					
	2 531 (55,8 %)	2 487 (55,6 %)	2 415 (55,4 %)	2 352 (55,6 %)	2 221 (56,7 %)
- I групи	98 (2,2 %)	92 (2,1 %)	83 (1,9 %)	84 (2,0 %)	79 (2,0 %)
- II групи	472 (10,4 %)	459 (10,3 %)	441 (10,1 %)	420 (9,9 %)	401 (10,2 %)
- III групи	1 961 (43,2 %)	1 936 (43,2 %)	1 891 (43,4 %)	1 848 (43,7 %)	1 741 (44,5 %)
Потерпілі, що не визнані особами з інвалідністю	1 687 (37,1 %)	1 670 (37,3 %)	1 643 (37,7 %)	1 587 (37,5 %)	1 419 (36,2 %)
Особи, що втратили годувальника	322 (7,1 %)	320 (7,1 %)	303 (6,9 %)	290 (6,9 %)	276 (7,1 %)
Усього:	4 540 (100 %)	4 477 (100 %)	4 361 (100 %)	4 229 (100 %)	3 916 (100 %)

Джерело: складено автором на основі [96]

Відповідно до інформації, наведеної у таблиці 2.8, кількість потерпілих (членів їх сімей), які перебувають на обліку у відділеннях управління щорічно зменшується.

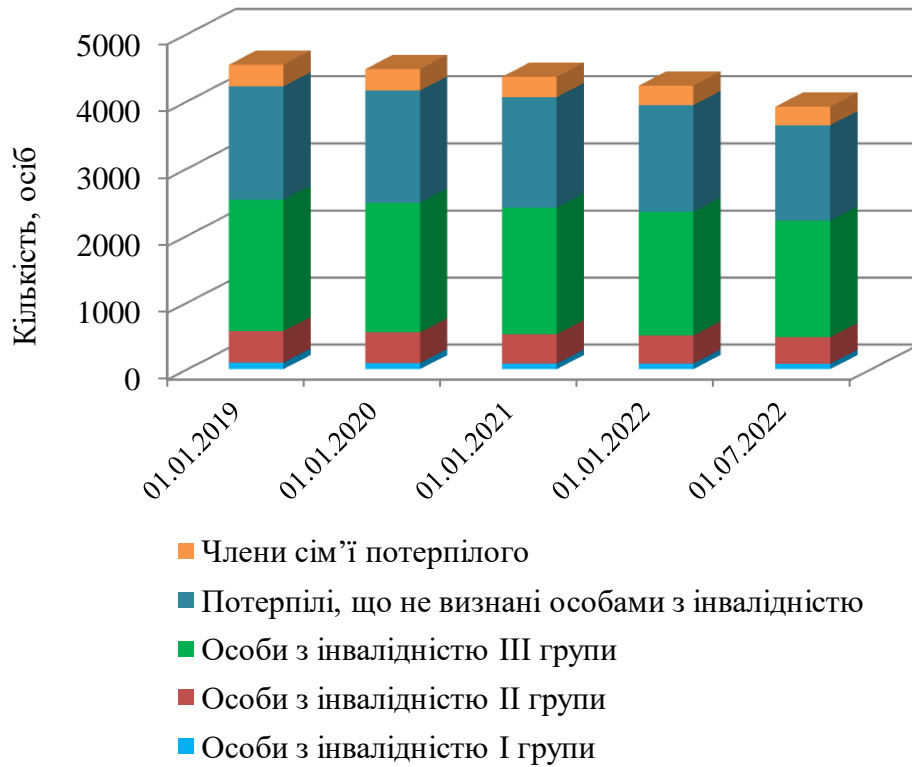

Рис. 2.8. Динаміка чисельності та структури потерпілих та членів їх сімей, взятих на облік відділеннями управління

Джерело: побудовано автором на основі [96]

Так за період з 01.01.2019 по 01.07.2022 кількість потерпілих (членів їх сімей) зменшилась на 624 особи. У структурі потерпілих (членів їх сімей) переважають потерпілі, що визнані особами з інвалідністю (від 55,4 до 56,7 %), серед яких найбільше осіб з інвалідністю III групи (43,2–44,5 %). Також на обліку перебувають потерпілі, яким рішенням медико-соціальних експертних комісій визначений ступінь стійкої втрати професійної працездатності (відсотки) без встановлення інвалідності (від 36,2 до 37,7 %).

Зведена інформація щодо фактичних видатків управління за 2018-2021 роки та 10 місяців 2022 року представлена у таблиці 2.9, на рис. 2.9 зображена структура фактичних видатків управління за 2021 рік.

Таблиця 2.9

Фактичні видатки управління за 2018-2021 роки та 10 місяців 2022 року

№ з/п	Видатки	Сума видатків за відповідний рік, тис. грн (%)				
		2018	2019	2020	2021	10 міс. 2022 р.
1.	Видатки за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності:	500 782,9 (71,6 %)	611 188,5 (74,4 %)	700 967,1 (75,9 %)	880 218,0 (77,7 %)	523 976,1 (72,0 %)
1.1.	видатки на допомогу по тимчасовій непрацездатності (ТН)	338 432,8 (48,4 %)	424 501,2 (51,7 %)	490 947,7 (53,1 %)	660 200,8 (58,3 %)	374 958,3 (51,5 %)
1.2.	видатки на допомогу по вагітності та пологах	154 206,0 (22,0 %)	182 071,2 (22,2 %)	207 324,6 (22,5 %)	212 600,8 (18,7 %)	145 703,7 (20,0 %)
1.3.	допомога на поховання	1 799,9 (0,3 %)	1 717,9 (0,2 %)	2 197,6 (0,2 %)	2 234,5 (0,2 %)	1 189,0 (0,2 %)
1.4.	оплата лікування в реабілітаційному відділенні санаторно-курортного закладу	6 344,2 (0,9 %)	2 898,2 (0,3 %)	497,2 (0,1 %)	5 181,9 (0,5 %)	2 125,1 (0,3 %)
2.	Видатки за страхуванням від нещасного випадку на виробництві:	155 271,8 (22,2 %)	166 254,0 (20,3 %)	173 296,0 (18,7 %)	202 853,9 (17,9 %)	164 474,1 (22,6 %)
2.1.	щомісячні страхові виплати у разі втрати працездатності	129 253,7 (18,5 %)	137 075,3 (16,7 %)	147 239,6 (15,9 %)	164 285,4 (14,5 %)	140 878,6 (19,4 %)
2.2.	щомісячні страхові виплати у разі втрати годувальника	8 534,2 (1,2 %)	9 483,8 (1,2 %)	9 723,3 (1,0 %)	11 420,3 (1,0 %)	10 173,6 (1,4 %)
2.3.	страхові виплати одноразової допомоги потерпілому	569,2 (0,1 %)	565,5 (0,1 %)	445,1 (0,1 %)	717,9 (0,1 %)	385,9 (0,1 %)
2.4.	страхові виплати одноразової допомоги членам сім'ї потерпілого	2 505,4 (0,4 %)	4 300,6 (0,5 %)	2 752,0 (0,3 %)	5 572,0 (0,5 %)	3 123,9 (0,4 %)
2.5.	допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю	3 526,0 (0,5 %)	3 810,7 (0,5 %)	4 981,0 (0,5 %)	9 149,1 (0,8 %)	3 033,7 (0,4 %)

Продовження таблиці 2.9

№ з/п	Видатки	Сума видатків за відповідний рік, тис. грн (%)				
		2018	2019	2020	2021	10 міс. 2022 р.
2.6.	страхові витрати на медичну та соціальну допомогу та інші страхові виплати	10 883,3 (1,5 %)	11 018,1 (1,3 %)	8 155,0 (0,9 %)	11 709,2 (1,0 %)	6 878,4 (0,9 %)
3.	Видатки по виконанню обов'язків страховика	1 737,1 (0,2 %)	1 158,7 (0,1 %)	471,6 (0,1 %)	784,0 (0,1 %)	400,7 (0,1 %)
4.	Видатки на утримання управління	41 970,7 (6,0 %)	42 567,0 (5,2 %)	48 671,1 (5,3 %)	49 053,4 (4,3 %)	38 424,9 (5,3 %)
Усього видатків:		699 762,5 (100 %)	821 168,2 (100 %)	923 405,8 (100 %)	1 132 909,3 (100 %)	727 275,8 (100 %)

Джерело: складено автором на основі [53-57]

Так, у структурі видатків управління левову частку займають виплати за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності (від 71,6 до 77,7 %), серед яких видатки на допомогу по тимчасовій непрацездатності становлять від 48,4 % до 58,3 % загальних видатків управління в динаміці у 2018-2021 роках.

Виплати допомоги по вагітності та пологах займають від 18,7 до 22,0 %; відшкодування вартості лікування застрахованих осіб та членів їх сімей в реабілітаційних відділеннях санаторно-курортних закладів після перенесених захворювань та травм – від 0,1 % до 0,9 %; виплати допомоги на поховання – від 0,2 % до 0,3 % загальних видатків управління.

У 2018-2021 роках видатки за страхуванням від нещасного випадку на виробництві займали в динаміці від 22,2 % до 17,9 % загальної суми видатків управління. Найбільшу частку серед зазначених видатків становлять щомісячні страхові виплати потерпілим в разі часткової чи повної втрати працездатності – від 14,5 % до 18,5 % загальних видатків.

Рисунок 2.9. Структура фактичних видатків управління за 2021 рік

Джерело: побудовано автором на основі [56]

Щомісячні страхові виплати особам, які втратили годувальника, займають від 1,0 % до 1,2 %; страхові витрати на медичну та соціальну допомогу та інші страхові виплати – від 0,9 % до 1,5 %; виплати допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю – від 0,5 % до 0,8 %; страхові виплати одноразової допомоги членам сім'ї потерпілого – 0,3-0,5 %; страхові виплати одноразової допомоги потерпілому у разі встановлення стійкої втрати професійної працездатності – 0,1 % від загальної суми видатків управління.

Під час проведення аналізу фактичних видатків управління спостерігається зменшення видатків на оплату лікування застрахованих осіб та членів їх сімей у реабілітаційних відділеннях санаторно-курортних закладів (497,2 тис. грн) та страхових витрат на медичну та соціальну допомогу (8 152,0 тис. грн) у 2020 році. Зменшення вказаних видатків пов'язане з тимчасовим призупиненням укладання тристоронніх договорів реабілітаційного лікування застрахованих осіб (членів їх сімей) та санаторно-курортного лікування потерпілих з 19.03.2020 по 25.11.2020 у зв'язку із критичною ситуацією, яка склалася в країні через поширення COVID-19. Тому у 2020 році частина застрахованих осіб та потерпілих не змогли скористатися вказаними видами послуг.

У 2022 році, у зв'язку із запровадженням воєнного стану в Україні із 24.02.2022, укладення тристоронніх договорів для забезпечення лікуванням у реабілітаційних відділеннях санаторно-курортних закладів застрахованих осіб (членів їх сімей) та санаторно-курортного лікування потерпілих було тимчасово призупинено. З 14.06.2022 надання зазначених вище послуг було відновлено. Такі послуги надавалися санаторно-курортними закладами, розташованими у регіонах, які не входять до Переліку територіальних громад, розташованих в районі проведення бойових дій чи тимчасовій окупації тощо, від 25.04.2022 № 75.

Адміністративно-господарські видатки управління складають від 4,3 % до 6,0 % загальних видатків.

Видатки по виконанню обов'язків страховика займають 0,2%-0,1 % від загальної суми видатків.

Окрім зазначених у таблиці 2.7 видатків, за рахунок фінансової допомоги фонду боротьби з COVID-19, на безповоротній основі управлінням були здійснені виплати матеріального забезпечення та страхових виплат членам сімей медичних працівників, які померли від гострої респіраторної хвороби COVID-19, у 2020 році – 4 476,7 тис. грн, а також виплати у разі захворювання/смерті медичних працівників у зв'язку з інфікуванням COVID-19, відповідно до ст. 39

Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», у 2020 році – 8 513,1 тис. грн, у 2021 році – 23 356,6 тис. гривень.

Узагальнена інформація щодо фактичних доходів та видатків управління за 2019-2021 роки наведена у таблиці 2.10.

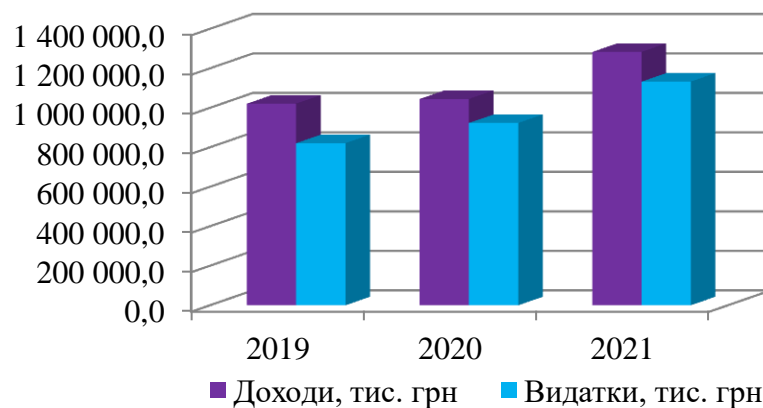
Таблиця 2.10

Інформація щодо фактичних доходів та видатків управління у 2019-2021 роках

Доходи / видатки	2019		2020		2021	
	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%
Доходи разом із залишком коштів:	1 020 993,6	100	1 044 850,6	100	1 283 169,8	100
залишок коштів	1,1	0,0001	486,5	0,0465	0,0	0,0000
частка ЄСВ Фонду	1 017 351,3	99,6433	1 040 515,3	99,5851	1 265 939,7	98,6572
інші надходження	3 641,2	0,3566	3 848,8	0,3683	17 230,1	1,3428
Видатки:	821 168,2	100	923 405,9	100	1 132 909,3	100
МЗ, страхові виплати та соціальні послуги	777 442,5	94,6752	874 263,2	94,6781	1 083 072,0	95,6009
утримання діяльності управління	42 567,0	5,1837	48 671,1	5,2708	49 053,3	4,3299
видатки по виконанню обов'язків страховика	1 158,7	0,1411	471,6	0,0511	784,0	0,0692

Джерело: складено автором на основі [53-57]

На рис. 2.10 представлена динаміка фактичних доходів та видатків управління виконавчої дирекції Фонду у Київській області у 2019-2021 роках.

Рисунк 2.10. Динаміка доходів та видатків управління у 2019-2021 роках

Джерело: побудовано автором на основі [54-56]

Так, на рис. 2.10 зображені темпи зростання фактичних доходів та видатків управління. Як видно з даних таблиці 2.10 та рис.2.10 протягом 2019-2021 років розмір фактичних доходів управління перевищував розмір фактичних видатків.

Загальна ситуація щодо збалансованості бюджету Фонду відрізняється від ситуації у Київській області, особливо станом на сьогодні, в умовах війни.

За інформацією виконавчої дирекції Фонду, зазначеною у звіті про виконання бюджету (кошторису) Фонду соціального страхування України за 9 місяців 2022 року, із запланованих на 2022 рік надходжень страхових внесків на суму 36 168 784 000,00 грн., за 9 місяців поточного року надійшло 20 815 944 862,63 гривні.

Так, на офіційному сайті Фонду оприлюднена динаміка доходів Фонду за період з 01.03.2022 по 01.10.2022 та їх відношення до потреби у видатках (без урахування адміністративно-господарських видатків), відображена на рис. 2.11.

Рисунок 2.11. Відношення доходів та потреби у видатках Фонду

Джерело: виконавча дирекція Фонду соціального страхування України [96]

У зв'язку із військовою агресією Російської Федерації проти України, у березні-вересні поточного року недоотримано більше 5 мільярдів гривень частки ЄСВ Фонду відносно планових показників, що представлено на рис. 2.7. Потреби у видатках на страхові виплати та допомоги перевищили фактичні доходи Фонду та станом на початок жовтня 2022 року затримка фінансування матеріального забезпечення склала близько 57 робочих днів.

З метою часткового погашення заборгованості із виплати застрахованим особам допомоги по тимчасовій непрацездатності, вагітності і пологах постановою Кабінету Міністрів України (далі – КМУ) від 08.10.2022 № 1133 «Про внесення змін до бюджету Фонду соціального страхування України на 2022 рік» прийнято рішення про виділення з державного бюджету коштів у загальній сумі 352 844 тис. гривень.

Крім того, з метою повного розв'язання проблеми заборгованості у поточному році, за ініціативою Міністерства соціальної політики, 30.11.2022 КМУ ухвалена постанова від 29.11.2022 № 1323 «Деякі питання забезпечення здійснення страхових виплат та соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням». Зазначеною постановою передбачено спрямування протягом грудня поточного року більш ніж 3,5 млрд. грн на погашення заборгованості за лікарняними, виплатами у зв'язку із вагітністю та пологами шляхом тимчасового збільшення у грудні 2022 року частки ЄСВ Фонду до 20,7941 відсотка.

Прийняте вище рішення пов'язане із законодавчими змінами. Так, з 1 січня 2023 року набирає чинності Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про ЗДСС» та Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 21.09.2022 № 2620 (далі – Закон України № 2620), пунктом другим розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» якого передбачено припинити Фонд та управління, реорганізувавши їх шляхом приєднання до Пенсійного фонду України.

2.3 Оцінка роботи Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття

Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття (далі – Фонд ЗДСС на випадок безробіття) – це цільовий страховий фонд, некомерційна самоврядна організація, що провадить діяльність з управління загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття. Водночас держава виступає гарантом забезпечення та надання відповідних соціальних послуг застрахованим особам Фондом ЗДСС на випадок безробіття.

Показники доходів Фонду ЗДСС на випадок безробіття за 2018 – 2021 роки наведено у таблиці 2.11, їх динаміка – на рис. 2.12.

Таблиця 2.11

Доходи Фонду ЗДСС на випадок безробіття за 2018 – 2021 роки (млн грн)

Показник	2018	2019	2020	2021 (дані проекту бюджету)	Темп росту (спаду)	
					абс.	%
Залишок коштів на початок року	1 150,6	2 131,5	1 252,6	485,9	-664,7	-42,2
Доходи:	11 703,4	12 414,8	22 421,9	18 483,2	6 779,8	157,9
Страхові внески	11 581,9	12 275,3	13 711,5	15 989,7	4 407,8	138,1
Інші надходження	121,2	139,0	139,6	228,0	106,8	188,1
Кошти Державного бюджету України, в тому числі на:	0,3	0,5	8 570,8	2 265,5	2 265,2	755166,7
виплати працівникам, що вивільняються у зв'язку із зняттям з експлуатації Чорнобильської АЕС	0,3	0,5	0,6	0,9	0,6	300,0
виплати допомоги по частковому безробіттю на період здійснення обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню COVID-19			8 570,2	459,5	459,5	
виплати допомоги по безробіттю				1 804,3	1 804,3	
компенсацію роботодавцю частини фактичних витрат, що пов'язані зі сплатою ЄСВ				0,8	0,8	
Усього доходів з урахуванням залишку коштів на початок року:	12 854,0	14 546,3	23 674,5	18 969,1	6 115,1	147,6

Джерело: сформовано автором на підставі [41-47]

Загальні доходи Фонду ЗДСС на випадок безробіття у 2021 році склали 18 969,1 млн грн та у порівнянні з 2018 роком зросли на 6 115,1 млн гривень (147,6 %).

Рис. 2.12. Динаміка доходів Фонду ЗДСС на випадок безробіття за 2018 – 2021 роки (млн грн)

Джерело: побудовано автором за даними [41-47]

У 2021 році було заплановано виділити із Державного бюджету України кошти у загальній сумі 1 804,3 млн грн для виплати допомоги по безробіттю.

У структурі доходів 2021 року, що зображена на рис. 2.13, страхові внески займають 84,3 % (15 989,7 млн грн), кошти Державного бюджету – 11,9 % (2 265,5 млн грн); інші надходження – 1,2 % (228,0 млн гривень).

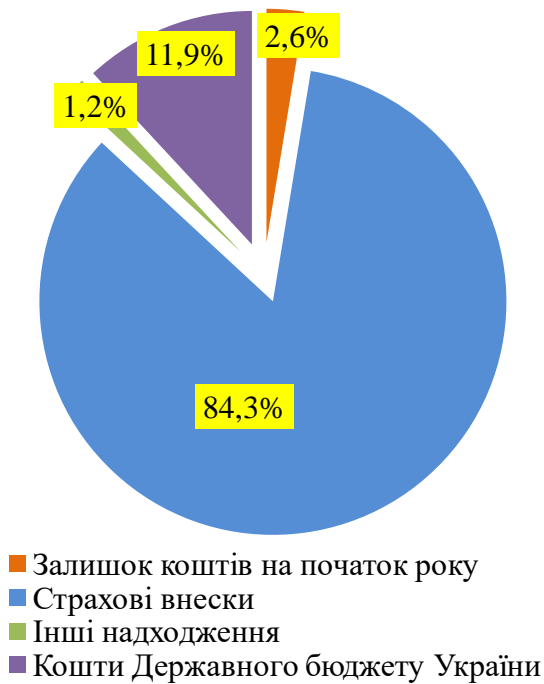

Рис. 2.13. Структура доходів Фонду ЗДСС на випадок безробіття за 2021 рік

Джерело: побудовано автором за даними [47]

Показники видаткової частини бюджету Фонду ЗДСС на випадок безробіття представлено у таблиці 2.12, а їх структура та динаміка – на рис. 2.14, 2.15.

Таблиця 2.12

Показники видатків Фонду ЗДСС на випадок безробіття за 2018-2021 роки

Показник	2018	2019	2020	2021 (дані проєкту бюджету)	Темп росту (спаду)	
					абс.	%
Матеріальне забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги, в тому числі:	8 307,1	10 163,9	19 952,3	16 674,2	8 367,1	200,7
допомога по безробіттю	7 784,2	9 512,2	16 526,0	15 740,0	7 955,8	202,2
профілактика настання страхових випадків, допомога по частковому безробіттю	522,9	651,7		95,5	-427,4	-18,3
допомога по частковому безробіттю на період здійснення обмежувальних заходів з метою запобігання поширенню COVID-19			2 779,9	459,5	459,5	

Продовження таблиці 2.12

Показник	2018	2019	2020	2021 (дані проекту бюджету)	Темп росту (спаду)	
					абс.	%
інші видатки			646,4	379,2		
Розвиток інформаційно-аналітичної системи Державної служби зайнятості	58,2	60,7	38,0	47,2	-11,0	-81,1
Утримання діяльності Державної служби зайнятості	2 357,2	3 069,1	3 197,3	3 195,1	837,9	135,5
Залишок коштів на кінець року	2 131,5	1 252,6	486,9		-2 131,5	
Усього видатків	10 722,5	13 293,7	23 187,6	19 916,5	9 194,0	185,7
Дефіцит коштів				-947,4		

Джерело: сформовано автором на підставі [41-47]

У 2021 році заплановані видатки Фонду ЗДСС на випадок безробіття у розмірі 19 916,5 млн грн, що порівняно з 2018 роком більше на 9 194,0 млн грн (185,7 %), прогнорозований дефіцит коштів на суму «-» 947,4 млн гривень.

Рис. 2.14. Структура видатків Фонду ЗДСС на випадок безробіття за 2021 рік

Джерело: побудовано автором за даними [47]

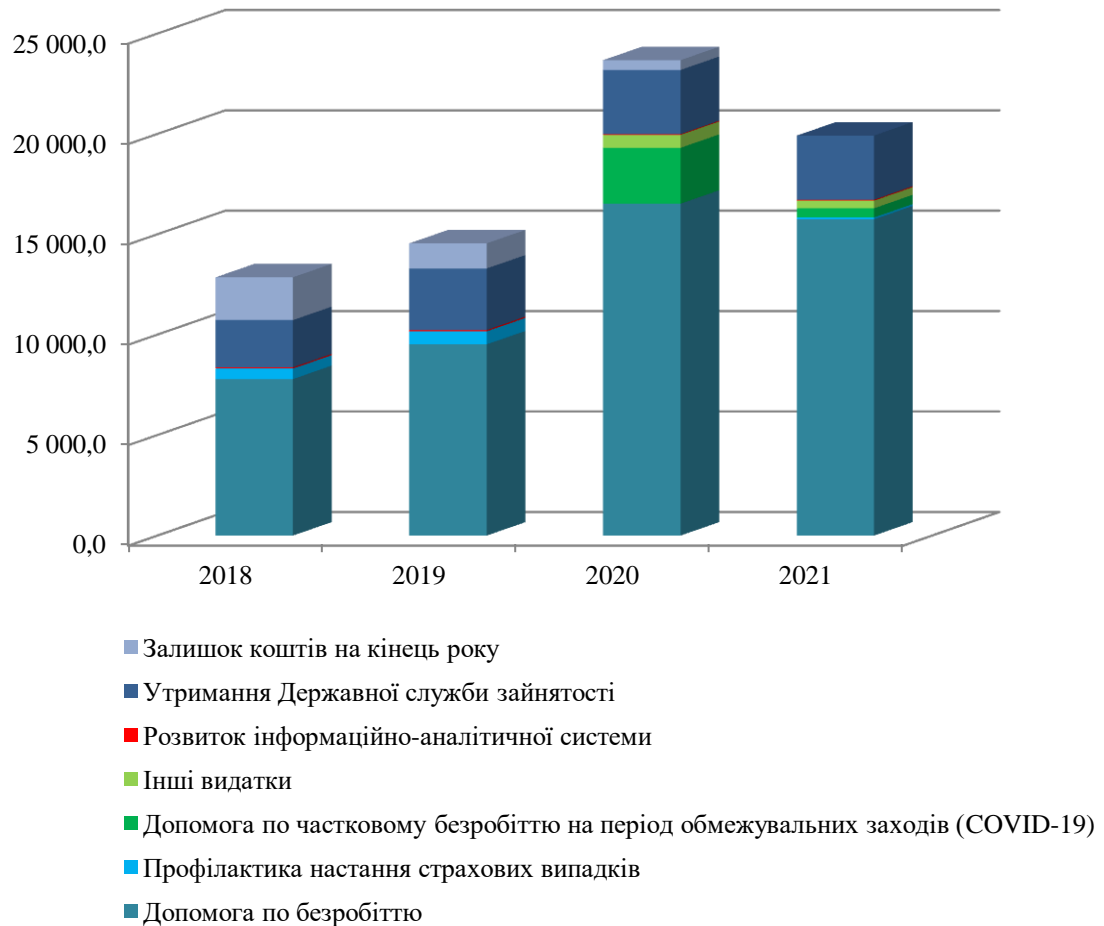

Рис. 2.15. Динаміка видатків Фонду ЗДСС на випадок безробіття за 2018 – 2021 роки (млн грн)

Джерело: побудовано автором за даними [41-47]

Аналіз структури видатків Фонду ЗДСС на випадок безробіття свідчить про те, що видатки на матеріальне забезпечення на випадок безробіття збільшились в 2 рази – з 8 307,1 млн грн у 2018 році до 16 674,2 млн грн у 2021 році (200,7 %). Видатки на утримання та забезпечення діяльності Державної служби зайнятості збільшились з 2 357,2 млн грн у 2018 році до 3 195,1 млн грн (135,5 %) у 2021 році. Обсяг видатків для забезпечення функціонування інформаційно-аналітичної системи служби зайнятості зменшився на 11,0 млн грн – з 58,2 млн грн до 47,2 млн грн (-81,1 %). Залишок коштів на кінець року відсутній.

2.4 Тенденції формування та використання фінансових ресурсів Пенсійного фонду України

Зведена інформація показників доходів Пенсійного Фонду України (далі – ПФУ) за 2018 – 2021 роки наведена у таблиці 2.13.

Таблиця 2.13

Доходи Пенсійного фонду України за 2018 – 2021 роки (млн грн)

Показник	2018	2019	2020	2021	Темп росту (спаду)	
					абс.	%
Залишок власних коштів на початок року	1 772 540,9	98 715,5	162 748,4	945 009,3	-827 531,6	-53,3
Доходи:						
Власні доходи, усього у тому числі:	202 084 291,9	241 752 434,5	281 751 475,2	334 185 670,9	132 101 379,0	165,4
сума ЄСВ, розподілена на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (далі – ЗДПС)	196 854 722,0	236 262 021,8	254 509 292,0	301 433 062,0	104 578 340,0	153,1
інші кошти	5 229 569,9	5 490 412,7	27 242 183,2	32 752 608,9	27 523 039,0	626,3
Усього власних доходів з урахуванням залишку	203 856 832,8	241 851 150,0	281 914 223,6	335 130 680,2	131 273 847,4	164,4
Кошти Державного бюджету України:						
на фінансове забезпечення виплати пенсій тощо, дефіциту коштів ПФУ	150 090 990,1	181 770 145,6	180 738 529,2	174 740 949,3	24 649 959,2	116,4
для допомоги у разі втрати доходів внаслідок обмежувальних заходів				187 810,0	187 810,0	
для допомоги на період здійснення обмежувальних заходів для запобігання поширенню COVID-19				2 705 584,0	2 705 584,0	
для інших виплат		11 335 400,8				
Кошти фонду боротьби з COVID-19 для надання допомоги у разі втрати доходів			3 606 864,0			
Кошти Фонду ЗДСС на випадок безробіття	0,1				-0,1	
Усього доходів:	353 947 823,0	434 956 696,4	466 259 616,8	512 765 023,5	158 817 200,5	144,9
Позика для покриття касових розривів, пов'язаних з виплатою пенсій	4 755 481,8	1 148 363,6	14 028 701,3	8 175 806,6	3 420 324,8	171,9

Джерело: таблиця побудована автором за даними [30-36]

У 2021 році власні доходи Пенсійного фонду України становили 334 185 670,9 млн грн та у порівнянні з 2018 роком зросли на 132 101 379,0 млн грн (165,4 %); загальні доходи склали 512 765 023,5 млн грн та зросли на 158 817 200,5 млн гривень (144,9 %). У структурі загальних доходів 2021 року (рис. 2.16) власні доходи становлять 65,4 %, кошти Державного бюджету – 34,6 %.

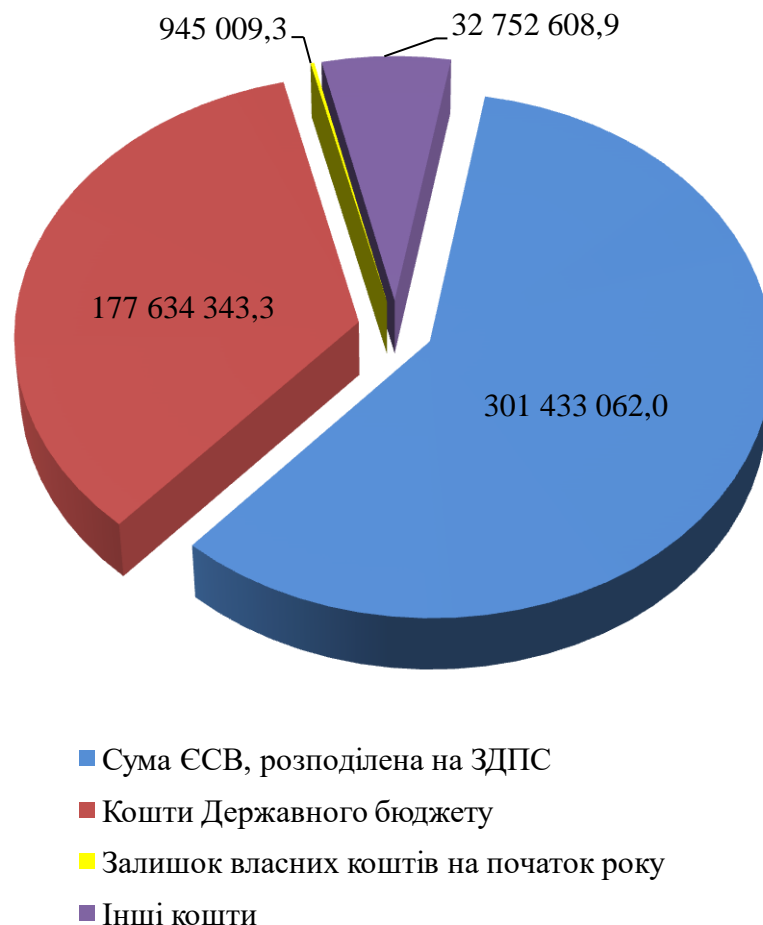

Рис. 2.16. Структура доходів Пенсійного фонду України за 2021 рік (млн грн)

Джерело: побудовано автором за даними [36]

Варто відзначити, що крім ЄСВ, важливим джерелом для виплат за обов'язковим державним пенсійним страхуванням є пенсійні збори.

Так, у таблиці 2.14 наведені показники надходжень зборів на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій за 2018-2021 роки.

Таблиця 2.14

Рух надходжень зборів на ЗДПС з окремих видів господарських операцій
у 2018-2021 роках

Вид пенсійного збору з окремих видів господарських операцій	Сума пенсійного збору за відповідний рік, тис. грн			
	2018	2019	2020	2021
Збір у разі подання ювелірних, побутових виробів з дорогоцінних металів на клеймування до казенних підприємств пробірного контролю	344 464,9	337 107,5	324 173,8	230 281,8
Збір під час набуття права власності на легкові автомобілі	3 247 986,5	3 623 604,9	3 341 458,7	6 267 165,4
Збір з операцій придбання нерухомого майна	1 051 926,1	1 280 077,9	2 151 751,0	1 843 163,9
Збір з користування та послуг стільникового рухомого зв'язку	2 115 246,2	2 236 793,3	3 194 223,0	3 578 567,4
Концесійні платежі	0,0	0,0	9 029,0	113 340,5
Всього:	6 759 623,7	7 477 583,6	9 011 606,5	11 919 178,5

Джерело: сформовано автором на підставі даних [37-40].

Відповідно до даних таблиці 2.14 протягом січня-грудня 2019 року до Державного бюджету України надійшло 7 477 583,6 тис. грн збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, сплаченого платниками з окремих видів господарських операцій. У порівнянні з відповідним періодом 2018 року надходження коштів в цілому збільшились на 717 959,9 тис. грн або на 10,6 %.

У 2020 році зазначені надходження становили 9 011 606,5 тис. грн, що на 1 534 022,9 тис. грн (20,5 %) більше від суми збору на обов'язкове державне пенсійне страхування 2019 року.

За період з 01.01.2021 по 31.12.2021 до Державного бюджету надійшло 11 919 178,5 тис. грн збору. Порівняно з відповідним періодом 2020 року надходження коштів в цілому збільшились на 2 907 572,0 тис. грн чи 32,3 %.

Виконання видаткової частини бюджету Пенсійного фонду України за 2018 – 2021 роки наведено у таблиці 2.15. Динаміка та структура видатків ПФУ

за 2018-2021 роки, структура видатків за 2021 рік зображені на рис. 2.17 і рис. 2.18, 2.19 відповідно.

Таблиця 2.15

Видатки Пенсійного фонду України за 2018 – 2021 роки (млн грн)

Показник	2018	2019	2020	2021	Темп росту (спаду)	
					абс.	%
Видатки:						
За рахунок власних доходів, усього у т. ч. на:	259 166 685,1	303 105 991,3	329 500 197,4	367 207 439,7	108 040 754,6	141,7
пенсійне забезпечення осіб відповідно до Закону України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування» (далі - ЗУ «Про ЗДПС»)	244 651 962,4	282 505 983,1	311 955 149,9	350 067 229,40	105 415 267,0	143,1
пенсії, призначені відповідно до інших законодавчих актів в частині розміру, але передбачені ЗУ «Про ЗДПС»	3 789 492,9	3 275 332,9	2 651 767,4	2 191 704,6	-1 597 788,3	-57,8
пенсії військовослужбовців тощо в частині розміру пенсії із солідарної системи відповідно до ЗУ «Про ЗДПС»	4 916 820,2	5 807 261,7	6 471 539,3	7 159 536,7	2 242 716,5	145,6
фінансування адміністративних витрат	5 465 600,5	5 339 849,0	5 287 696,3	5 555 399,7	89 799,2	101,6
інші виплати	342 809,1	6 177 564,6	3 134 044,5	2 233 569,3	1 890 760,2	651,5
За рахунок коштів Державного бюджету України усього у т. ч.:	99 437 904,2	132 836 320,3	149 843 121,1	153 737 647,0	54 299 742,8	154,6
виплати пенсій тощо за пенсійними програмами	99 437 904,2	121 500 927,4	146 240 225,1	150 840 293,0	51 402 388,8	151,7
допомога у разі втрати доходів внаслідок обмежувальних заходів			3 602 896,0	191 778,0	191 778,0	
допомога на період обмежувальних заходів COVID-19				2 705 576,0	2 705 576,0	
виплата пільг та житлових субсидій		10 835 392,9				
інші виплати		500 000,0				
Усього видатків:	358 604 589,3	435 942 311,6	479 343 318,5	520 945 086,7	162 340 497,4	145,3
Залишок власних коштів на кінець року	98 715,5	162 748,4	944 999,6	-4 256,6	-102 972,1	-4,3

Джерело: сформовано автором на підставі даних [30-36]

Як свідчать дані, наведені у таблиці 2.15, загальні видатки Пенсійного фонду України у 2021 році становили 520 945 086,7 млн грн та у порівнянні з видатками 2018 року зросли на 162 340 497,4 млн гривень (45,3 %) (рис. 2.17).

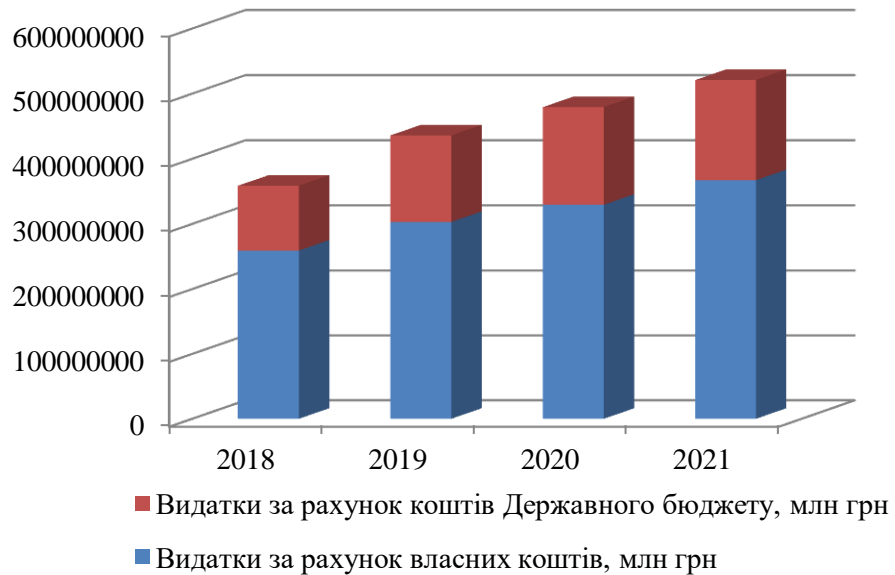

Рис. 2.17. Динаміка видатків Пенсійного фонду України за 2018 - 2021 роки

Джерело: побудовано автором за даними [30-36]

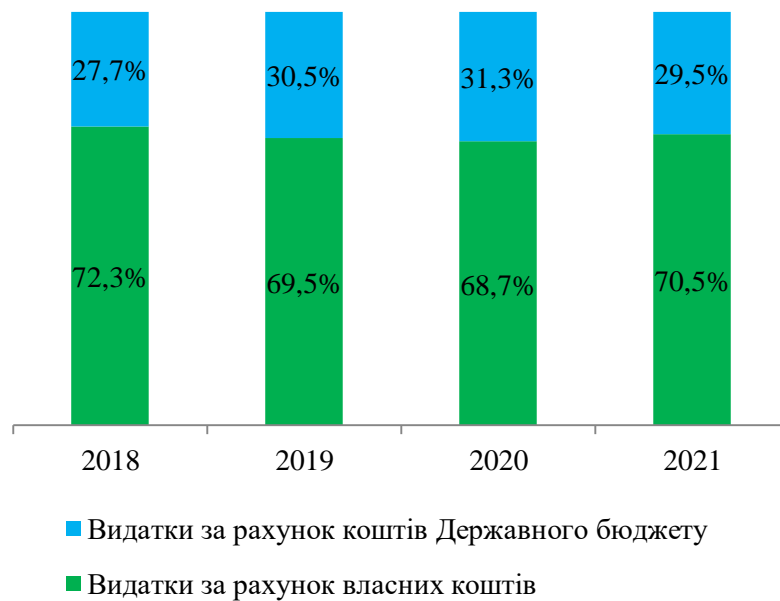

Рис. 2.18. Структура видатків Пенсійного фонду України за 2018 - 2021 роки

Джерело: побудовано автором за даними [30-36]

У структурі видатків Пенсійного фонду за 2021 рік (рис. 2.19) власні кошти фонду займають 70,5 % (367 207 439,7млн грн), кошти Державного бюджету України – 29,5 % (153 737 647,0 млн гривень).

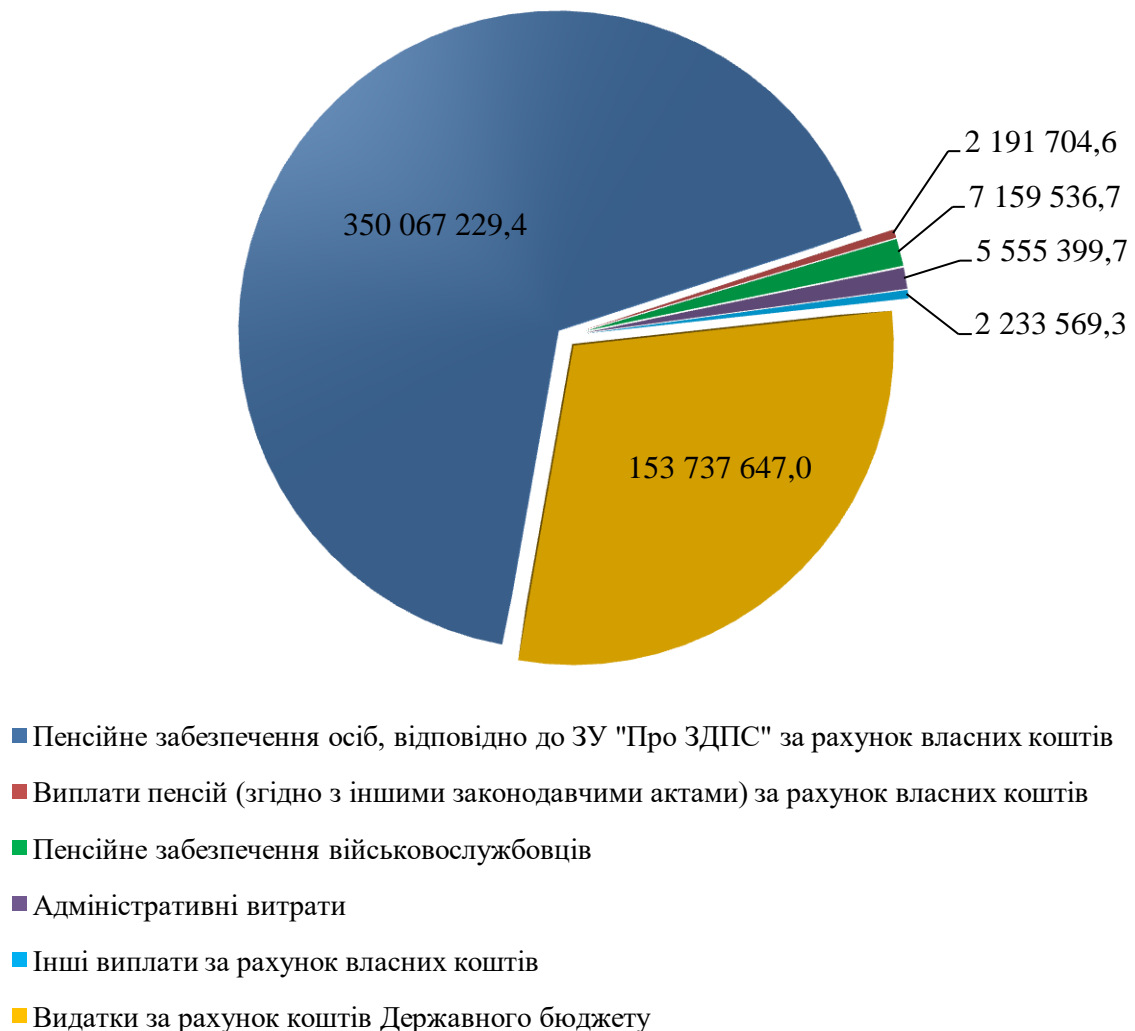

Рис. 2.19. Структура видатків Пенсійного фонду України за 2021 рік (млн грн)

Джерело: побудовано автором за даними [36]

Аналіз стану виконання бюджетів фондів ЗДСС за 2018 – 2021 роки свідчить про щорічне зростання абсолютних показників їх доходів та видатків з одночасним недовиконанням планових показників дохідної і видаткової частин бюджетів.

Зведена інформація про доходи та видатки фондів наведена у таблиці 2.16, їх динаміка – на рис. 2.20.

Таблиця 2.16

Зведені показники доходів та видатків фондів ЗДСС за 2018 – 2021 рр. (млн грн)

Показник	2018	2019	2020	2021	Темп росту (спаду)	
					абсолютний	%
Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття						
Доходи, в тому числі:	12 854,0	14 546,3	23 674,5	18 969,1	6 115,1	147,6
частка ЄСВ	11 581,9	12 275,3	13 711,5	15 989,7	4 407,8	138,1
Видатки	10 722,5	13 293,7	23 187,6	19 916,5	9 194,0	185,7
Фонд соціального страхування України						
Доходи, в тому числі:	22 056,9	25 573,9	28 708,4	34 585,9	12 529,0	156,8
частка ЄСВ	19 592,5	24 950,4	26 167,5	30 793,6	11 201,1	157,2
Видатки	21 552,1	25 112,9	27 986,8	34 585,9	13 033,8	160,5
Пенсійний фонд України						
Доходи, в тому числі:	353 947 823,0	434 956 696,4	466 259 616,8	512 765 023,5	158 817 200,5	144,9
частка ЄСВ	196 854 722,0	236 262 021,8	254 509 292,0	301 433 062,0	104 578 340,0	153,1
Видатки	358 604 589,3	435 942 311,6	479 343 318,5	520 945 086,7	162 340 497,4	145,3
Загальні доходи фондів, у тому числі:	353 982 733,9	434 996 816,6	466 311 999,7	512 818 578,5	158 835 844,6	144,9
сума ЄСВ	196 885 896,4	236 299 247,5	254 549 171,0	301 479 845,3	104 593 948,9	153,1
Загальні видатки фондів	358 636 863,9	435 980 718,2	479 394 492,9	520 999 589,1	162 362 725,2	145,3

Джерело: сформовано автором на підставі даних [24-29, 30-36, 41-47]

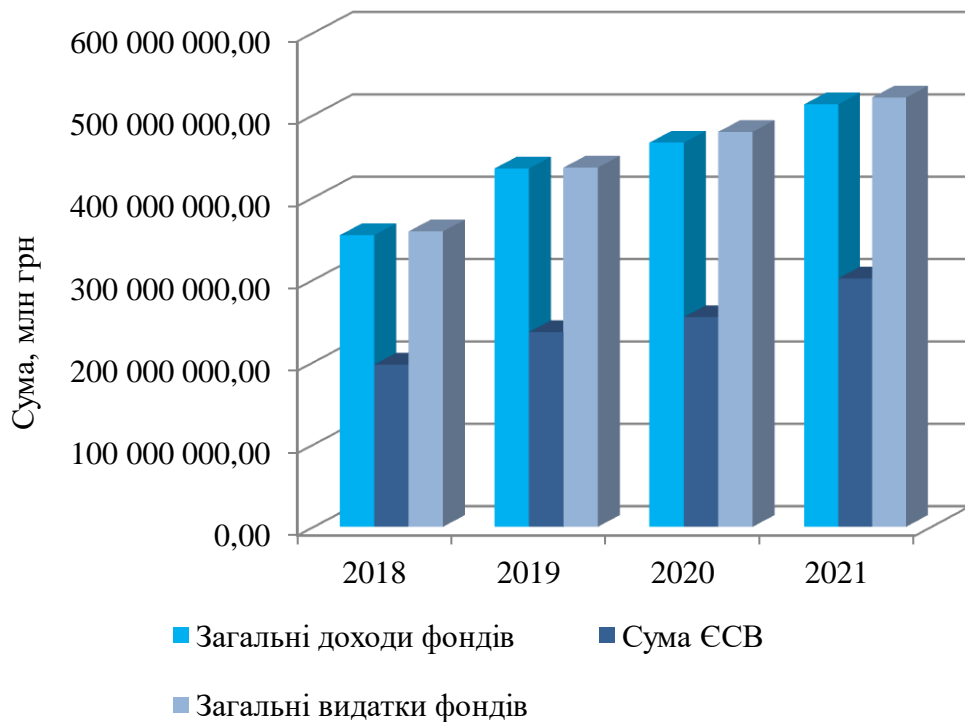

Рис. 2.20. Динаміка доходів та видатків фондів ЗДСС за 2018-2021 роки

Джерело: сформовано автором на підставі даних [24-29, 30-36, 41-47]

Під час проведеного аналізу встановлено, що сума доходів усіх фондів ЗДСС у 2021 році становила 512 818 578,5 млн грн, що на 158 835 844,6 млн грн (144,9 %) більше доходів 2018 року (353 982 733,9 млн грн). Загальна сума ЄСВ 2021 року склала 301 479 845,3 млн грн, що на 104 593 948,9 млн грн (153,1 %) більше порівняно з 2018 роком (196 885 896,4 млн грн), загальний розмір видатків фондів у 2021 році становив 520 999 589,1 млн грн, що на 162 362 725,2 млн грн (145,3 %) більше видатків 2018 року. У 2018 році страхові внески покривали 54,9 % видатків, у 2019 році – 54,2 %, у 2020 році – 53,1 %, у 2021 році – 57,9 %. Значне зростання видатків у 2020-2021 роках пов'язане з поширенням на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19 та її наслідками.

2.5 Напрями удосконалення фінансового механізму соціального страхування в Україні

Під час реалізації соціально-економічної політики держава повинна створити умови задля покращення статків населення країни до рівня сучасних стандартів, забезпечити соціальну справедливість, зобов'язана гарантувати особисту безпеку громадян. Одним із основних індикаторів розвитку держави загалом та суспільного добробуту зокрема є стан соціальної сфери. Проте, в Україні станом на сьогодні соціальними гарантіями не досягнуто забезпечення гідного рівня життя, що підтверджують основні соціальні показники. Тобто, фінансовий механізм соціального страхування потребує вдосконалення.

Так, у сфері соціального страхування України існують наступні проблеми: наявність дефіциту коштів на забезпечення соціальних гарантій, що передбачені статтею 46 Основного Закону України та законами України про соціальне страхування, значні витрати на утримання діяльності страхових фондів, наявність виплат нестрахового характеру, значний рівень тіньової економіки, високий рівень інфляції, а також безробіття, негативні демографічні процеси у вигляді зростання демографічного навантаження, загального старіння населення тощо. Крім того, доводиться стикатися з новими викликами сьогодення такими, як поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19 у 2020 році, військова агресія Російської Федерації проти України від 24 лютого 2022 року. Наслідками яких є зменшення надходжень страхових внесків з одночасним збільшенням страхових випадків та зростанням виплат за ними.

Побудова оптимальної системи соціального страхування в Україні є одним із пріоритетних завдань сьогодення. Однак, задля її ефективного розвитку необхідне створення соціально-економічних передумов. Серед яких є зменшення рівня безробіття та інфляції, збільшення розміру середньої заробітної плати.

Осучаснення фінансового механізму діючої системи соціального страхування України можливе у таких напрямках:

- реформування законодавчої та нормативної бази з питань соціального страхування;
- запровадження стандартів щодо надання соціальних послуг;
- реорганізація структури діючої системи державного страхування;
- посилення контролю держави за діяльністю установ сфери соціального страхування;
- збільшення контролю за цільовим використанням страхових коштів, оптимізація управління фінансовими джерелами;
- оптимізація страхових виплат, передбачених ЗДСС від нещасного випадку на виробництві та у зв'язку із тимчасовою втратою працездатності;
- запровадження класів професійного ризику;
- детінізація ринку праці;
- запровадження прямої залежності між розміром страхових виплат і внесків;
- розширення джерел наповнення бюджетів страхових державних фондів;
- зняття діючих обмежень бази нарахування ЄСВ;
- підвищення рівня цифровізації послуг за ЗДСС;
- удосконалення пенсійного страхування;
- заохочення розвитку добровільного соціального страхування;
- введення медичного страхування.

Впорядкування чинного законодавства України з питань соціального страхування в єдину цілісну систему є базовою основою забезпечення ефективності соціального страхування у країні. Потреба у законодавчих змінах відповідно до стандартів Європейського Союзу обумовлена євроінтеграційним курсом України, а також соціально-економічним станом країни.

Норми соціального страхування у більшості держав регулюються єдиним кодифікованим нормативно-правовим актом. Тому, з урахуванням зарубіжного досвіду щодо законодавчого регулювання соціального страхування, А. Кириченко запропонована гармонізація нормативно-правового забезпечення

соціального страхування шляхом систематизації існуючого законодавства в єдиний кодекс – Кодекс соціального страхування [83, с. 138].

Наступним питанням, що потребує удосконалення є надання соціальних послуг за ЗДСС. Так, з метою стандартизації та модернізації послуг, а також обґрунтування витрат на такі послуги, виникає потреба у визначенні та затвердженні переліку та обсягу, якості, вартості тощо послуг, що можуть надаватися, тобто запровадження стандартів надання соціальних послуг.

Реорганізація структури соціального страхування є одним із основних напрямів реформування системи страхування в Україні.

Питання вдосконалення системи соціального страхування було важливим та актуальним повсякчас.

Так, ще пунктами 58.1, 68.1 Національного плану дій на 2012 рік передбачено реорганізацію структури соціального страхування. Одним із варіантів якої було об'єднання в межах однієї установи споріднених функцій декількох фондів з окремих видів соціального страхування. Іншою, більш радикальною пропозицією передбачалось створення єдиного фонду. Відповідно до законопроекту щодо вдосконалення механізму функціонування фондів, наприкінці 2011 року на нарадах в Кабінеті Міністрів України та Адміністрації Президента України розроблено та обговорено утворення єдиного державного фонду соціального страхування. Але за результатами роботи робочої групи, законопроект отримав категоричний спротив з боку соціальних партнерів, а також незгоду щодо об'єднання спільних функцій фондів.

Підвищення ефективності використання фінансових і людських ресурсів є аргументами користі запропонованих змін.

Тобто, у разі об'єднання функцій адміністрування окремих видів соціального страхування за спільними функціональними ознаками, внаслідок синергетичного ефекту передбачається оптимізація організаційно-управлінських витрат, а також створення ефективної та уніфікованої системи управління в галузі соціального страхування [114].

Крім того, позитивним результатом об'єднання фондів є можливість надання та відповідно отримання в одній структурі усього спектру соціальних послуг, що підвищить рівень обслуговування громадян.

Реалізація реформування структури соціального страхування вперше була здійснена відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» від 28.12.2014 № 77-VIII (із змінами). Так, у 2017 році шляхом злиття Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України був утворений Фонд соціального страхування України.

Наступні зміни відбудуться з 1 січня 2023 року, коли вступає в дію Закон України № 2620, яким передбачено припинити Фонд соціального страхування України та управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України, реорганізувавши їх шляхом приєднання до Пенсійного фонду України. Законом України № 2620 визначено, що Пенсійний фонд України є органом, що здійснює керівництво та управління солідарною системою, ЗДСС від нещасного випадку на виробництві та у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, а також медичним страхуванням.

Основою Закону України № 2620 є проект Закону про внесення змін до Закону України «Про ЗДСС» (нова редакція) та інших законодавчих актів України № 3663 від 15.06.2020 (далі – проект Закону № 3663).

Метою змін, передбачених проектом Закону № 3663, є зміцнення фінансової стійкості, а також покращення надання страхових виплат в системі ЗДСС України за рахунок:

- поліпшення адміністрування в системі ЗДСС працюючих громадян внаслідок зменшення адміністративних структур управління;
- введення єдиної інформаційної системи та єдиної системи управління коштами;

- посилення контрольних функцій держави за використанням коштів соціального страхування.

Фінансово-економічним обґрунтуванням зазначеного реформування є економія страхових коштів за рахунок скорочення адміністративних видатків в межах 2-3 мільярдів гривень на рік.

Таким чином, прогнозом соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту Закону № 3663 є створення сучасного та ефективного адміністрування в системі державного соціального страхування працюючих, здійснення заходів правового та організаційно-технічного характеру щодо оптимізації витрат, забезпечення збалансованості бюджетів фондів соціального страхування для досягнення фінансової стійкості окремих видів ЗДСС в Україні.

Отже, з 01.01.2023 в Україні передбачається скорочення фондів до двох для п'яти видів страхування.

Одним із питань, що також потребує уваги, є необхідність оптимізації страхових виплат, передбачених ЗДСС від нещасного випадку на виробництві та у зв'язку із тимчасовою втратою працездатності, що здійснюються Фондом соціального страхування України.

Станом на сьогодні Фонд соціального страхування відповідальний за більше 20 типів виплат, з яких частина дублює виплати, що забезпечуються за рахунок коштів Державного бюджету.

Так, відповідно до статті 29 Закону України № 1105, Порядком відшкодування витрат за надані соціальні послуги, затвердженим постановою правління Фонду від 13.07.2017 № 39 (із змінами), передбачене відшкодування Фондом санаторним закладам витрат за надані послуги реабілітаційної допомоги особам, застрахованим за ЗДСС у зв'язку із тимчасовою втратою працездатності, і членам їх сімей (дітей) у відділеннях санаторіїв після перенесених захворювань і травм за вибором застрахованих осіб.

Фінансування Фондом витрат на медичну та соціальну допомогу потерпілим виробництві, а саме: придбання ліків, необхідний вид догляду (постійний сторонній, спеціальний медичний догляд, побутове обслуговування),

протезування, реабілітацію, санаторно-курортне лікування, придбання спеціальних засобів пересування, додаткове харчування тощо, визначене статтею 42 Закону України № 1105 та здійснюється відповідно до постанов Кабінету Міністрів України, правління Фонду та ін.

В той же час, до прикладу, на 2021 рік Державним бюджетом України було передбачено фінансування видатків на реабілітацію громадян та санаторно-курортне лікування 11 бюджетними програмами, закріпленими за 6 основними розпорядниками коштів із загальною сумою видатків 1,6 млрд гривень.

Схожа ситуація із забезпеченням потерпілих технічними та іншими засобами реабілітації. Станом на сьогодні воно може здійснюватись за рахунок коштів державного або місцевого бюджетів, гуманітарної чи благодійної допомоги. Відповідне фінансування здійснюється на державному рівні через бюджетну програму Міністерства соціальної політики України «Забезпечення окремих категорій населення України технічними та іншими засобами реабілітації».

До того ж, частина виплат та послуг по інвалідності, отриманої внаслідок травми на виробництві та/або професійного захворювання, що здійснюються Фондом соціального страхування, фактично є соціальною допомогою, соціальними послугами для осіб з інвалідністю на постійній основі. Тому такі виплати і послуги буде доцільно передати Міністерству соціальної політики та проводити за рахунок коштів Державного бюджету.

Беручи до уваги вищезазначене, видатки Фонду потребують перегляду та оптимізації. Наявна необхідність переходу до централізованої моделі оплати окремих послуг шляхом консолідування в профільних бюджетних програмах видатків Фонду на непрофільні типи послуг та/або виплат [80, с. 6, 16, 17, 19].

Так, порушене вище питання врегульоване Законом України № 2620. До прикладу, статтею 9 Закону України № 2620 передбачені права застрахованих осіб на послуги реабілітації у сфері охорони здоров'я та забезпечення допоміжними засобами реабілітації відповідно до Законів України «Про

реабілітацію у сфері охорони здоров'я», «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні».

Статтями 34 та 36 Закону України № 2620 визначені права потерпілих на забезпечення допоміжними засобами реабілітації, лікуванням та реабілітацією в закладах охорони здоров'я, іншими видами реабілітаційних заходів, протезуванням, ортезуванням, допоміжними засобами реабілітації, медичними виробами. Таке забезпечення проводитиметься відповідно до вимог Законів України: Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я, Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні, Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення. Фінансування зазначених заходів буде здійснюватись з програм державного бюджету.

Для стимулювання роботодавців до здійснення профілактичних заходів щодо випадків травм на виробництві та професійних захворювань варто запровадити класи професійного ризику.

Для покращення фінансового стану системи соціального страхування вагомим чинником є детінізація ринку праці. Так, запроваджене у 2016 році зменшення навантаження на фонд оплати праці шляхом зниження ставки ЄСВ до 22 % не вплинуло на рівень тіньової економіки у країні, крім того це призвело до збільшення дефіциту у солідарній системі. Тіньовий сектор економіки знищує легальний, руйнуючи морально-етичні принципи позитивної діяльності людини. Боротьба за скорочення та обмеження неформальної зайнятості повинна стати одним із пріоритетів стратегії державної політики щодо ринку праці та економічної безпеки. Вона має бути комплексною, а саме: осягати заходи адміністративного, економічного, соціально-психологічного, мотиваційного і виховного характеру [86, с. 114].

Запровадження прямої залежності між розміром страхових виплат і страхових внесків надасть можливість для посилення страхового характеру соціального страхування, створення механізму для заохочення застрахованих осіб до участі у фінансуванні системи та знизить ухилення від сплати страхових внесків.

З метою зменшення обсягів асигнувань з Державного бюджету на покриття дефіциту бюджету Пенсійного фонду пропонується розглянути можливість запровадження альтернативних джерел фінансування системи ЗДСС шляхом спрямування до бюджету Пенсійного фонду частки від податку на доходи фізичних осіб. Оскільки в більшості країн Європейського Союзу страхові внески утримуються із заробітної плати (доходів) працівників.

Ще одним із шляхів у напрямку до збалансування бюджетів фондів ЗДСС є зняття діючих обмежень бази нарахування ЄСВ.

Питання цифровізації станом на сьогодні визначене одним із пріоритетних напрямів політики нашої країни. Розвиток новітніх інформаційно-комунікаційних технологій набув актуальності в усіх сферах суспільного життя України. Поступове перетворення усіх державних послуг на зручні онлайн-сервіси є ключовою ціллю та завданням Уряду України, зокрема і в сфері соціального страхування [91].

Незважаючи на здійснення Фондом соціального страхування протягом останніх років низки кроків щодо підвищення автоматизації головних процесів, а саме: створення можливості подання страхувальниками до робочих органів Фонду в електронному вигляді заяв-розрахунків, повідомлень про виплату коштів застрахованим особам, а також запровадження «електронних» листків непрацездатності, рівень цифровізації послуг за ЗДСС у зв'язку із тимчасовою втратою працездатності та від нещасного випадку на виробництві є низьким. Тому підвищення рівня цифровізації зазначених послуг, інтеграція реєстрів Фонду з іншими соціальними реєстрами є актуальними та вкрай необхідними.

Запровадження багатоканальної системи пенсійного страхування є одним із варіантів реформування пенсійної системи в Україні. Багатоканальна система пенсійного забезпечення є досить поширеною в світі. Оскільки пенсійне страхування – це основний вид страхування ренти, його призначенням є забезпечення стабільного рівня життя у разі досягнення пенсійного віку. Пенсійне забезпечення, зазвичай, здійснюється за рахунок державних пенсійних фондів або державного бюджету. Так як воно завжди є залежним від фінансового

стану держави, а також від інших несприятливих внутрішніх та зовнішніх чинників, пенсійне забезпечення є досить нестабільним. У багатоканальній системі пенсійного забезпечення поряд із державними існують приватні пенсійні фонди, створені підприємницькими структурами, та шляхом купівлі громадянами страхових пенсійних полісів у страхових компаній. Такий варіант розвитку фінансового механізму пенсійного страхування в Україні є найбільш реальним [73, с. 369].

Висновки до 2-го розділу

Станом на сьогодні в Україні функціонують наступні види загальнообов'язкового державного соціального страхування:

- страхування на випадок безробіття;
- страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності;
- страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності;
- пенсійне страхування.

Державне медичне страхування у країні не запроваджене.

Страховиками зазначених вище видів ЗДСС є: Фонд ЗДСС на випадок безробіття, Фонд соціального страхування та Пенсійний фонд.

Проведеним аналізом стану функціонування фінансового механізму системи ЗДСС в Україні встановлено, що натеper система соціального страхування є фактично розподільчою системою виплат з окремими ознаками страхової.

Бюджети фондів ЗДСС збалансовані штучно за рахунок коштів Державного бюджету України, змін розмірів пропорцій розподілу ЄСВ між фондами ЗДСС. У 2018 році страхові внески покривали 54,9 %, у 2019 році – 54,2 %, у 2020 році – 53,1 %, у 2021 році – 57,9% загальної суми видатків фондів ЗДСС.

Головними причинами розбалансованості (дефіцитності) бюджетів державних фондів є недотримання принципів економічної залежності видатків споживання від отриманих доходів та валового внутрішнього продукту, значний рівень тіньової зайнятості та безробіття, негативні демографічні чинники, скорочення кількості застрахованих осіб та страхувальників. Крім того, у 2020 році у зв'язку із поширенням на території України COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, внаслідок запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів спостерігалось зменшення надходжень страхових внесків. Також негативними наслідками поширення COVID-19 є ріст захворюваності та відповідно збільшення випадків тимчасової непрацездатності та гострих професійних захворювань, що призвело до росту страхових виплат.

У зв'язку із військовою агресією Російської Федерації проти України особливо критичною є ситуація в Україні натепер. Війна Росії проти України завдає масштабних збитків українській економіці.

Тому удосконалення фінансового механізму соціального страхування є вкрай необхідним та нагальним.

Так, з 1 січня 2023 року вступає в дію Закон України № 2620, яким передбачено припинення Фонду соціального страхування України та передача його повноважень Пенсійному фонду.

Передбачена Законом України № 2620 модель управління ЗДСС надасть можливості:

1) модернізації розрізаних фондів та створення на базі Пенсійного фонду сучасного органу управління соціальним страхуванням за рахунок реструктуризації адміністративної та операційної спроможності цих фондів, покращення операційних процесів та інфраструктури інформаційних технологій;

2) зменшення адміністративних витрат;

3) створення єдиної новітньої інформаційної системи державного соціального страхування;

4) здійснення належного контролю за цільовим використанням коштів цих фондів.

ВИСНОВКИ

Існування системи соціального страхування пов'язане із повсякчасною потребою компенсації наслідків соціальних ризиків, які залежать від соціально-економічних умов і мають суспільний характер. Організаційно-правові відносини суб'єктів соціального страхування (страховиків, страхувальників і застрахованих осіб) щодо акумулювання та використання фінансових ресурсів з метою відшкодування відповідних соціальних ризиків виступають предметом соціального страхування, а соціальні ризики є об'єктом зазначених взаємовідносин. Фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування та організації, які надають послуги із недержавного соціального страхування (недержавні пенсійні фонди, страхові компанії) є страховиками. Страхувальниками є роботодавці, застраховані особи; застрахованими – фізичні особи.

У зв'язку із розвитком ринкових економічних відносин після проголошення незалежності України та відповідно звуженням участі держави у сфері виробництва товарів, вилучені частки доходів у самостійних економічних суб'єктів (підприємців, фізичних осіб) почали складати більшу частину державних фінансів. Зазначене спричинило підвищення рівня безробіття, збільшення чисельності малозабезпечених, зниження рівня життя та потребувало підтримки державою громадян під час кризових періодів життя, у разі настання соціальних ризиків. Така підтримка має реалізуватися за рахунок системи соціального страхування.

Проведені під час написання магістерської роботи дослідження свідчать про недоліки існуючої в Україні системи соціального захисту населення у зв'язку із відсутністю економічного пожвавлення, затяжним процесом реформувань, зубожінням і соціальною поляризацією населення країни та одночасною кризою державного управління та фінансів.

Соціальним страхуванням передбачені грошові виплати, витрати на лікування та реабілітацію, перепідготовку та перекваліфікацію, компенсації тощо, які є важливим видами фінансової підтримки громадян.

Станом на сьогодні система загальнообов'язкового державного соціального страхування в Україні складається із страхування на випадок безробіття, від нещасного випадку на виробництві, з тимчасової втрати працездатності та пенсійного страхування. Також Законом України «Про страхування» передбачене добровільне недержавне соціальне страхування через страхові компанії, недержавні пенсійні фонди та банки. Фінансові ресурси, що накопичуються у цільових державних страхових фондах, а саме: Фонді ЗДСС на випадок безробіття, Фонді соціального страхування та Пенсійному фонді, є основою функціонування ЗДСС в Україні.

Фінансовий механізм соціального страхування є базовою складовою економічного механізму соціального страхування. В основі фінансового механізму соціального страхування лежить урівноважене регулювання рухом страхових внесків від страхувальників до страховиків та страхових виплат від страховиків до страхувальників. Дотримання нормативно-правового законодавства та застосування фінансових методів: прогнозування, планування, формування бюджетів фондів, перерозподілу, оперативного управління, регулювання, контролю, нагляду та цільового використання коштів є важливими та необхідними для його ефективного функціонування. Визначальним завданням фінансового механізму соціального страхування є фінансове забезпечення застрахованих осіб у разі настання страхових ризиків.

В Україні станом на сьогодні ключовим пріоритетом державних видатків є фінансування соціальної сфери. За результатами проведеного аналізу функціонування фондів ЗДСС відмічається щорічне зростання номінальних обсягів асигнувань на соціальні потреби, але все ж таки позитивної динаміки не досягнуто, що підтверджують соціальні індикатори рівня життя населення України. Тобто, станом на сьогодні фінансовий механізм соціального

страхування в Україні потребує удосконалення. Крім того, наявні недоліки в управлінні фінансовими ресурсами та їх адмініструванні.

Серед факторів, які здійснюють негативний вплив на ефективність функціонування діючої в Україні системи соціального страхування є наступні:

- недотримання принципу економічної залежності між отриманими доходами, валовим внутрішнім продуктом та видатками споживання;
  - значний рівень тіньових виплат заробітної плати та тіньової економіки, які призводять до дисбалансу бюджетів фондів ЗДСС;
  - зменшення чисельності застрахованих осіб та страхувальників, що особливо критичним є в умовах воєнного стану в країні;
- негативні демографічні показники.

Так, актуальними стратегічними напрямками поліпшення системи соціального страхування в Україні є наступні:

- реформування законодавчої та нормативної бази з питань соціального страхування;
- реорганізація структури діючої системи державного страхування;
- посилення контролю за цільовим використанням страхових коштів, вдосконалення управління фінансовими джерелами;
- розширення джерел наповнення бюджетів страхових державних фондів;
- зняття діючих обмежень бази нарахування ЄСВ;
- удосконалення пенсійного страхування.

Стратегічним пріоритетом реформування є створення повномасштабної системи соціального страхування на принципах системності, ефективності, фінансової обґрунтованості та соціальної справедливості.

З метою наповнення бюджетів фондів ЗДСС головним завданням Уряду має бути створення належних умов для трудової діяльності та розвиток ринку праці. Тому заходи, спрямовані на легалізацію зайнятості є нагальною вимогою часу, серед яких необхідними є удосконалення системи збору та обліку страхових внесків, посилення рівня відповідальності у разі здійснення виплат заробітної плати «в конвертах».

В Україні повинні бути створені відповідні умови для зниження рівня бідності та досягнення соціальної справедливості, дієвим засобом вирішення цього питання є соціальне страхування. Так, проведення комплексних реформ в сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування дасть можливість створити відповідні умови для підвищення матеріального забезпечення суспільства на рівні сучасних стандартів, задоволення культурних потреб, гарантування особистої безпеки кожного громадянина. Україна має прямувати у напрямку якісних змін, що передбачає запровадження європейських соціальних стандартів, тобто формування та забезпечення умов життя населення на рівні сучасних соціальних стандартів Євросоюзу. Це потребуватиме модернізації соціальної політики та можливих наслідків адаптації чинного законодавства відповідно до європейських стандартів.

Отже, в умовах складної економічної ситуації у країні, пов'язаної із військовою агресією Російської Федерації, у зв'язку із зростанням числа осіб, які потребують підтримки держави, питання фінансування соціальної сфери є вкрай актуальним та нагальним. Удосконалення фінансового механізму соціального страхування повинно ґрунтуватись на комплексному впровадженні вищезгаданих заходів для досягнення підвищення ефективності фінансування соціальної сфери та поліпшення якості життя населення країни як основної мети реалізації соціально-економічної політики держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Дата оновлення від 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14.01.1998 № 16/98-ВР. Дата оновлення: 14.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
3. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV. Дата оновлення: 02.04.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
4. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 № 1533-III. Дата оновлення: 19.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
5. Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»: Закон України від 21.09.2022 № 2620-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
6. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 № 1058-IV Дата оновлення: 04.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
7. Про затвердження переліку видів виплат, що здійснюються за рахунок коштів роботодавців, на які не нараховується єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.12.2010 № 1170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці від 28.12.2014 № 77-VIII. Редакція від 21.10.2019. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/77-19#n6>
9. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003

№ 1057-IV. Дата оновлення: 01.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

10. Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи: Закон України від 08.07.2011 № 3668-VI. Дата оновлення: 12.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

11. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI. Дата оновлення: 04.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

12. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 № 5492-VI. Дата оновлення: 19.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

13. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю: Закон України від 16.11.2000 № 2109-III. Дата оновлення: 16.09.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

14. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю: Закон України від 18.05.2004 № 1727-IV. Дата оновлення: 16.09.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

15. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19.10.2017 № 2168-VIII. Дата оновлення: 16.09.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

16. Кодекс законів про працю України: Закон УРСР від 10.12.1971 № 322-VIII. Дата оновлення: 11.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

17. Про затвердження пропорцій розподілу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.11.2014 № 675. Дата оновлення: 01.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

18. Про проект Концепції соціального забезпечення населення України: Постанова Верховної Ради України від 21.12.1993 № 3758-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

19. Про затвердження Порядку надання допомоги з безробіття, у тому

числі одноразової її виплати для організації безробітними підприємницької діяльності: Наказ від 06.04.2020 № 624. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

20. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів при наданні соціальної послуги паліативного догляду вдома невиліковно хворим: Наказ від 23.05.2014 № 317/353. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

21. Про затвердження Порядку професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації зареєстрованих безробітних: Наказ від 31.05.2013 № 318/655. Дата оновлення: 07.11.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

22. Про затвердження вимог до технічного забезпечення та інформаційних систем для ведення персоніфікованого обліку учасників недержавного пенсійного фонду: Розпорядження від 22.06.2004 № 1101. Дата оновлення: 03.11.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

23. Статут Фонду соціального страхування України. URL: <http://komspip.rada.gov.ua>

24. Про затвердження Звіту про виконання бюджету Фонду соціального страхування України за 2018 рік: Постанова правління Фонду від 02.10.2020 № 19. URL: <http://www.fssu.gov.ua>

25. Про затвердження Звіту про результати діяльності Фонду соціального страхування України за 2018 рік: Постанова правління Фонду від 02.10.2020 № 20. URL: <http://www.fssu.gov.ua>

26. Про затвердження Звіту про виконання бюджету Фонду соціального страхування України за 2019 рік: Постанова правління Фонду від 02.10.2020 № 21. URL: <http://www.fssu.gov.ua>

27. Про затвердження Звіту про результати діяльності Фонду соціального страхування України за 2019 рік: Постанова правління Фонду від 02.10.2020 № 22. URL: <http://www.fssu.gov.ua>

28. Про затвердження Звіту про виконання бюджету Фонду соціального страхування України за 2020 рік: Постанова правління Фонду від 18.11.2021 № 29. URL: <http://www.fssu.gov.ua>

29. Про затвердження бюджету Фонду соціального страхування України на

2021 рік: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.02.2022. № 117. Дата оновлення: 13.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

30. Звіт про виконання бюджету Пенсійного фонду України за 2018 рік: Постанова правління від 22.02.2019 № 1-1. URL: <https://www.pfu.gov.ua>

31. Звіт про роботу та виконання бюджету Пенсійного фонду України у 2018 році від 28.03.2019. URL: <https://www.pfu.gov.ua>

32. Звіт про виконання бюджету Пенсійного фонду України за 2019 рік: Постанова правління фонду від 24.02.2020 № 1-1. URL: <https://www.pfu.gov.ua>

33. Звіт про роботу та виконання бюджету Пенсійного фонду України у 2019 році від 09.03.2020. URL: <https://www.pfu.gov.ua>

34. Звіт про виконання бюджету Пенсійного фонду України за 2020 рік: Постанова правління фонду від 18.02.2021. № 6-1 URL: <https://www.pfu.gov.ua>

35. Звіт про роботу та виконання бюджету Пенсійного фонду України у 2020 році від 16.03.2021. URL: <https://www.pfu.gov.ua>

36. Звіт про виконання бюджету Пенсійного фонду України за 2021 рік від 07.04.2022. URL: <https://www.pfu.gov.ua>

37. Про Державний бюджет України на 2018 рік: Закон України від 07.12.2017 № 2246-VIII. Дата оновлення: 13.12.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

38. Про Державний бюджет України на 2019 рік: Закон України від 23.11.2018 № 2629-VIII. Дата оновлення: 13.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

39. Про Державний бюджет України на 2020 рік: Закон України від 14.11.2019 № 294-IX. Дата оновлення: 10.12.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

40. Про Державний бюджет України на 2021 рік: Закон України від 15.12.2020 № 1082-IX. Дата оновлення: 09.12.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

41. Про затвердження Звіту про результати діяльності Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок

безробіття за 2018 рік: Постанова правління Фонду від 17.04.2019 № 195.
URL: <https://www.dcz.gov.ua>

42. Про затвердження Звіту про виконання бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття на 2018 рік: Постанова правління Фонду від 17.04.2019 № 196.
URL: <https://www.dcz.gov.ua>

43. Про затвердження Звіту про результати діяльності Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття за 2019 рік: Постанова правління Фонду від 31.08.2020 № 222.
URL: <https://www.dcz.gov.ua>

44. Про затвердження Звіту про виконання бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття на 2019 рік: Постанова правління Фонду від 31.08.2020 № 223.
URL: <https://www.dcz.gov.ua>

45. Про затвердження Звіту про результати діяльності Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття за 2020 рік: Постанова правління Фонду від 28.05.2021 № 12.
URL: <https://www.dcz.gov.ua>

46. Про затвердження Звіту про виконання бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття на 2020 рік: постанова правління Фонду від 28.05.2021 № 13.
URL: <https://www.dcz.gov.ua>

47. Про схвалення проєкту бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття на 2021 рік: постанова правління Фонду від 17.12.2021 № 36. URL: <https://www.dcz.gov.ua>

48. Про затвердження Порядку відшкодування витрат за надані соціальні послуги з лікування та/або реабілітаційної допомоги застрахованим особам та членам їх сімей після перенесених захворювань і травм у відділеннях санаторно-курортних закладів за рахунок коштів Фонду соціального страхування України: Постанова правління Фонду від 13.07.2017 № 39. Дата оновлення: 18.11.2021.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

49. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР. Дата оновлення: від 03.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

50. Про затвердження Положення про управління виконавчої дирекції Фонду у Київській області: наказ виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України від 25.01.2018 № 61-од: офіц. текст. Київ: 2018. 16 с.

51. Аудиторський звіт за результатами державного фінансового аудиту Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття за період з 01 січня 2017 року по 31 серпня 2020 року: Звіт ДАСУ від 11.12.20 № 04-24/6. URL: <https://dasu.gov.ua>

52. Звіт про результати аналізу системи загальнообов'язкового державного пенсійного і соціального страхування та соціального захисту населення. *Рахункова палата: Звіти Рахункової палати*, від 13.07.2021 №15-4. URL: <https://rp.gov.ua>

53. Звіт про виконання бюджету Фонду соціального страхування України управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України у Київській області за період з 01.01.2018 по 31.12.2018.

54. Звіт про виконання бюджету Фонду соціального страхування України управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України у Київській області за період з 01.01.2019 по 31.12.2019.

55. Звіт про виконання бюджету Фонду соціального страхування України управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України у Київській області за період з 01.01.2020 по 31.12.2020.

56. Звіт про виконання бюджету Фонду соціального страхування України управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України у Київській області за період з 01.01.2021 по 31.12.2021.

57. Звіт про виконання бюджету Фонду соціального страхування України управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України у Київській області за період з 01.01.2022 по 01.11.2022.

58. Про мінімальні норми соціального забезпечення: Конвенція

від 16.03.2016 № 102. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

59. Азаренкова Г. М., Борисенко І. І. Фінанси : Практикум : навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 279 с.

60. Бабич Л. М., Васечко Л. І. Оптимізаційна модель фінансового механізму соціального страхування України. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. № 1. (91)

61. Базилевич В. Д. Державні фінанси: навч. посіб. Київ: Атіка, 2002. 368 с.

62. Баліцька В. В. Фінансовий механізм: науковий та практичний аспекти дослідження. *Наука та наукознавство*. 2007. № 2. С. 7-12.

63. Безугла В. О. Соціальне страхування: навчальний посібник / В. О. Безугла, Д. М. Загірняк, Л. П. Шаповал. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 208 с.

64. Березіна С. Б. Сучасні тенденції в реформуванні системи соціального страхування України. *Вісник Київського національного університету ім Тараса Шевченка*. 2015. №3 (168). С.25-31.

65. Бланкарт Ш. Державні фінанси в умовах демократії: Вступ до фінансової науки. Київ: Либідь, 2000. 654 с.

66. Боднарук М. І. Соціальне страхування в Україні: правові аспекти становлення та розвитку. Чернівці: Рута, 2002. 247 с.

67. Боднарук М. І. Генезис формування передумов та прототипів соціального страхування. *Право: історія, теорія, практика: матер. наук. пр. конф.* 14-15 березня 2014 р. Львів: 2014. С. 78-80.

68. Васечко Л. І. Структурні компоненти фінансового механізму соціального страхування. *Вісник КНУТД*. 2011. № 4. С. 139 – 144.

69. Васечко Л. І. Співвідношення понять «фінансовий механізм», «механізм фінансування», «фінансове забезпечення», «фінансове регулювання». *Вісник львівського університету*. 2009. Вип. 41. С. 103-107.

70. Василик О. Д. Теорія фінансів: підручник / Василик О. Д. – Київ: НІОС, 2000. 416 с.

71. Громадська думка, пенсійна реформа та ставлення до пенсії в Україні: проект USAID «Трансформація фінансового сектору»/ Горюк Н. Яценко В. Київ 2018. С. 65.

72. Горна М. О. Статистичне забезпечення управління фондами соціального страхування: дисертація. канд. екон. наук. 08.00.10 / Горна Марина Олексіївна. Київ, 2016. 232 с. URL: <https://kneu.edu.ua>

73. Грушко В. І. Розвиток фінансового механізму соціального страхування в Україні. *Економіка невизначеності: практичний погляд на проблему*: колективна монографія / за ред. В. І. Грушка. Київ, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2021. С. 268-380.

74. Дерєга В. В. Соціальна і гуманітарна політика: навч. посіб. Миколаїв: ЧДУ ім. П. Могили, 2012. 178 с.

75. Дідківська Л. І., Головка Л. С. Державне регулювання економіки: навч. посібник. Київ: Знання-прес, 2000. 210 с.

76. Друкер П. Ф. Виклики для менеджменту ХХІ століття / Пер. з англ. Т. Літенської. Київ: КМ-БУКС, 2020. 240 с.

77. Загородній А. Г. Фінансовий словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко. 3-тє вид., випр. та доп. Київ: Знання, 2000. 587 с.

78. Зінченко О. І. Концепція оптимізації фінансового механізму соціального страхування в Україні. *Наукові записки. Серія «Економіка»*. 2013. № 20. С.192-195.

79. Єфремова Г. В. Поняття і сутність загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. *Форум права*. 2012. № 2. С. 256-260.

80. Ієрусалімов В., Фесенко А., Марчак Д. Дослідження: аналіз ефективності підтримки застрахованих осіб Фондом соціального страхування України від 22 липня 2022 р. URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/doslidzhennya-analiz-efektivnosti-pidtrimki-zastrahovanih-osib-fondom-sotsialnogo-strahuvannya-ukrayini/>

81. Кириленко О. П. та ін. Фінансові важелі подолання бідності в Україні:

монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2010. 432 с.

82. Кириленко В. Складові елементи структури фінансового механізму державного управління. *Наука молода*. 2008. № 9. С. 23-30.

83. Кириченко А. В. Розвиток соціального страхування в Україні: монографія. Київ: НУБіП, 2017. 197 с.

84. Кірейцев Г. Г. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. 2-е вид., перероб. та доп. Київ: ЦУЛ, 2002. 495 с.

85. Конопліна Ю. С. Система соціального страхування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку: монографія. Суми: Університетська книга, 2022. 264 с.

86. Краус Н. М. Детермінанти тіньової економіки в інноваційних умовах господарювання: монографія. – Полтава: Дивосвіт, 2014. С. 148.

87. Кропельницька С. О. Соціальне страхування: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: ЦУЛ, 2013. 336 с.

88. Лібанова Е. М. Пенсійна реформа в Україні: напрями реалізації: колективна монографія / за ред. Е. М. Лібанової. Київ: Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України. 2010. 270 с.

89. Майбутнє пенсійної системи України: адекватність, охоплення та стійкість / МОП, Група технічної підтримки з питань гідної праці та Бюро МОП для країн Центральної та Східної Європи. Будапешт. 2019 С. 90.

90. Мельник Т. П., Грушко В.І. Теоретичні основи фінансового механізму соціального страхування в Україні. *Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку - 2021*: матер. наук. пр. конф. Київ. 2 грудня 2021 р. С. 35-36.

91. Мельник Т. П. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування в умовах цифровізації соціального захисту населення. *Цифровізація суспільства та бізнесу: виклики та можливості для молоді*: матер. наук. пр. конф. Київ. 24 травня 2022 р. С. 187-191.

92. Насібова О. В. Фінансування видатків на соціальний захист громадян з державних цільових фондів. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2017. № 2. С. 198-204.
93. Надточій Б. Соціальне страхування в контексті історії. *Соціальний захист*. 2003. № 2 (3).
94. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія): навч. посібник. / Опарін В. М. Київ: КНЕУ, 2001. 240 с.
95. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <https://mof.gov.ua/>
96. Офіційний сайт Фонду соціального страхування України. URL: <http://www.fse.gov.ua>
97. Пенсійна система: підручник / за ред. В. І. Грушка та ін. 4-те вид. перероб. та доп. Київ, 2019. 512 с.
98. Петрушка О., Шулюк Б. Проблеми соціального страхування та напрями його модернізації в Україні. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. С. 59-61.
99. Плетенецька С. М. Особливості управління фінансовими ресурсами суб'єктами економічної діяльності: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Луцьк 18 лют. 2020 р. С. 219-222.
100. Плетенецька С. М. Діяльність позабюджетних цільових фондів України: сучасний стан та перспективи розвитку. *Вчені записки Університет економіки та права "КРОК"*. 2008. № 18. С. 25-36.
101. Плиса В. Й. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування в Україні: навч. посіб. Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 160с.
102. Правдюк Н. Л. Управління фінансовою безпекою підприємств: обліково-аналітичний аспект: монографія. Київ: ЦУЛ, 2019. 224 с.
103. Румик І. І. Фінансове регулювання доходів населення. *Економіка невизначеності: практичний погляд на проблему*: колективна монографія / за ред. В.І. Грушка. Київ: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»», 2021. с. 148.

104. Серватинська І. М. Фінансове забезпечення функціонування державних фондів соціального страхування: дис. канд. екон. наук: 336.5:369 (043) Черкаси, 2016. 282 с.

105. Скулиш Ю. І. Сучасні проблеми та пріоритети бюджетного забезпечення соціальних видатків в Україні. *Агросвіт* № 21, 2011. С. 33-36.

106. Соціальне страхування: підручник / за ред. О. П. Кириленко, В. С. Толуб'яка. Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2016. 516 с.

107. Соціальне забезпечення для всіх: Розбудова мінімальних рівнів соціального захисту та всеосяжних систем соціального забезпечення: узагальнений виклад. *Стратегія Міжнародної організації праці*. URL: <https://www.ilo.org>

108. Соціальний захист населення України у 2020 році. *Статистичний збірник*. Державна Служба Статистики України. Київ.2021. С.122.

109. Страхування: теорія та практика: посібник / за ред. Внукової Н. М. Харків: Бурун Книга, 2004. 376 с.

110. Тарасенко В. С. Відмінність державної соціальної допомоги від державного соціального страхування. *Актуальні проблеми держави і права*. 2012. № 63. С. 338-342.

111. Телічко Н. А. Розвиток та оптимізація фінансового механізму соціального страхування в Україні . *Економічний вісник Донбасу*. 2014. № 1(35). С. 104-109.

112. Фінанси: підручник / Грушко В. І. та ін. Київ: Ліра-К, 2019. 600 с.

113. Фінанси: навч.-метод. посіб. Романенко О. Р. та ін. та ін. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: КНЕУ, 2003. 387 с.

114. Щодо оптимізації системи загальнообов'язкового державного соціального страхування: аналітична записка. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/socialna-politika/schodo-optimizacii-sistemi-zagalnoobovyazkovogo-derzhavnogo>

115. Яцкевич І. В. Фінанси: навч. посіб. / І. В. Яцкевич, О. В. Голинська. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2014. 316 с.

ДОДАТКИ

Звіт
про виконання бюджету Фонду соціального страхування України
управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України
у Київській області за період з 01.01.2018 по 31.12.2018

ЗВІТ виконання бюджету Фонду соціального страхування України УВД ФССУ у Київській обл. (назва робочого органу виконавчої дирекції Фонду) за період з 01.01.2018 по 31.12.2018					
Періодичність: квартална, річна					
№ з/п	Статті бюджету	КЕКВ	Бюджет (план)	Виконання	
				Факт	%
1	2	3	4	5	6
	Залишок коштів на початок року		-	-	-
I. ДОХОДИ					
1	Страхові внески страхувальників та застрахованих осіб		-	68 459,15	-
2	Надходження з державного бюджету на виплату допомоги в пільгових розмірах громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи		-	-	-
3	Інші надходження відповідно до закону, в тому числі		1 667 000,00	335 609,56	20,13
3.1	Суми фінансових санкцій, застосованих відповідно до закону до підприємств, установ, організацій та фізичних осіб-підприємців за порушення встановленого порядку сплати страхових внесків та використання коштів Фонду, штрафів за недотримання законодавства про соціальне страхування, а також суми адміністративних штрафів, накладених відповідно до закону на посадових осіб та громадян за такі порушення		251 900,00	102 333,61	40,62
3.2	Суми не прийнятих до зарахування витрат страхувальника за соціальним страхуванням		1 232 400,00	191 481,42	15,54
3.3	Доходи від розміщення тимчасово вільних коштів, у тому числі резерву коштів Фонду		-	-	-
3.4	Капіталізовані платежі, що надійшли у випадках ліквідації страхувальників		159 600,00	7 076,45	4,43
3.5	Доходи від реалізації майна, придбаного за рахунок коштів Фонду		-	-	-
3.6	Добровільні внески та інші надходження відповідно до закону		23 100,00	34 718,08	150,29
	Усього доходів:		1 667 000,00	404 068,71	24,24
	Разом коштів з урахуванням залишку коштів на початок року		1 667 000,00	404 068,71	24,24
II. ВИДАТКИ					
1	Матеріальне забезпечення та соціальні послуги	2710	528 432 900,00	500 782 943,57	94,77
1.1	Допомога по тимчасовій непрацездатності	2711	355 673 700,00	338 432 804,94	95,15
1.2	Допомога по вагітності та пологах	2712	161 010 800,00	154 206 005,63	95,77
1.3	Допомога громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	2713	3 361 900,00	-	-
1.4	Допомога на поховання	2714	1 889 500,00	1 799 900,00	95,26
1.5	Оплата лікування в реабілітаційному відділенні санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань	2715	6 497 000,00	6 344 233,00	97,65
2	Страхові виплати	2730	145 647 000,00	144 403 256,73	99,15
2.1	Щомісячні страхові виплати потерпілим на виробництві та членам їх сімей	2731	137 950 500,00	137 787 869,59	99,88
2.1.1	Щомісячна страхова виплата в разі часткової чи повної втрати працездатності, що компенсує відповідну частину втраченого заробітку потерпілого	2731.1	129 306 600,00	129 253 715,26	99,96
2.1.2	Щомісячні страхові виплати особам, які мають на це право в разі втрати годувальника	2731.2	8 643 900,00	8 534 154,33	98,73
2.2	Страхові виплати одноразової допомоги потерпілому в разі стійкої втрати працездатності та членам його сім'ї (в разі смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку на виробництві)	2732	3 848 900,00	3 074 590,69	79,88
2.2.1	Страхові виплати одноразової допомоги потерпілому в разі стійкої втрати професійної працездатності	2732.1	774 900,00	569 227,29	73,46
2.2.2	Страхові виплати одноразової допомоги членам сім'ї потерпілого (в разі смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку на виробництві)	2732.2	3 074 000,00	2 505 363,40	81,50
2.3	Страхові виплати дитині, яка народилася інвалідом внаслідок травмування на виробництві або професійного захворювання її матері під час вагітності	2733	-	-	-

продовження Додатка А

1	2	3	4	5	6
2.4	Допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю до відновлення працездатності або встановлення інвалідності	2734	3 812 600,00	3 525 968,99	92,48
2.5	Інші страхові виплати	2735	35 000,00	14 827,46	42,36
2.5.1	Відшкодування вартості поховання потерпілого та пов'язаних з цим ритуальних послуг	2735.1	35 000,00	14 827,46	42,36
2.5.2	Страхова виплата у разі переведення потерпілого на лежачу, нижчеоплачувану роботу	2735.2	-	-	-
3	Страхові витрати на медичну та соціальну допомогу	2740	11 839 100,00	10 868 543,85	91,80
3.1	Витрати на лікування потерпілих на виробництві та їх медичну реабілітацію	2740.1	2 045 400,00	1 662 813,86	81,30
3.2	Витрати на санаторно-курортне лікування	2740.2	2 636 500,00	2 553 215,22	96,84
3.3	Витрати на технічні та інші засоби реабілітації	2740.3	1 634 000,00	1 593 075,91	97,50
3.4	Витрати на зубопротезування	2740.4	-	-	-
3.5	Витрати на очне протезування, придбання окулярів і контактних лінз	2740.5	4 500,00	2 046,46	45,48
3.6	Витрати на слухові апарати	2740.6	-	-	-
3.7	Витрати на лікарські засоби та вироби медичного призначення	2740.7	1 066 200,00	1 010 700,23	94,79
3.8	Витрати на додаткове харчування	2740.8	-	-	-
3.9	Витрати на професійне навчання або перекваліфікацію за індивідуальними програмами реабілітації потерпілих та інші витрати	2740.9	-	-	-
3.10	Витрати на спеціальний медичний догляд	2740.10	1 117 100,00	985 635,73	88,23
3.11	Витрати на постійний сторонній догляд	2740.11	2 033 700,00	1 927 551,28	94,78
3.12	Витрати на побутове обслуговування	2740.12	1 061 500,00	948 709,54	89,37
3.13	Витрати на придбання спеціальних засобів пересування (коляски)	2740.13	207 500,00	153 131,00	73,80
3.14	Компенсація витрат на бензин, ремонт і технічне обслуговування автомобілів та на транспортне обслуговування інвалідів	2740.14	32 700,00	31 664,62	96,83
3.15	Витрати, пов'язані з забезпеченням інвалідів автомобілями	2740.15	-	-	-
4	Профілактика страхових випадків	2610	-	-	-
4.1	Фінансування видатків на навчання та підвищення рівня знань спеціалістів, які вирішують питання охорони праці	2610.1	-	-	-
4.2	Фінансування заходів з пропаганди безпечних та нешкідливих умов праці	2610.2	-	-	-
4.3	Фінансування інших профілактичних заходів відповідно до завдань страхування від нещасних випадків	2610.3	-	-	-
5	Видатки по виконанню обов'язків страховика	2640	1 994 300,00	1 737 120,44	87,10
5.1	Витрати по координації роботи зі страховальниками та застрахованими особами	2640.1	202 600,00	202 467,99	99,93
5.2	Витрати по обслуговуванню потерпілих та інвалідів	2640.2	328 600,00	325 899,86	99,18
5.3	Витрати за надані банківськими установами та УДПІЗ "Укрпошта" послуги по перерахуванню страхових виплат	2640.3	1 062 100,00	877 348,25	82,61
5.4	Витрати на виконання інших робіт, пов'язаних з координацією страхової діяльності та висвітлення роботи Фонду у засобах масової інформації	2640.4	159 500,00	154 689,00	96,98
5.5	Витрати, пов'язані з судовим розглядом справ та примусовим виконанням судових рішень	2640.5	241 500,00	176 715,34	73,17
5.6	Інші витрати, пов'язані з виконанням обов'язків страховика	2640.6	-	-	-
5.6.1	Відшкодування Пенсійному фонду України виплчених ним пенсій по інвалідності внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання та пенсій у зв'язку з втратою годувальника, який помер внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання, згідно рішень суду	2640.6.1	-	-	-
5.6.2	Відшкодування моральної (нематірної) шкоди потерпілим, згідно рішень суду про стягнення сум за позовами	2640.6.2	-	-	-
5.6.3	матеріально-технічне забезпечення роботи правління Фонду	2640.6.3	-	-	-
5.6.4	винагороди при нагородженні Почесною грамотою Фонду та оголошенні подяки голови правління Фонду	2640.6.4	-	-	-
6	Витрати на розвиток та функціонування інформаційно-аналітичних систем Фонду	2650	-	-	-
7	Поточні видатки	2000	42 317 500,00	41 970 653,05	99,18
7.1	Оплата праці і нарахування на заробітну плату	2100	39 739 100,00	39 401 183,92	99,15
7.1.1	Оплата праці	2110	32 615 200,00	32 533 397,30	99,75
7.1.2	Нарахування на заробітну плату	2120	7 123 900,00	6 867 786,62	96,40

продовження Додатка А

1	2	3	4	5	6
7.2	Використання товарів і послуг	2200	2 398 000,00	2 389 126,76	99,63
7.2.1	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	2210	157 800,00	157 662,28	99,91
7.2.2	Оплата послуг (крім комунальних)	2240	1 165 800,00	1 165 652,39	99,99
7.2.3	Видатки на відрядження	2250	124 000,00	115 683,48	93,29
7.2.4	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2270	950 000,00	949 728,61	99,97
7.2.4.1	Оплата тепlopостачання	2271	362 800,00	362 772,01	99,99
7.2.4.2	Оплата водопостачання і водовідведення	2272	31 400,00	31 358,84	99,87
7.2.4.3	Оплата електроенергії	2273	495 000,00	494 873,21	99,97
7.2.4.4	Оплата природного газу	2274	60 800,00	60 724,55	99,88
7.2.4.5	Оплата інших енергоносіїв	2275	-	-	-
7.2.5	Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	2280	400,00	400,00	100,00
7.2.5.1	Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм	2281	-	-	-
7.2.5.2	Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	2282	400,00	400,00	100,00
7.3	Інші поточні видатки	2800	180 400,00	180 342,37	99,97
8	Капітальні видатки	3000	-	-	-
8.1	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	3110	-	-	-
8.2	Капітальне будівництво (придбання)	3120	-	-	-
8.2.1	Капітальне будівництво (придбання) житла	3121	-	-	-
8.2.2	Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	3122	-	-	-
8.3	Капітальний ремонт	3130	-	-	-
8.3.1	Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)	3131	-	-	-
8.3.2	Капітальний ремонт інших об'єктів	3132	-	-	-
8.4	Реконструкція та реставрація	3140	-	-	-
8.4.1	Реконструкція житлового фонду (приміщень)	3141	-	-	-
8.4.2	Реконструкція та реставрація інших об'єктів	3142	-	-	-
8.4.3	Реставрація пам'яток культури, історії, архітектури	3143	-	-	-
8.5	Придбання землі та нематеріальних активів	3160	-	-	-
	Всього видатків:		730 230 800,00	699 762 517,64	95,83
	Залишок коштів на кінець звітного періоду (року), в тому числі		-	1 050,66	-
	Резерв коштів Фонду		-	-	-

Звіт
про виконання бюджету Фонду соціального страхування України
управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України
у Київській області за період з 01.01.2019 по 31.12.2019

ЗВІТ виконання бюджету Фонду соціального страхування України УВД ФССУ у Київській області (назва робочого органу виконавчої дирекції Фонду) за період з 01.01.2019 по 31.12.2019					
(грн.коп.)					
Періодичність: квартална, річна					
№ з/п	Статті бюджету	КЕКВ	Бюджет (план)	Виконання	
				Факт	%
1	2	3	4	5	6
	Залишок коштів на початок року		1 100,00	1 050,66	95,51
I. ДОХОДИ					
1	Страхові внески страховальників та застрахованих осіб		-	76 343,62	-
2	Надходження з державного бюджету на виплату допомоги в пільгових розмірах громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи		-	-	-
3	Інші надходження відповідно до закону, в тому числі		3 636 800,00	3 641 177,80	100,12
3.1	Суми фінансових санкцій, застосованих відповідно до закону до підприємств, установ, організацій та фізичних осіб-підприємців за порушення встановленого порядку сплати страхових внесків та використання коштів Фонду, штрафів за недотримання законодавства про соціальне страхування, а також суми адміністративних штрафів, накладених відповідно до закону на посадових осіб та громадян за такі порушення		1 122 200,00	1 112 451,44	99,13
3.2	Суми не прийнятих до зарахування витрат страховальника за соціальним страхуванням		2 117 700,00	2 072 839,97	97,88
3.3	Доходи від розміщення тимчасово вільних коштів, у тому числі резерву коштів Фонду		-	-	-
3.4	Капіталізовані платежі, що надійшли у випадках ліквідації страховальників		268 400,00	270 677,83	100,85
3.5	Доходи від реалізації майна, придбаного за рахунок коштів Фонду		-	-	-
3.6	Добровільні внески та інші надходження відповідно до закону		128 500,00	185 208,56	144,13
	Усього доходів:		3 636 800,00	3 717 521,42	102,22
	Разом коштів з урахуванням залишку коштів на початок року		3 637 900,00	3 718 572,08	102,22
II. ВИДАТКИ					
1	Матеріальне забезпечення та соціальні послуги	2710	631 982 800,00	611 188 497,75	96,71
1.1	Допомога по тимчасовій непрацездатності	2711	436 288 100,00	424 501 180,97	97,30
1.2	Допомога по вагітності та пологах	2712	187 169 100,00	182 071 165,78	97,28
1.3	Допомога громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	2713	-	-	-
1.4	Допомога на поховання	2714	1 812 200,00	1 717 900,00	94,80
1.5	Оплата лікування в реабілітаційному відділенні санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань	2715	6 713 400,00	2 898 251,00	43,17
2	Страхові виплати	2730	155 261 400,00	155 254 373,36	100,00
2.1	Щомісячні страхові виплати потерпілим на виробництві та членам їх сімей	2731	146 562 200,00	146 559 099,90	100,00
2.1.1	Щомісячна страхова виплата в разі часткової чи повної втрати працездатності, що компенсує відповідну частину втраченого заробітку потерпілого	2731.1	137 078 400,00	137 075 306,95	100,00
2.1.2	Щомісячні страхові виплати особам, які мають на це право в разі втрати годувальника	2731.2	9 483 800,00	9 483 792,95	100,00
2.2	Страхові виплати одноразової допомоги потерпілому в разі стійкої втрати працездатності та членам його сім'ї (в разі смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку на виробництві)	2732	4 869 800,00	4 866 139,97	99,92
2.2.1	Страхові виплати одноразової допомоги потерпілому в разі стійкої втрати професійної працездатності	2732.1	569 100,00	565 519,97	99,37
2.2.2	Страхові виплати одноразової допомоги членом сім'ї потерпілого (в разі смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку на виробництві)	2732.2	4 300 700,00	4 300 620,00	100,00
2.3	Страхові виплати дитині, яка народилася інвалідом внаслідок травмування на виробництві або професійного захворювання її матері під час вагітності	2733	-	-	-

продовження Додатка Б

1	2	3	4	5	6
2.4	Допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю до відновлення працездатності або встановлення інвалідності	2734	3 810 900,00	3 810 682,49	99,99
2.5	Інші страхові виплати	2735	18 500,00	18 451,00	99,74
2.5.1	Відшкодування вартості поховання потерпілого та пов'язаних з цим ритуальних послуг	2735.1	18 500,00	18 451,00	99,74
2.5.2	Страхова виплата у разі переведення потерпілого на лежачу, нижчеоплачувану роботу	2735.2	-	-	-
3	Страхові витрати на медичну та соціальну допомогу	2740	12 271 100,00	10 999 701,13	89,64
3.1	Витрати на лікування потерпілих на виробництві та їх медичну реабілітацію	2740.1	1 574 400,00	1 503 720,79	95,51
3.2	Витрати на санаторно-курортне лікування	2740.2	2 636 500,00	2 117 765,99	80,32
3.3	Витрати на технічні та інші засоби реабілітації	2740.3	2 089 800,00	2 061 528,85	98,65
3.4	Витрати на зубопротезування	2740.4	-	-	-
3.5	Витрати на очне протезування, придбання окулярів і контактних лінз	2740.5	4 800,00	4 794,26	99,88
3.6	Витрати на слухові апарати	2740.6	26 000,00	25 070,00	96,42
3.7	Витрати на лікарські засоби та вироби медичного призначення	2740.7	1 066 200,00	990 871,54	92,93
3.8	Витрати на додаткове харчування	2740.8	-	-	-
3.9	Витрати на професійне навчання або перекваліфікацію за індивідуальними програмами реабілітації потерпілих та інші витрати	2740.9	-	-	-
3.10	Витрати на спеціальний медичний догляд	2740.10	1 255 800,00	1 094 388,65	87,15
3.11	Витрати на постійний сторонній догляд	2740.11	2 238 900,00	2 099 335,71	93,77
3.12	Витрати на побутове обслуговування	2740.12	1 142 500,00	1 031 788,32	90,31
3.13	Витрати на придбання спеціальних засобів пересування (коляски)	2740.13	202 300,00	36 600,00	18,09
3.14	Компенсація витрат на бензин, ремонт і технічне обслуговування автомобілів та на транспортне обслуговування інвалідів	2740.14	33 900,00	33 837,02	99,81
3.15	Витрати, пов'язані з забезпеченням інвалідів автомобілями	2740.15	-	-	-
4	Профілактика страхових випадків	2610	-	-	-
4.1	Фінансування видатків на навчання та підвищення рівня знань спеціалістів, які вирішують питання охорони праці	2610.1	-	-	-
4.2	Фінансування заходів з пропаганди безпечних та нешкідливих умов праці	2610.2	-	-	-
4.3	Фінансування інших профілактичних заходів відповідно до завдань страхування від нещасних випадків	2610.3	-	-	-
5	Видатки по виконанню обов'язків страховика	2640	1 274 900,00	1 158 662,82	90,88
5.1	Витрати по координації роботи зі страховальниками та застрахованими особами	2640.1	202 600,00	202 599,04	100,00
5.2	Витрати по обслуговуванню потерпілих та інвалідів	2640.2	260 100,00	259 699,20	99,85
5.3	Витрати за надані банківськими установами та УДППЗ "Укрпошта" послуги по перерахуванню страхових виплат	2640.3	482 500,00	434 570,26	90,07
5.4	Витрати на виконання інших робіт, пов'язаних з координацією страхової діяльності та висвітлення роботи Фонду у засобах масової інформації	2640.4	154 700,00	154 604,70	99,94
5.5	Витрати, пов'язані з судовим розглядом справ та примусовим виконанням судових рішень	2640.5	175 000,00	107 189,62	61,25
5.6	Інші витрати, пов'язані з виконанням обов'язків страховика	2640.6	-	-	-
5.6.1	Відшкодування Пенсійному фонду України виплчених тим пенсій по інвалідності внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання та пенсій у зв'язку з втратою годувальника, який помер внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання, згідно рішень суду	2640.6.1	-	-	-
5.6.2	Відшкодування моральної (немайнової) шкоди потерпілим, згідно рішень суду про стягнення сум за позовами	2640.6.2	-	-	-
5.6.3	матеріально-технічне забезпечення роботи правління Фонду	2640.6.3	-	-	-
5.6.4	винагороди при нагородженні Почесною грамотою Фонду та оголошенні подяки голови правління Фонду	2640.6.4	-	-	-
6	Витрати на розвиток та функціонування інформаційно-аналітичних систем Фонду	2650	-	-	-
7	Поточні видатки	2000	43 039 200,00	42 453 895,08	98,64
7.1	Оплата праці і нарахування на заробітну плату	2100	40 595 800,00	40 306 030,46	99,29
7.1.1	Оплата праці	2110	33 313 500,00	33 276 074,18	99,89
7.1.2	Нарахування на заробітну плату	2120	7 282 300,00	7 029 956,28	96,53

продовження Додатка Б

1	2	3	4	5	6
7.2	Використання товарів і послуг	2200	2 274 300,00	1 978 794,59	87,01
7.2.1	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	2210	163 600,00	163 599,42	100,00
7.2.2	Оплата послуг (крім комунальних)	2240	1 018 200,00	1 018 200,00	100,00
7.2.3	Видатки на відрядження	2250	138 500,00	128 698,29	92,92
7.2.4	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2270	949 800,00	664 426,88	69,95
7.2.4.1	Оплата теплопостачання	2271	310 000,00	174 957,83	56,44
7.2.4.2	Оплата водопостачання і водовідведення	2272	31 400,00	30 085,68	95,81
7.2.4.3	Оплата електроенергії	2273	521 500,00	416 500,00	79,87
7.2.4.4	Оплата природного газу	2274	80 600,00	36 597,63	45,41
7.2.4.5	Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	2275	6 300,00	6 285,74	99,77
7.2.5	Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	2280	4 200,00	3 870,00	92,14
7.2.5.1	Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм	2281	-	-	-
7.2.5.2	Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	2282	4 200,00	3 870,00	92,14
7.3	Інші поточні видатки	2800	169 100,00	169 070,03	99,98
8	Капітальні видатки	3000	114 000,00	113 073,23	99,19
8.1	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	3110	18 000,00	18 000,00	100,00
8.2	Капітальне будівництво (придбання)	3120	-	-	-
8.2.1	Капітальне будівництво (придбання) житла	3121	-	-	-
8.2.2	Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	3122	-	-	-
8.3	Капітальний ремонт	3130	96 000,00	95 073,23	99,03
8.3.1	Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)	3131	-	-	-
8.3.2	Капітальний ремонт інших об'єктів	3132	96 000,00	95 073,23	99,03
8.4	Реконструкція та реставрація	3140	-	-	-
8.4.1	Реконструкція житлового фонду (приміщень)	3141	-	-	-
8.4.2	Реконструкція та реставрація інших об'єктів	3142	-	-	-
8.4.3	Реставрація пам'яток культури, історії, архітектури	3143	-	-	-
8.5	Придбання землі та нематеріальних активів	3160	-	-	-
	Всього видатків:		843 943 400,00	821 168 203,37	97,30
	Залишок коштів на кінець звітного періоду (року), в тому числі		-	486 536,73	-
	Резерв коштів Фонду		-	-	-

Звіт
про виконання бюджету Фонду соціального страхування України
управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України
у Київській області за період з 01.01.2020 по 31.12.2020

ЗВІТ виконання бюджету Фонду соціального страхування України УВД ФССУ у Київській області (назва робочого органу виконавчої дирекції Фонду)					
за період з 01.01.2020 по 31.12.2020					
(грн.коп.)					
Періодичність: квартална, річна					
№ з/п	Статті бюджету	КЕКВ	Бюджет (план)	Виконання	
				Факт	%
1	2	3	4	5	6
	Залишок коштів на початок року		486 540,00	486 536,73	100,00
I. ДОХОДИ					
1	Страхові внески страховальників та застрахованих осіб		-	427 340,20	-
2	Надходження з державного бюджету на виплату допомоги в пільгових розмірах громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи		-	-	-
3	Фінансова допомога Фонду соціального страхування України, яка виділена із фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиною коронавірусом SARS-CoV-2 та її наслідками, для виплати матеріального забезпечення та страхових виплат на безповоротній основі		-	-	-
4	Фінансова допомога Фонду соціального страхування України, яка виділена із фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиною коронавірусом SARS-CoV-2 та її наслідками, для виплати матеріального забезпечення на поворотній основі		-	-	-
5	Фінансова допомога Фонду соціального страхування України, яка виділена із фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиною коронавірусом SARS-CoV-2 та її наслідками, для страхових виплат медичним працівникам державних і комунальних закладів охорони здоров'я та членам їхніх сімей на безповоротній основі		-	-	-
6	Інші надходження відповідно до закону, в тому числі		3 991 400,00	3 848 810,71	96,43
6.1	Суми фінансових санкцій, застосованих відповідно до закону до підприємств, установ, організацій та фізичних осіб-підприємців за порушення встановленого порядку сплати страхових внесків та використання коштів Фонду, штрафів за недотримання законодавства про соціальне страхування, а також суми адміністративних штрафів, накладених відповідно до закону на посадових осіб та громадян за такі порушення		1 112 500,00	1 136 151,05	102,13
6.2	Суми не прийнятих до зарахування витрат страховальника за соціальним страхуванням		2 072 800,00	2 017 552,37	97,33
6.3	Доходи від розміщення тимчасово вільних коштів, у тому числі резерву коштів Фонду		-	-	-
6.4	Капіталізовані платежі, що надійшли у випадках ліквідації страховальників		620 900,00	634 998,56	102,27
6.5	Доходи від реалізації майна, придбаного за рахунок коштів Фонду		-	-	-
6.6	Добровільні внески та інші надходження відповідно до закону		185 200,00	60 108,73	32,46
	Усього доходів:		3 991 400,00	4 276 150,91	107,13
	Разом коштів з урахуванням залишку коштів на початок року		4 477 940,00	4 762 687,64	106,36
II. ВИДАТКИ					
1	Матеріальне забезпечення та соціальні послуги	2710	715 897 700,00	700 967 133,41	97,91
1.1	Допомога по тимчасовій непрацездатності	2711	498 912 800,00	490 947 744,63	98,40
1.2	Допомога по вагітності та пологах	2712	208 817 800,00	207 324 620,78	99,28
1.3	Допомога громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	2713	-	-	-
1.4	Допомога на поховання	2714	2 201 700,00	2 197 600,00	99,81
1.5	Оплата лікування в реабілітаційному відділенні санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань	2715	5 965 400,00	497 168,00	8,33
2	Страхові виплати	2730	178 600 400,00	165 143 969,17	92,47
2.1	Щомісячні страхові виплати потерпілим на виробництві та членам їх сімей	2731	167 335 500,00	156 962 841,49	93,80
2.1.1	Щомісячна страхова виплата в разі часткової чи повної втрати працездатності, що компенсує відповідну частину втраченого заробітку потерпілого	2731.1	155 472 100,00	147 239 551,38	94,70
2.1.2	Щомісячні страхові виплати особам, які мають на це право в разі втрати годувальника	2731.2	11 863 400,00	9 723 290,11	81,96
2.2	Страхові виплати одноразової допомоги потерпілому в разі стійкої втрати працездатності та членам його сім'ї (в разі смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку на виробництві)	2732	6 107 500,00	3 197 113,16	52,35
2.2.1	Страхові виплати одноразової допомоги потерпілому в разі стійкої втрати професійної працездатності	2732.1	718 400,00	445 093,16	61,96
2.2.2	Страхові виплати одноразової допомоги членам сім'ї потерпілого (в разі смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку на виробництві)	2732.2	5 389 100,00	2 752 020,00	51,07
2.3	Страхові виплати дитині, яка народилася інвалідом внаслідок травмування на виробництві або професійного захворювання її матері під час вагітності	2733	-	-	-

продовження Додатка В

1	2	3	4	5	6
2.4	Допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю до відновлення працездатності або встановлення інвалідності	2734	5 137 900,00	4 981 014,52	96,95
2.5	Інші страхові виплати	2735	19 500,00	3 000,00	15,38
2.5.1	Відшкодування вартості поховання потерпілого та пов'язаних з цим ритуальних послуг	2735.1	19 500,00	3 000,00	15,38
2.5.2	Страхова виплата у разі переведення потерпілого на лежачу, нижчеоплачувану роботу	2735.2	-	-	-
3	Страхові витрати на медичну та соціальну допомогу	2740	12 698 500,00	8 152 035,07	64,20
3.1	Витрати на лікування потерпілих на виробництві та їх медичну реабілітацію	2740.1	1 730 200,00	1 079 233,80	62,38
3.2	Витрати на санаторно-курортне лікування	2740.2	2 909 800,00	86 333,79	2,97
3.3	Витрати на технічні та інші засоби реабілітації	2740.3	1 928 300,00	1 768 163,51	91,70
3.4	Витрати на зубопротезування	2740.4	-	-	-
3.5	Витрати на очне протезування, придбання окулярів і контактних лінз	2740.5	8 000,00	6 799,26	84,99
3.6	Витрати на слухові апарати	2740.6	15 500,00	5 300,00	34,19
3.7	Витрати на лікарські засоби та вироби медичного призначення	2740.7	1 134 600,00	526 608,29	46,41
3.8	Витрати на додаткове харчування	2740.8	-	-	-
3.9	Витрати на професійне навчання або перекваліфікацію за індивідуальними програмами реабілітації потерпілих та інші витрати	2740.9	-	-	-
3.10	Витрати на спеціальний медичний догляд	2740.10	1 207 600,00	1 207 503,05	99,99
3.11	Витрати на постійний сторонній догляд	2740.11	2 380 400,00	2 211 172,15	92,89
3.12	Витрати на побутове обслуговування	2740.12	1 176 100,00	1 080 419,81	91,86
3.13	Витрати на придбання спеціальних засобів пересування (коляски)	2740.13	170 200,00	145 437,00	85,45
3.14	Компенсація витрат на бензин, ремонт і технічне обслуговування автомобілів та на транспортне обслуговування інвалідів	2740.14	37 800,00	35 064,41	92,76
3.15	Витрати, пов'язані з забезпеченням інвалідів автомобілями	2740.15	-	-	-
4	Профілактика страхових випадків	2610	-	-	-
4.1	Фінансування видатків на навчання та підвищення рівня знань спеціалістів, які вирішують питання охорони праці	2610.1	-	-	-
4.2	Фінансування заходів з пропаганди безпечних та нешкідливих умов праці	2610.2	-	-	-
4.3	Фінансування інших профілактичних заходів відповідно до завдань страхування від нещасних випадків	2610.3	-	-	-
5	Видатки по виконанню обов'язків страховика	2640	1 451 000,00	471 623,27	32,50
5.1	Витрати по координації роботи зі страховальниками та застрахованими особами	2640.1	213 700,00	50 991,56	23,86
5.2	Витрати по обслуговуванню потерпілих та інвалідів	2640.2	225 700,00	51 996,11	23,04
5.3	Витрати за надані банківськими установами та УДППЗ "Укрпошта" послуги по перерахуванню страхових виплат	2640.3	690 100,00	215 019,91	31,16
5.4	Витрати на виконання інших робіт, пов'язаних з координацією страхової діяльності та висвітлення роботи Фонду у засобах масової інформації	2640.4	168 000,00	16 800,00	10,00
5.5	Витрати, пов'язані з судовим розглядом справ та примусовим виконанням судових рішень	2640.5	153 500,00	136 815,69	89,13
5.6	Інші витрати, пов'язані з виконанням обов'язків страховика	2640.6	-	-	-
5.6.1	відшкодування Пенсійному фонду України виплачених ним пенсій по інвалідності внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання та пенсій у зв'язку з втратою годувальника, який помер внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання, згідно рішень суду	2640.6.1	-	-	-
5.6.2	відшкодування моральної (нематірної) шкоди потерпілим, згідно рішень суду про стягнення сум за позовами	2640.6.2	-	-	-
5.6.3	матеріально-технічне забезпечення роботи правління Фонду	2640.6.3	-	-	-
5.6.4	винагороди при нагородженні Почесною грамотою Фонду та оголошенні подяки голови правління Фонду	2640.6.4	-	-	-
6	Витрати на розвиток та функціонування інформаційно-аналітичних систем Фонду	2650	-	-	-
7	Поточні видатки	2000	49 457 700,00	48 671 110,37	98,41
7.1	Оплата праці і нарахування на заробітну плату	2100	46 846 800,00	46 476 481,45	99,21
7.1.1	Оплата праці	2110	38 399 000,00	38 398 951,94	100,00
7.1.2	Нарахування на заробітну плату	2120	8 447 800,00	8 077 529,51	95,62

продовження Додатка В

1	2	3	4	5	6
7.2	Використання товарів і послуг	2200	2 479 300,00	2 063 134,63	83,21
7.2.1	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	2210	173 600,00	173 596,22	100,00
7.2.2	Оплата послуг (крім комунальних)	2240	1 117 400,00	1 117 400,00	100,00
7.2.3	Видатки на відрядження	2250	167 100,00	39 983,80	23,93
7.2.4	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2270	1 019 600,00	730 554,61	71,65
7.2.4.1	Оплата теплопостачання	2271	308 800,00	233 099,45	75,49
7.2.4.2	Оплата водопостачання і водовідведення	2272	48 000,00	36 319,43	75,67
7.2.4.3	Оплата електроенергії	2273	565 200,00	410 495,93	72,63
7.2.4.4	Оплата природного газу	2274	87 600,00	45 700,00	52,17
7.2.4.5	Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	2275	10 000,00	4 939,80	49,40
7.2.5	Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	2280	1 600,00	1 600,00	100,00
7.2.5.1	Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм	2281	-	-	-
7.2.5.2	Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	2282	1 600,00	1 600,00	100,00
7.3	Інші поточні видатки	2800	131 600,00	131 494,29	99,92
8	Капітальні видатки	3000	-	-	-
8.1	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	3110	-	-	-
8.2	Капітальне будівництво (придбання)	3120	-	-	-
8.2.1	Капітальне будівництво (придбання) житла	3121	-	-	-
8.2.2	Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	3122	-	-	-
8.3	Капітальний ремонт	3130	-	-	-
8.3.1	Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)	3131	-	-	-
8.3.2	Капітальний ремонт інших об'єктів	3132	-	-	-
8.4	Реконструкція та реставрація	3140	-	-	-
8.4.1	Реконструкція житлового фонду (приміщень)	3141	-	-	-
8.4.2	Реконструкція та реставрація інших об'єктів	3142	-	-	-
8.4.3	Реставрація пам'яток культури, історії, архітектури	3143	-	-	-
8.5	Придбання землі та нематеріальних активів	3160	-	-	-
9	Виплата матеріального забезпечення (крім допомоги по вагітності та пологах) та страхових виплат, у тому числі одноразової допомоги членам сімей медичних та інших працівників закладів охорони здоров'я, які померли від гострої респіраторної хвороби COVID-19, на період дії карантину за рахунок фінансової допомоги, яка виділена із фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиною коронавірусом SARS-CoV-2 та її наслідками, на безповоротній основі	2750	4 478 300,00	4 476 722,75	99,96
9.1	Виплата матеріального забезпечення (крім допомоги по вагітності та пологах)	2750.1	3 379 800,00	3 378 222,75	99,95
9.2	Страхові виплати, у тому числі одноразової допомоги членам сімей медичних та інших працівників закладів охорони здоров'я, які померли від гострої респіраторної хвороби COVID-19	2750.2	1 098 500,00	1 098 500,00	100,00
10	Страхові виплати у разі захворювання або смерті медичних працівників державних і комунальних закладів охорони здоров'я у зв'язку з інфікуванням гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиною коронавірусом SARS-CoV-2, передбачені статтею 39 Закону України "Про захист населення від інфекційних хвороб", за рахунок фінансової допомоги, яка виділена із фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиною коронавірусом SARS-CoV-2 та її наслідками, на безповоротній основі	2760	8 513 100,00	8 513 100,00	100,00
10.1	Страхові виплати медичним працівникам державних і комунальних закладів охорони здоров'я у разі встановлення групи інвалідності протягом одного календарного року, що настала внаслідок захворювання на гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2, за умови, що таке захворювання пов'язане з виконанням професійних обов'язків в умовах підвищеного ризику зараження	2760.1	630 600,00	630 600,00	100,00
10.2	Страхові виплати членам сімей, батькам та утриманцям медичних працівників державних і комунальних закладів охорони здоров'я, смерть яких настала внаслідок інфікування гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиною коронавірусом SARS-CoV-2	2760.2	7 882 500,00	7 882 500,00	100,00
11	Повернення коштів наданих Фонду соціального страхування України як фінансова допомога, яка виділена із фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиною коронавірусом SARS-CoV-2 та її наслідками, для виплати матеріального забезпечення на поворотній основі	2770	-	-	-
	Усього видатків:		971 096 700,00	936 395 694,04	96,43
	Залишок коштів на кінець звітного періоду (року), в тому числі		-	-	-
	Резерв коштів Фонду		-	-	-

Звіт
про виконання бюджету Фонду соціального страхування України
управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України
у Київській області за період з 01.01.2021 по 31.12.2021

ЗВІТ виконання бюджету Фонду соціального страхування України УВД ФССУ у Київській області (назва робочого органу виконавчої дирекції Фонду) за період з 01.01.2021 по 31.12.2021					
Періодичність: <i>квартальна, річна</i>					(грн.коп.)
№ з/п	Статті бюджету	КЕКВ	Бюджет (план)	Виконання	
				Факт	%
1	2	3	4	5	6
	Залишок коштів на початок року		-	-	-
I. ДОХОДИ					
1	Страхові внески страхувальників та застрахованих осіб		-	41 067,85	-
2	Надходження з державного бюджету на виплату допомоги в пільгових розмірах громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи		-	-	-
3	Надходження з державного бюджету для виплати застрахованим особам матеріального забезпечення за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності		-	-	-
4	Фінансова допомога Фонду соціального страхування України для страхових виплат медичним працівникам державних і комунальних закладів охорони здоров'я та членам їх сімей внаслідок захворювання коронавірусною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками за рахунок коштів державного бюджету		-	-	-
5	Інші надходження відповідно до закону, в тому числі		16 384 600,00	17 230 128,68	105,16
5.1	Суми фінансових санкцій, застосованих відповідно до закону до підприємств, установ, організацій та фізичних осіб-підприємців за порушення встановленого порядку сплати страхових внесків та використання коштів Фонду, штрафів за недотримання законодавства про соціальне страхування, а також суми адміністративних штрафів, накладених відповідно до закону на посадових осіб та громадян за такі порушення		1 112 500,00	1 165 491,59	104,76
5.2	Суми не прийнятих до зарахування витрат страхувальника за соціальним страхуванням		2 072 800,00	2 987 881,24	144,15
5.3	Доходи від розміщення тимчасово вільних коштів, у тому числі резерву коштів Фонду		-	-	-
5.4	Капіталізовані платежі, що надійшли у випадках ліквідації страхувальників		13 014 100,00	13 014 119,19	100,00
5.5	Доходи від реалізації майна, придбаного за рахунок коштів Фонду		-	-	-
5.6	Добровільні внески та інші надходження відповідно до закону		185 200,00	62 636,66	33,82
	Усього доходів:		16 384 600,00	17 271 196,53	105,41
	Разом коштів з урахуванням залишку коштів на початок року		16 384 600,00	17 271 196,53	105,41
II. ВИДАТКИ					
1	Матеріальне забезпечення та соціальні послуги	2710	883 625 500,00	880 217 995,01	99,61
1.1	Допомога по тимчасовій непрацездатності	2711	662 215 900,00	660 200 828,54	99,70
1.2	Допомога по вагітності та пологах	2712	213 209 700,00	212 600 803,47	99,71
1.3	Допомога громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	2713	-	-	-
1.4	Допомога на поховання	2714	2 234 500,00	2 234 500,00	100,00
1.5	Оплата лікування в реабілітаційному відділенні санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань	2715	5 965 400,00	5 181 863,00	86,87
2	Страхові виплати	2730	191 183 200,00	191 146 613,61	99,98
2.1	Щомісячні страхові виплати потерпілим на виробництві та членам їх сімей	2731	175 741 600,00	175 705 659,22	99,98
2.1.1	Щомісячна страхова виплата в разі часткової чи повної втрати працездатності, що компенсує відповідну частину втраченого заробітку потерпілого	2731.1	164 320 900,00	164 285 393,26	99,98
2.1.2	Щомісячні страхові виплати особам, які мають на це право в разі втрати годувальника	2731.2	11 420 700,00	11 420 265,96	100,00
2.2	Страхові виплати одноразової допомоги потерпілому в разі стійкої втрати працездатності та членам його сім'ї (в разі смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку на виробництві)	2732	6 290 000,00	6 289 865,50	100,00
2.2.1	Страхові виплати одноразової допомоги потерпілому в разі стійкої втрати професійної працездатності	2732.1	718 000,00	717 905,50	99,99
2.2.2	Страхові виплати одноразової допомоги членам сім'ї потерпілого (в разі смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку на виробництві)	2732.2	5 572 000,00	5 571 960,00	100,00
2.3	Страхові виплати дитині, яка народилася інвалідом внаслідок травмування на виробництві або професійного захворювання її матері під час вагітності	2733	-	-	-

продовження Додатка Д

1	2	3	4	5	6
2.4	Допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю до відновлення працездатності або встановлення інвалідності	2734	9 149 600,00	9 149 156,89	100,00
2.5	Інші страхові виплати	2735	2 000,00	1 932,00	96,60
2.5.1	Відшкодування вартості поховання потерпілого та пов'язаних з цим ритуальних послуг	2735.1	2 000,00	1 932,00	96,60
2.5.2	Страхова виплата у разі переведення потерпілого на лежачу, нижчеоплачувану роботу	2735.2	-	-	-
3	Страхові витрати на медичну та соціальну допомогу	2740	13 104 300,00	11 707 271,37	89,34
3.1	Витрати на лікування потерпілих на виробництві та їх медичну реабілітацію	2740.1	1 085 200,00	1 012 799,12	93,33
3.2	Витрати на санаторно-курортне лікування	2740.2	2 708 700,00	2 561 062,56	94,55
3.3	Витрати на технічні та інші засоби реабілітації	2740.3	1 928 300,00	1 905 218,34	98,80
3.4	Витрати на зубопротезування	2740.4	-	-	-
3.5	Витрати на очне протезування, придбання окулярів і контактних лінз	2740.5	8 000,00	-	-
3.6	Витрати на слухові апарати	2740.6	15 500,00	-	-
3.7	Витрати на лікарські засоби та вироби медичного призначення	2740.7	967 900,00	899 749,14	92,96
3.8	Витрати на додаткове харчування	2740.8	-	-	-
3.9	Витрати на професійне навчання або перекваліфікацію за індивідуальними програмами реабілітації потерпілих та інші витрати	2740.9	-	-	-
3.10	Витрати на спеціальний медичний догляд	2740.10	1 667 600,00	1 413 371,11	84,75
3.11	Витрати на постійний сторонній догляд	2740.11	3 045 200,00	2 565 626,31	84,25
3.12	Витрати на побутове обслуговування	2740.12	1 504 500,00	1 203 047,51	79,96
3.13	Витрати на придбання спеціальних засобів пересування (коляски)	2740.13	133 400,00	110 623,00	82,93
3.14	Компенсація витрат на бензин, ремонт і технічне обслуговування автомобілів та на транспортне обслуговування інвалідів	2740.14	40 000,00	35 774,28	89,44
3.15	Витрати, пов'язані з забезпеченням інвалідів автомобілями	2740.15	-	-	-
4	Профілактика страхових випадків	2610	-	-	-
4.1	Фінансування видатків на навчання та підвищення рівня знань спеціалістів, які вирішують питання охорони праці	2610.1	-	-	-
4.2	Фінансування заходів з пропаганди безпечних та нешкідливих умов праці	2610.2	-	-	-
4.3	Фінансування інших профілактичних заходів відповідно до завдань страхування від нещасних випадків	2610.3	-	-	-
5	Видатки по виконанню обов'язків страховика	2640	1 048 500,00	784 018,13	74,78
5.1	Витрати по координації роботи зі страховальниками та застрахованими особами	2640.1	218 300,00	218 245,06	99,97
5.2	Витрати по обслуговуванню потерпілих та інвалідів	2640.2	197 000,00	196 794,60	99,90
5.3	Витрати за надані банківськими установами та УДППЗ "Укрпошта" послуги по перерахуванню страхових виплат	2640.3	392 700,00	155 386,62	39,57
5.4	Витрати на виконання інших робіт, пов'язаних з координацією страхової діяльності та висвітлення роботи Фонду у засобах масової інформації	2640.4	113 900,00	113 858,54	99,96
5.5	Витрати, пов'язані з судовим розглядом справ та примусовим виконанням судових рішень	2640.5	126 600,00	99 733,31	78,78
5.6	Інші витрати, пов'язані з виконанням обов'язків страховика	2640.6	-	-	-
5.6.1	відшкодування Пенсійному фонду України виплачених ним пенсій по інвалідності внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання та пенсій у зв'язку з втратою годувальника, який помер внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання, згідно рішень суду	2640.6.1	-	-	-
5.6.2	відшкодування моральної (нематеріальної) шкоди потерпілим, згідно рішень суду про стягнення сум за позовами	2640.6.2	-	-	-
5.6.3	матеріально-технічне забезпечення роботи правління Фонду	2640.6.3	-	-	-
5.6.4	винагороди при нагородженні Почесною грамотою Фонду та оголошенні подяки голові правління Фонду	2640.6.4	-	-	-
6	Витрати на розвиток та функціонування інформаційно-аналітичних систем Фонду	2650	-	-	-
7	Поточні видатки	2000	49 307 800,00	48 984 244,59	99,34
7.1	Оплата праці і нарахування на заробітну плату	2100	46 584 300,00	46 375 234,59	99,55
7.1.1	Оплата праці	2110	38 399 000,00	38 399 000,00	100,00
7.1.2	Нарахування на заробітну плату	2120	8 185 300,00	7 976 234,59	97,45

продовження Додатка Д

1	2	3	4	5	6
7.2	Використання товарів і послуг	2200	2 567 000,00	2 452 553,55	95,54
7.2.1	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	2210	163 600,00	163 573,35	99,98
7.2.2	Оплата послуг (крім комунальних)	2240	1 134 200,00	1 134 157,32	100,00
7.2.3	Видатки на відрядження	2250	56 900,00	48 573,16	85,37
7.2.4	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2270	1 211 200,00	1 105 151,72	91,24
7.2.4.1	Оплата теплопостачання	2271	350 000,00	349 999,65	100,00
7.2.4.2	Оплата водопостачання і водовідведення	2272	45 000,00	42 176,30	93,73
7.2.4.3	Оплата електроенергії	2273	690 500,00	615 477,81	89,14
7.2.4.4	Оплата природного газу	2274	120 000,00	91 935,02	76,61
7.2.4.5	Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	2275	5 700,00	5 562,94	97,60
7.2.5	Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	2280	1 100,00	1 098,00	99,82
7.2.5.1	Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм	2281	-	-	-
7.2.5.2	Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	2282	1 100,00	1 098,00	99,82
7.3	Інші поточні видатки	2800	156 500,00	156 456,45	99,97
8	Капітальні видатки	3000	69 200,00	69 137,11	99,91
8.1	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	3110	-	-	-
8.2	Капітальне будівництво (придбання)	3120	-	-	-
8.2.1	Капітальне будівництво (придбання) житла	3121	-	-	-
8.2.2	Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	3122	-	-	-
8.3	Капітальний ремонт	3130	69 200,00	69 137,11	99,91
8.3.1	Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)	3131	-	-	-
8.3.2	Капітальний ремонт інших об'єктів	3132	69 200,00	69 137,11	99,91
8.4	Реконструкція та реставрація	3140	-	-	-
8.4.1	Реконструкція житлового фонду (приміщень)	3141	-	-	-
8.4.2	Реконструкція та реставрація інших об'єктів	3142	-	-	-
8.4.3	Реставрація пам'яток культури, історії, архітектури	3143	-	-	-
8.5	Придбання землі та нематеріальних активів	3160	-	-	-
9	Страхові виплати у разі захворювання або смерті медичних працівників державних і комунальних закладів охорони здоров'я внаслідок захворювання коронавірусною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками, передбачені статтею 39 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», за рахунок фінансової допомоги, яка виділена з коштів державного бюджету	2760	23 356 600,00	23 356 600,00	100,00
9.1	Страхові виплати медичним працівникам державних і комунальних закладів охорони здоров'я у разі встановлення групи інвалідності протягом одного календарного року, що настала внаслідок захворювання на гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2, за умови, що таке захворювання пов'язане з виконанням професійних обов'язків в умовах підвищеного ризику зараження	2760.1	5 511 100,00	5 511 100,00	100,00
9.2	Страхові виплати членам сімей, батькам та утриманцям медичних працівників державних і комунальних закладів охорони здоров'я, смерть яких настала внаслідок інфікування гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2	2760.2	17 845 500,00	17 845 500,00	100,00
10	Повернення коштів наданих Фонду соціального страхування України як фінансова допомога, яка виділена із фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2 та її наслідками, для виплати матеріального забезпечення на поворотній основі	2770	-	-	-
	Усього видатків:		1 161 695 100,00	1 156 265 879,82	99,53
	Залишок коштів на кінець звітної періоду (року), в тому числі		-	414,00	-
	Резерв коштів Фонду		-	-	-

Звіт
про виконання бюджету Фонду соціального страхування України
управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України
у Київській області за період з 01.01.2022 по 31.10.2022

Звіт про надходження та використання коштів Фонду

УВД ФССУ у Київській області

(підлягає робочого органу виконавчої дирекції Фонду)

Жовтень 2022 р.

форма №2-2

Періодичність: місячна, квартальна, річна										(грив.)
№ з/п	Показники	КЕКВ	Затверджено кошторисом на рік	План асигнувань на звітний період	Залишок на початок року	Повернено залишок	Надійшло коштів за звітний період	Касові видатки	Фактичні видатки	Залишок на кінець звітного періоду
1	2	3	4	5	6	6.1	7	8	9	10
	Загальна сума видатків		1 226 490 400,00	740 207 830,00	414,00	414,00	740 207 830,00	730 680 822,16	786 541 929,69	9 527 007,84
	Видатки на статутні напрями, всього		1 182 169 800,00	700 888 350,00	414,00	414,00	700 888 350,00	692 255 871,88	747 503 229,17	8 632 478,12
1	Матеріальне забезпечення та соціальні послуги	2710	950 134 500,00	532 396 830,00	414,00	414,00	532 396 830,00	523 976 084,14	578 453 200,86	8 420 745,86
1.1	Допомога по тимчасовій непрацездатності	2711	713 738 100,00	380 372 460,00	414,00	414,00	380 372 460,00	374 958 278,82	403 995 476,25	5 414 181,18
1.2	Допомога по вагітності та пологах	2712	227 726 900,00	148 689 720,00	-	-	148 689 720,00	145 703 691,89	170 934 511,18	2 986 028,11
1.3	Допомога громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	2713	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4	Допомога на поховання	2714	2 337 000,00	1 209 500,00	-	-	1 209 500,00	1 189 000,00	1 398 100,00	20 500,00
1.5	Оплата лікування в реабілітаційному відділенні санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань	2715	6 332 500,00	2 125 150,00	-	-	2 125 150,00	2 125 113,43	2 125 113,43	36,57
2	Страхові виплати	2730	217 422 200,00	157 672 190,00	-	-	157 672 190,00	157 595 765,89	158 356 888,03	76 424,11
2.1	Щомісячні страхові виплати потерпілим на виробничій та членам їх сімей	2731	199 369 700,00	151 089 910,00	-	-	151 089 910,00	151 052 228,64	150 945 468,87	37 681,36
2.1.1	Щомісячна страхова виплата в разі часткової чи повної втрати працездатності, що компенсує відповідну частину втраченого заробітку потерпілого	2731.1	185 568 400,00	140 910 500,00	-	-	140 910 500,00	140 878 659,58	140 576 115,28	31 840,42
2.1.2	Щомісячні страхові виплати особам, які мають на це право в разі втрати годувальця	2731.2	13 801 300,00	10 179 410,00	-	-	10 179 410,00	10 173 569,06	10 369 353,59	5 840,94
2.2	Страхові виплати одноразової допомоги потерпілому в разі стійкої втрати працездатності та членам його сім'ї (в разі смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку на виробничій)	2732	7 414 300,00	3 509 830,00	-	-	3 509 830,00	3 509 794,29	3 532 126,34	35,71
2.2.1	Страхові виплати одноразової допомоги потерпілому в разі стійкої втрати професійної працездатності	2732.1	782 900,00	385 950,00	-	-	385 950,00	385 914,29	408 246,34	35,71
2.2.2	Страхові виплати одноразової допомоги членам сім'ї потерпілого (в разі смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку на виробничій)	2732.2	6 631 400,00	3 123 880,00	-	-	3 123 880,00	3 123 880,00	3 123 880,00	-
2.3	Страхові виплати дитині, яка внаслідок інвалідності внаслідок травмування на виробничій або професійного захворювання її матері під час вагітності	2733	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4	Допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю до відновлення працездатності або встановлення інвалідності	2734	10 633 700,00	3 072 450,00	-	-	3 072 450,00	3 033 742,96	3 879 292,82	38 707,04
2.5	Інші страхові виплати	2735	4 500,00	-	-	-	-	-	-	-
2.5.1	Відшкодування вартості поховання потерпілого та поховання з церемоніальних послуг	2735.1	4 500,00	-	-	-	-	-	-	-
2.5.2	Страхова виплата в разі переведення потерпілого на пенсію, інше соціальне забезпечення	2735.2	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Страхові виплати на медичну та соціальну допомогу	2740	10 393 900,00	6 941 550,00	-	-	6 941 550,00	6 878 364,75	6 875 815,66	63 185,25
3.1	Виплати на лікування потерпілих на виробничій та їх медичну реабілітацію	2740.1	650 500,00	413 140,00	-	-	413 140,00	407 483,74	407 483,74	5 656,26
3.2	Виплати на санаторно-курортне лікування	2740.2	928 400,00	720 330,00	-	-	720 330,00	689 856,42	690 532,33	30 473,58
3.3	Виплати на техніку та інші засоби реабілітації	2740.3	2 006 100,00	618 070,00	-	-	618 070,00	617 268,48	617 268,48	801,52
3.4	Виплати на зубопротезування	2740.4	-	-	-	-	-	-	-	-
3.5	Виплати на очне протезування, придбання окулярів і контактних лінз	2740.5	7 100,00	7 010,00	-	-	7 010,00	7 000,82	7 000,82	9,18
3.6	Виплати на слухові апарати	2740.6	-	-	-	-	-	-	-	-
3.7	Виплати на лікарські засоби та вироб медичного призначення	2740.7	902 600,00	551 350,00	-	-	551 350,00	530 338,04	530 338,04	21 011,96
3.8	Виплати на додаткове харчування	2740.8	-	-	-	-	-	-	-	-
3.9	Виплати на професійне навчання або перекваліфікацію за індивідуальними програмами реабілітації потерпілих та інші виплати	2740.9	-	-	-	-	-	-	-	-
3.10	Виплати на спеціальний медичний догляд	2740.10	1 571 100,00	1 255 170,00	-	-	1 255 170,00	1 255 143,01	1 245 143,01	26,99
3.11	Виплати на постійний сторонній догляд	2740.11	2 824 200,00	2 244 570,00	-	-	2 244 570,00	2 241 294,08	2 243 744,08	3 275,92
3.12	Виплати на побутове обслуговування	2740.12	1 328 500,00	1 032 710,00	-	-	1 032 710,00	1 031 058,65	1 035 383,65	1 651,35
3.13	Виплати на придбання спеціальних засобів пересування (ковзальні)	2740.13	141 600,00	65 450,00	-	-	65 450,00	65 440,00	65 440,00	10,00
3.14	Компенсація витрат на бензин, ремонт і експлуатаційне обслуговування автомобілів та на транспортне обслуговування інвалідів	2740.14	33 800,00	33 750,00	-	-	33 750,00	33 481,51	33 481,51	268,49
3.15	Виплати, пов'язані з забезпеченням інвалідів автомобілями	2740.15	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Профілактика страхових випадків	2610	-	-	-	-	-	-	-	-
4.1	Фінансування витратів на звичайні та підвищені рівні знань спеціалістів, які вирішують питання охорони праці	2610.1	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2	Фінансування заходів з пропаганди безпечних та випадкових умов праці	2610.2	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3	Фінансування інших профілактичних заходів відповідно до завдань страхування від нещасних випадків	2610.3	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Видатки на виконання обов'язків страховика	2640	814 200,00	472 780,00	-	-	472 780,00	409 657,10	412 324,62	72 122,90
5.1	Витрати по координації роботи зі страховиками та застрахованими особами	2640.1	224 200,00	122 400,00	-	-	122 400,00	96 864,52	110 247,65	25 535,48
5.2	Витрати на обслуговування потерпілих та інвалідів	2640.2	217 600,00	112 400,00	-	-	112 400,00	88 394,52	96 602,91	24 005,48
5.3	Витрати на надання безкоштовних послуг та надання інформації по наданню страхових виплат	2640.3	163 200,00	104 750,00	-	-	104 750,00	103 832,12	103 832,12	917,88
5.4	Витрати на виконання інших робіт, пов'язаних з координацією страхової діяльності та висвітлення роботи Фонду у засобах масової інформації	2640.4	74 700,00	-	-	-	-	-	-	-
5.5	Витрати, пов'язані з судовим розглядом справ та примусовим виконанням судових рішень	2640.5	134 500,00	133 230,00	-	-	133 230,00	111 565,94	101 641,94	21 664,06

